

JAVA[®]

Techniki zaawansowane

WYDANIE XI

CAY S. HORSTMANN

 Helion

Tytuł oryginału: Core Java, Volume II – Advanced Features, 11th Edition

Tłumaczenie: Piotr Rajca

na podstawie „Java. Techniki zaawansowane. Wydanie IX” w tłumaczeniu Jaromira Senczyka

ISBN: 978-83-283-6066-2

Authorized translation from the English language edition, entitled CORE JAVA VOLUME II – ADVANCED FEATURES, 11th Edition, by HORSTMANN, CAY S. published by Pearson Education, Inc, publishing as Prentice Hall, Copyright © 2019 Pearson Education Inc.

Portions copyright © 1996-2013 Oracle and/or its affiliates. All Rights Reserved.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from Pearson Education Inc.

POLISH language edition published by Helion SA, Copyright © 2020.

Microsoft® Windows®, and Microsoft Office® are registered trademarks of the Microsoft Corporation in the U.S.A. and other countries. This book is not sponsored or endorsed by or affiliated with the Microsoft Corporation.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiejkolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Helion SA dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Helion SA nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/jatz11>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Pliki z przykładami omawianymi w książce można znaleźć pod adresem:

<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/jatz11.zip>

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Wstęp	11
Podziękowania	15
Rozdział 1. Strumienie	17
1.1. Od iteracji do operacji na strumieniach	18
1.2. Tworzenie strumieni	20
1.3. Metody filter, map oraz flatMap	26
1.4. Pobieranie podstrumieni i łączenie strumieni	27
1.5. Inne przekształcenia strumieni	29
1.6. Proste operacje redukcji	30
1.7. Typ Optional	32
1.7.1. Pobieranie wartości Optional	32
1.7.2. Korzystanie z wartości Optional	33
1.7.3. Potoki wartości opcjonalnych	33
1.7.4. Jak nie należy używać wartości opcjonalnych	35
1.7.5. Tworzenie obiektów typu Optional	36
1.7.6. Łączenie funkcji zwracających wartości opcjonalne przy użyciu flatMap	36
1.7.7. Przekształcanie wartości opcjonalnej w strumień	37
1.8. Gromadzenie wyników	40
1.9. Gromadzenie wyników w mapach	44
1.10. Grupowanie i podział	48
1.11. Kolektory przetwarzające	50
1.12. Operacje redukcji	54
1.13. Strumienie danych typów prostych	57
1.14. Strumienie równoległe	62
Rozdział 2. Wejście i wyjście	67
2.1. Strumień wejścia-wyjścia	67
2.1.1. Odczyt i zapis bajtów	68
2.1.2. Zoo pełne strumieni	71
2.1.3. Łączenie filtrów strumieni wejścia-wyjścia	74
2.1.4. Strumień tekstowe	78

2.1.5. Zapisywanie tekstu	79
2.1.6. Wczytywanie tekstu	81
2.1.7. Zapis obiektów w formacie tekstowym	82
2.1.8. Zbiory znaków	85
2.2. Odczyt i zapis danych binarnych	88
2.2.1. Interfejsy DataInput i DataOutput	88
2.2.2. Strumienie plików o swobodnym dostępie	90
2.2.3. Archiwa ZIP	94
2.3. Strumienie obiektów i serializacja	97
2.3.1. Zapisywanie i wczytywanie obiektów serializowalnych	97
2.3.2. Format pliku serializacji obiektów	101
2.3.3. Modyfikowanie domyślnego mechanizmu serializacji	107
2.3.4. Serializacja singletonów i wyliczeń	109
2.3.5. Wersje	110
2.3.6. Serializacja w roli klonowania	113
2.4. Zarządzanie plikami	115
2.4.1. Ścieżki dostępu	115
2.4.2. Odczyt i zapis plików	118
2.4.3. Tworzenie plików i katalogów	119
2.4.4. Kopiowanie, przenoszenie i usuwanie plików	120
2.4.5. Informacje o plikach	122
2.4.6. Przeglądanie zawartości katalogu	124
2.4.7. Stosowanie strumieni katalogów	125
2.4.8. Systemy plików ZIP	129
2.5. Mapowanie plików w pamięci	130
2.5.1. Wydajność plików mapowanych w pamięci	130
2.5.2. Struktura bufora danych	136
2.6. Blokowanie plików	138
2.7. Wyrażenia regularne	140
2.7.1. Składnia wyrażeń regularnych	141
2.7.2. Dopasowywanie wyrażeń regularnych do łańcucha	145
2.7.3. Znajdowanie wielu dopasowań	148
2.7.4. Podział w miejscach wystąpienia separatora	150
2.7.5. Zastępowanie dopasowań	150

Rozdział 3. Język XML 155

3.1. Wprowadzenie do języka XML	156
3.2. Struktura dokumentu XML	158
3.3. Parsowanie dokumentów XML	160
3.4. Kontrola poprawności dokumentów XML	169
3.4.1. Definicje typów dokumentów	170
3.4.2. XML Schema	178
3.4.3. Praktyczny przykład	180
3.5. Wyszukiwanie informacji i XPath	186
3.6. Przestrzenie nazw	190
3.7. Parsery strumieniowe	193
3.7.1. Wykorzystanie parsera SAX	193
3.7.2. Wykorzystanie parsera StAX	198
3.8. Tworzenie dokumentów XML	202
3.8.1. Dokumenty bez przestrzeni nazw	202
3.8.2. Dokumenty z przestrzenią nazw	203

3.8.3. Zapisywanie dokumentu	203
3.8.4. Zapis dokumentu XML za pomocą parsera StAX	206
3.8.5. Przykład: tworzenie pliku SVG	210
3.9. Przekształcenia XSL	212

Rozdział 4. Programowanie aplikacji sieciowych221

4.1. Połączenia z serwerem	221
4.1.1. Stosowanie programu telnet	221
4.1.2. Nawiązywanie połączenia z serwerem z wykorzystaniem Javy	224
4.1.3. Limity czasu gniazd	225
4.1.4. Adresy internetowe	227
4.2. Implementacja serwerów	228
4.2.1. Gniazda serwera	229
4.2.2. Obsługa wielu klientów	231
4.2.3. Połączenia częściowo zamknięte	235
4.2.4. Przerwywanie działania gniazd sieciowych	236
4.3. Połączenia wykorzystujące URL	242
4.3.1. URL i URI	242
4.3.2. Zastosowanie klasy URLConnection do pobierania informacji	244
4.3.3. Wysyłanie danych do formularzy	251
4.4. Klient HTTP	259
4.5. Wysyłanie poczty elektronicznej	266

Rozdział 5. Programowanie baz danych: JDBC271

5.1. Architektura JDBC	272
5.1.1. Typy sterowników JDBC	272
5.1.2. Typowe zastosowania JDBC	274
5.2. Język SQL	274
5.3. Instalacja JDBC	280
5.3.1. Adresy URL baz danych	280
5.3.2. Pliki JAR zawierające sterownik	281
5.3.3. Uruchamianie baz danych	281
5.3.4. Rejestracja klasy sterownika	282
5.3.5. Nawiązywanie połączenia z bazą danych	283
5.4. Stosowanie poleceń SQL	285
5.4.1. Wykonywanie poleceń SQL	285
5.4.2. Zarządzanie połączeniami, poleceniami i zbiorami wyników	289
5.4.3. Analiza wyjątków SQL	289
5.4.4. Wypełnianie bazy danych	292
5.5. Wykonywanie zapytań	295
5.5.1. Polecenia przygotowane	296
5.5.2. Odczyt i zapis dużych obiektów	301
5.5.3. Sekwencje sterujące	303
5.5.4. Zapytania o wielu zbiorach wyników	305
5.5.5. Pobieranie wartości kluczy wygenerowanych automatycznie	306
5.6. Przewijalne i aktualizowalne zbiory wyników zapytań	306
5.6.1. Przewijalne zbiory wyników	307
5.6.2. Aktualizowalne zbiory rekordów	309
5.7. Zbiory rekordów	313
5.7.1. Tworzenie zbiorów rekordów	313
5.7.2. Buforowane zbiory rekordów	314

5.8. Metadane	317
5.9. Transakcje	326
5.9.1. Programowanie transakcji w JDBC	326
5.9.2. Punkty kontrolne	327
5.9.3. Aktualizacje wsadowe	327
5.9.4. Zaawansowane typy języka SQL	330
5.10. Zaawansowane zarządzanie połączeniami	331
Rozdział 6. API dat i czasu	333
6.1. Oś czasu	334
6.2. Daty lokalne	338
6.3. Modyfikatory dat	343
6.4. Czas lokalny	344
6.5. Czas strefowy	346
6.6. Formatowanie i parsowanie	351
6.7. Współdziałanie ze starym kodem	355
Rozdział 7. Internacjonalizacja	357
7.1. Lokalizatory	358
7.1.1. Dlaczego stosuje się lokalizatory?	358
7.1.2. Określanie lokalizatorów	359
7.1.3. Lokalizator domyślny	361
7.1.4. Nazwa lokalizatora	362
7.2. Formaty liczb	364
7.2.1. Formatowanie wartości liczbowych	364
7.2.2. Waluty	369
7.3. Data i czas	371
7.4. Porządek alfabetyczny i normalizacja	377
7.5. Formatowanie komunikatów	384
7.5.1. Formatowanie liczb i dat	384
7.5.2. Formatowanie z wariantami	386
7.6. Wczytywanie i wyświetlanie tekstów	388
7.6.1. Pliki tekstowe	388
7.6.2. Znaki końca wiersza	388
7.6.3. Konsola	389
7.6.4. Pliki dzienników	390
7.6.5. BOM — znacznik kolejności bajtów UTF-8	390
7.6.6. Kodowanie plików źródłowych	391
7.7. Komplet y zasobów	391
7.7.1. Wyszukiwanie kompletów zasobów	392
7.7.2. Pliki właściwości	393
7.7.3. Klasy kompletów zasobów	393
7.8. Kompletny przykład	396
Rozdział 8. Skrypty, kompilacja i adnotacje	411
8.1. Skrypty na platformie Java	411
8.1.1. Wybór silnika skryptów	412
8.1.2. Wykonywanie skryptów i wiązania zmiennych	413
8.1.3. Przekierowanie wejścia i wyjścia	415
8.1.4. Wywoływanie funkcji i metod skryptów	416
8.1.5. Kompilacja skryptu	418
8.1.6. Przykład: skrypty i graficzny interfejs użytkownika	418

8.2. Interfejs kompilatora	423
8.2.1. Wywoływanie kompilatora	423
8.2.2. Uruchamianie zadania kompilacji	424
8.2.3. Przechwytywanie informacji diagnostycznych	425
8.2.4. Wczytywanie plików źródłowych z pamięci	425
8.2.5. Zapis kodów bajtowych w pamięci	426
8.2.6. Przykład: dynamiczne tworzenie kodu w języku Java	427
8.3. Stosowanie adnotacji	433
8.3.1. Wprowadzenie do stosowania adnotacji	434
8.3.2. Przykład: adnotacje obsługi zdarzeń	435
8.4. Składnia adnotacji	440
8.4.1. Interfejsy adnotacji	440
8.4.2. Adnotacje	441
8.4.3. Adnotacje deklaracji	443
8.4.4. Adnotacje zastosowań typów	444
8.4.5. Adnotacje i this	445
8.5. Adnotacje standardowe	447
8.5.1. Adnotacje kompilacji	448
8.5.2. Adnotacje zarządzania zasobami	448
8.5.3. Metaadnotacje	449
8.6. Przetwarzanie adnotacji w kodzie źródłowym	452
8.6.1. Procesory adnotacji	452
8.6.2. Interfejs programowy modelu języka	452
8.6.3. Stosowanie adnotacji do generacji kodu źródłowego	453
8.7. Inżynieria kodu bajtowego	456
8.7.1. Modyfikowanie plików klasowych	456
8.7.2. Modyfikacja kodu bajtowego podczas ładowania	461
Rozdział 9. System modułów platformy Javy	465
9.1. Pojęcie modułu	466
9.2. Nadawanie nazw modułom	467
9.3. Modularny program „Witaj, świecie!”	468
9.4. Żądanie użycia modułów	470
9.5. Eksportowanie pakietów	471
9.6. Modularne pliki JAR	475
9.7. Moduły a technika refleksji	476
9.8. Moduły automatyczne	479
9.9. Moduł nienazwany	481
9.10. Flagi wiersza poleceń stosowane podczas migracji	482
9.11. Wymagania przechodnie i statyczne	484
9.12. Eksport kwalifikowany i otwieranie	485
9.13. Wczytywanie usług	486
9.14. Narzędzia do pracy z modułami	489
Rozdział 10. Bezpieczeństwo	493
10.1. Ładowanie klas	494
10.1.1. Proces wczytywania plików klas	494
10.1.2. Hierarchia klas ładowania	495
10.1.3. Zastosowanie procedur ładujących w roli przestrzeni nazw	497
10.1.4. Implementacja własnej procedury ładującej	498
10.1.5. Weryfikacja kodu maszyny wirtualnej	504

10.2. Menedżery bezpieczeństwa i pozwolenia	508
10.2.1. Sprawdzanie uprawnień	508
10.2.2. Bezpieczeństwo na platformie Java	509
10.2.3. Pliki polityki bezpieczeństwa	512
10.2.4. Tworzenie własnych klas pozwoleń	519
10.2.5. Implementacja klasy pozwoleń	520
10.3. Uwierzelnianie użytkowników	526
10.3.1. Framework JAAS	526
10.3.2. Moduły JAAS	531
10.4. Podpis cyfrowy	540
10.4.1. Skróty wiadomości	541
10.4.2. Podpisywanie wiadomości	544
10.4.3. Weryfikacja podpisu	546
10.4.4. Problem uwierzelniania	548
10.4.5. Podpisywanie certyfikatów	550
10.4.6. Żądania certyfikatu	551
10.4.7. Podpisywanie kodu	552
10.5. Szyfrowanie	555
10.5.1. Szyfrowanie symetryczne	555
10.5.2. Generowanie klucza	557
10.5.3. Strumień szyfrujący	561
10.5.4. Szyfrowanie kluczem publicznym	562

Rozdział 11. Zaawansowane możliwości pakietu Swing i grafiki567

11.1. Tabele	567
11.1.1. Najprostsze tabele	568
11.1.2. Modele tabel	571
11.1.3. Wiersze i kolumny	575
11.1.4. Rysowanie i edycja komórek	590
11.2. Drzewa	601
11.2.1. Proste drzewa	602
11.2.2. Przeglądanie węzłów	616
11.2.3. Rysowanie węzłów	618
11.2.4. Nasłuchiwanie zdarzeń w drzewach	621
11.2.5. Własne modele drzew	627
11.3. Zaawansowane możliwości biblioteki AWT	635
11.3.1. Potokowe tworzenie grafiki	635
11.3.2. Figury	638
11.3.3. Pola	652
11.3.4. Ślad pędzla	653
11.3.5. Wypełnienia	661
11.3.6. Przekształcenia układu współrzędnych	663
11.3.7. Przycinanie	668
11.3.8. Przezroczystość i składanie obrazów	670
11.4. Grafika rastrowa	678
11.4.1. Odczyt i zapis plików graficznych	678
11.4.2. Operacje na obrazach	688

11.5. Drukowanie	703
11.5.1. Drukowanie grafiki	703
11.5.2. Drukowanie wielu stron	711
11.5.3. Usługi drukowania	720
11.5.4. Usługi drukowania za pośrednictwem strumieni	722
11.5.5. Atrybuty drukowania	725

Rozdział 12. Metody macierzyste 733

12.1. Wywołania funkcji języka C z programów w języku Java	734
12.2. Numeryczne parametry metod i wartości zwracane	740
12.3. Łańcuchy znaków jako parametry	742
12.4. Dostęp do składowych obiektu	747
12.4.1. Dostęp do pól instancji	747
12.4.2. Dostęp do pól statycznych	751
12.5. Sygnatury	752
12.6. Wywoływanie metod języka Java	754
12.6.1. Wywoływanie metod obiektów	754
12.6.2. Wywoływanie metod statycznych	757
12.6.3. Konstruktory	758
12.6.4. Alternatywne sposoby wywoływania metod	758
12.7. Dostęp do elementów tablic	760
12.8. Obsługa błędów	764
12.9. Interfejs programowy wywołań języka Java	768
12.10. Kompletny przykład: dostęp do rejestru systemu Windows	773
12.10.1. Rejestr systemu Windows	773
12.10.2. Interfejs dostępu do rejestru na platformie Java	775
12.10.3. Implementacja dostępu do rejestru za pomocą metod macierzystych	776

Skorowidz 789

2

Wejście i wyjście

W tym rozdziale:

- 2.1. Strumień wejścia-wyjścia
- 2.2. Odczyt i zapis danych binarnych
- 2.3. Strumień obiektów i serializacja
- 2.4. Zarządzanie plikami
- 2.5. Pliki mapowane w pamięci
- 2.6. Blokownie plików
- 2.7. Wyrażenia regularne

W tym rozdziale omówimy interfejsy programowe związane z obsługą wejścia i wyjścia programów. Przedstawimy sposoby dostępu do plików i katalogów oraz sposoby zapisywania do i wczytywania informacji z plików w formacie tekstowym i binarnym. W rozdziale przedstawiony jest również mechanizm serializacji obiektów, który umożliwia przechowywanie obiektów z taką łatwością, z jaką przechowujesz tekst i dane numeryczne. Następnie zajmiemy się zagadnieniami związanymi z obsługą plików i katalogów. Rozdział zakończymy przedstawieniem problematyki wyrażeń regularnych, mimo że nie jest ona bezpośrednio związana z zagadnieniami wejścia-wyjścia. Nie potrafiliśmy jednak znaleźć dla niej lepszego miejsca w książce. W naszym wyborze nie byliśmy zresztą osamotnieni, ponieważ zespół Javy dołączył specyfikację interfejsów programowych związanych z przetwarzaniem wyrażeń regularnych do specyfikacji „nowej wersji” obsługi wejścia i wyjścia.

2.1. Strumień wejścia-wyjścia

W języku Java obiekt, z którego możemy odczytać sekwencję bajtów, nazywamy *strumieniem wejścia*. Obiekt, do którego możemy zapisać sekwencję bajtów, nazywamy *strumieniem wyjścia*. Źródłem bądź celem tych sekwencji bajtów mogą być, i często właśnie są, pliki, ale także i połączenia sieciowe, a nawet bloki pamięci. Klasy abstrakcyjne `InputStream` i `OutputStream` stanowią bazę hierarchii klas opisujących wejście i wyjście programów Java.

Te strumienie wejścia i wyjścia nie są powiązane ze strumieniami, które zostały opisane w poprzednim rozdziale. Dla jasności w przypadku opisywania strumieni związanych z operacjami wejścia i wyjścia zawsze będziemy używali terminów „strumień wejścia”, „strumień wyjścia” lub „strumień wejścia-wyjścia”.

Ponieważ binarne strumienie wejścia-wyjścia nie są zbyt wygodne do manipulacji danymi przechowywanymi w standardzie Unicode (przypomnijmy tutaj, że Unicode opisuje każdy znak za pomocą dwóch bajtów), stworzono osobną hierarchię klas operujących na znakach Unicode i dziedziczących po klasach abstrakcyjnych `Reader` i `Writer`. Klasy te są przystosowane do wykonywania operacji odczytu i zapisu, opartych na wartościach `char` (czyli znaków UTF-16), nie przydają się natomiast do operacji na wartościach typu `byte`.

2.1.1. Odczyt i zapis bajtów

Klasa `InputStream` posiada metodę abstrakcyjną:

```
abstract int read()
```

Metoda ta wczytuje jeden bajt i zwraca jego wartość lub `-1`, jeżeli natrafi na koniec źródła danych. Projektanci konkretnych klas strumieni wejścia przesłaniają tę metodę, dostarczając w ten sposób użytecznej funkcjonalności. Dla przykładu, w klasie `FileInputStream` metoda `read` czyta jeden bajt z pliku. `System.in` to predefiniowany obiekt klasy pochodnej od `InputStream`, pozwalający pobierać informacje ze „standardowego wejścia”, czyli konsoli lub przekierowanego pliku.

Klasa `InputStream` posiada również nieabstrakcyjne metody pozwalające pobrać lub zignorować tablicę bajtów. Od Javy 9 dostępna jest także bardzo wygodna metoda pozwalająca na wczytanie wszystkich bajtów w strumieniu:

```
byte[] bytes = in.readAllBytes();
```

Dostępne są też metody umożliwiające wczytanie określonej liczby bajtów — informacje o nich znajdziesz w uwagach dotyczących API.

Metody te wywołują abstrakcyjną metodę `read`, tak więc podklasy muszą przesłaniać tylko tę jedną metodę.

Analogicznie, klasa `OutputStream` definiuje metodę abstrakcyjną

```
abstract void write(int b)
```

która wysyła jeden bajt do aktualnego wyjścia.

Jeśli dysponujemy tablicą bajtów, to możemy zapisać całą jej zawartość, używając jednego wywołania:

```
byte[] values = . . . ;
out.write(values);
```

Metoda `transferTo` przenosi wszystkie bajty ze strumienia wejściowego do wyjściowego:

```
in.transferTo(out);
```

Metody `read` i `write` potrafią *zablokować* wątek, dopóki dany bajt nie zostanie wczytany lub zapisany. Oznacza to, że jeżeli strumień wejścia nie może natychmiastowo wczytać lub zapisać danego bajta (zazwyczaj z powodu powolnego połączenia sieciowego), Java zawiesza wątek dokonujący wywołania. Dzięki temu inne wątki mogą wykorzystać czas procesora, w którym wywołana metoda czeka na udostępnienie strumienia.

Metoda `available` pozwala sprawdzić liczbę bajtów, które w danym momencie odczytać. Oznacza to, że poniższy kod prawdopodobnie nigdy nie zostanie zablokowany:

```
int bytesAvailable = in.available();
if (bytesAvailable > 0)
{
    var data = new byte[bytesAvailable];
    in.read(data);
}
```

Gdy skończymy odczytywać albo zapisywać dane do strumienia wejścia-wyjścia, zamykamy go, wywołując metodę `close`. Metoda ta uwalnia zasoby systemu operacyjnego, do tej pory udostępnione wątkowi. Jeżeli aplikacja otworzy zbyt wiele strumieni wejścia-wyjścia, nie zamykając ich, zasoby systemu mogą zostać naruszone. Co więcej, zamknięcie strumienia wyjścia powoduje *opróżnienie* bufora używanego przez ten strumień — wszystkie bajty, przechowywane tymczasowo w buforze, aby mogły zostać zapisane w jednym większym pakiecie, zostaną natychmiast wysłane. Jeżeli nie zamkniemy strumienia, ostatni pakiet bajtów może nigdy nie dotrzeć do odbiorcy. Bufor możemy również opróżnić własnoręcznie, przy użyciu metody `flush`.

Mimo iż klasy strumieni wejścia-wyjścia udostępniają konkretne metody wykorzystujące funkcje `read` i `write`, programiści Javy rzadko z nich korzystają, ponieważ nieczęsto się zdarza, żeby programy musiały czytać i zapisywać sekwencje bajtów. Dane, którymi jesteśmy zwykle bardziej zainteresowani, to liczby, łańcuchy znaków i obiekty.

Zamiast operować na bajtach, można skorzystać z jednej z wielu klas strumieni pochodzących od podstawowych klas `InputStream` i `OutputStream`.

API java.io.InputStream 1.0

■ `abstract int read()`

pobiera jeden bajt i zwraca jego wartość. Metoda `read` zwraca `-1`, gdy natrafi na koniec strumienia wejścia.

■ `int read(byte[] b)`

wczytuje dane do tablicy i zwraca liczbę wczytanych bajtów, a jeżeli natrafi na koniec strumienia wejścia, zwraca `-1`. Metoda `read` czyta co najwyżej `b.length` bajtów.

■ `int read(byte[] b, int off, int len)`

■ `int readNBytes(byte[] b, int off, int len)` 9

wczytuje bez blokownia (`read`) do tablicy co najwyżej `len` bajtów, o ile są one dostępne, ewentualnie blokuje operację aż do momentu, kiedy wartości staną się dostępne (`readNBytes`). Wartości są umieszczane w tablicy `b`, zaczynając do jej elementu o indeksie `off`. Zwraca faktyczną liczbę wczytanych bajtów, a jeżeli natrafi na koniec strumienia wejścia, zwraca `-1`.

■ `byte[] readAllBytes()` 9

zwraca tablicę zawierającą wszystkie bajty, które można odczytać z tego strumienia.

■ `long transferTo(OutputStream out)` 9

przekazuje wszystkie bajty z tego strumienia wejściowego do podanego strumienia wyjściowego i zwraca liczbę przekazanych bajtów. Żaden ze strumieni nie jest zamykany.

■ `long skip(long n)`

ignoruje *n* bajtów w strumieniu wejścia. Zwraca faktyczną liczbę zignorowanych bajtów (która może być mniejsza niż *n*, jeżeli natrafimy na koniec strumienia wejścia).

■ `int available()`

zwraca liczbę bajtów dostępnych bez konieczności zablokowania wątku (pamiętajmy, że zablokowanie oznacza, że wykonanie aktualnego wątku zostaje wstrzymane).

■ `void close()`

zamyka strumień wejścia.

■ `void mark(int readlimit)`

ustawia znacznik na aktualnej pozycji strumienia wejścia (nie wszystkie strumienie obsługują tę możliwość). Jeżeli ze strumienia zostało pobranych więcej niż *readlimit* bajtów, strumień ma prawo usunąć znacznik.

■ `void reset()`

wraca do ostatniego znacznika. Późniejsze wywołania `read` będą powtórnie czytać pobrane już bajty. Jeżeli znacznik nie istnieje, strumień wejścia nie zostanie zresetowany.

■ `boolean markSupported()`

zwraca `true`, jeżeli strumień wejścia obsługuje znaczniki.

API `java.io.OutputStream` **1.0**■ `abstract void write(int n)`

zapisuje jeden bajt.

■ `void write(byte[] b)`■ `void write(byte[] b, int off, int len)`

zapisują wszystkie bajty tablicy *b* lub pewien ich zakres.

■ `void close()`

opóżnia i zamyka strumień wyjścia.

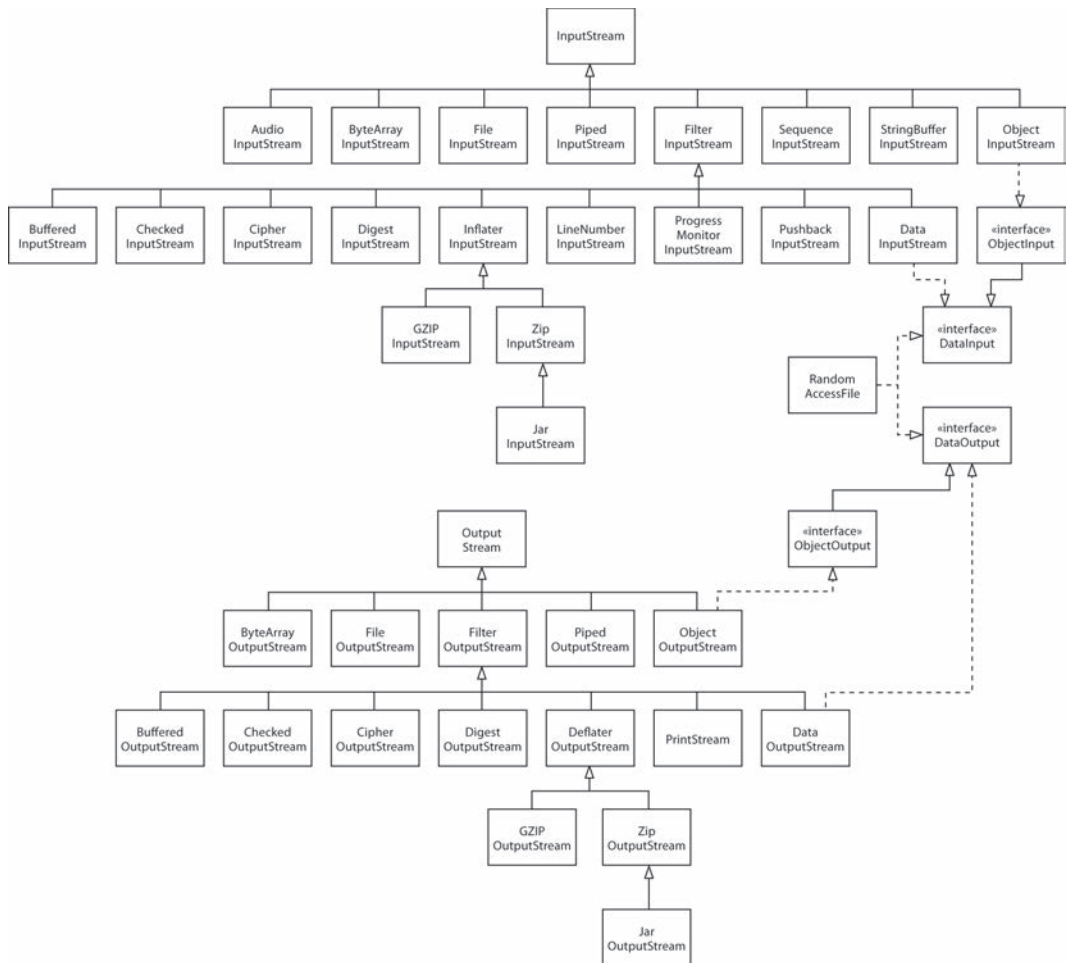
■ `void flush()`

opóżnia strumień wyjścia, czyli wysyła do odbiorcy wszystkie dane znajdujące się w buforze.

2.1.2. Zoo pełne strumieni

W przeciwieństwie do języka C, który w zupełności zadowala się jednym typem `FILE*`, Java posiada istne zoo ponad 60 (!) różnych typów strumieni wejścia i wyjścia (patrz rysunki 2.1 i 2.2).

Podzielmy gatunki należące do zoo strumieni zależnie od ich przeznaczenia. Istnieją osobne hierarchie klas przetwarzających bajty i znaki. Jak już o tym wspomnieliśmy, klasy `InputStream` i `OutputStream` pozwalają pobierać i wysyłać jedynie pojedyncze bajty oraz tablice bajtów. Klasy te stanowią bazę hierarchii pokazanej na rysunku 2.1. Do odczytu i zapisu liczb i łańcuchów znakowych używamy ich podklas. Na przykład, `DataInputStream` i `DataOutputStream` pozwalają wczytywać i zapisywać wszystkie podstawowe typy Javy w postaci binarnej. I w końcu istnieje także wiele pożytecznych klas strumieni, na przykład `ZipInputStream` i `ZipOutputStream` pozwalające odczytywać i zapisywać dane w plikach skompresowanych w formacie ZIP.

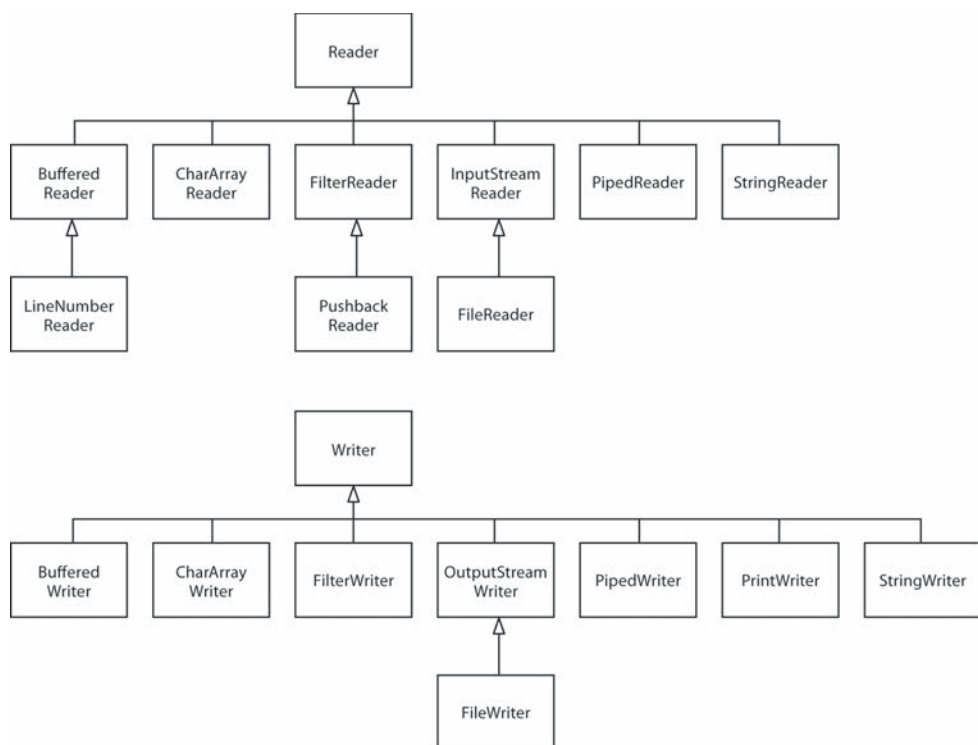

Rysunek 2.1. Hierarchia strumieni wejścia i wyjścia

Z drugiej strony, o czym już wspominaliśmy, do obsługi tekstu Unicode używamy klas pochodzących od klas abstrakcyjnych `Reader` i `Writer` (patrz rysunek 2.2) Podstawowe metody klas `Reader` i `Writer` są podobne do tych należących do `InputStream` i `OutputStream`.

```
abstract int read()
abstract void write(int c)
```

Metoda `read` zwraca albo kod znaku UTF-16 (jako liczbę z przedziału od 0 do 65535), albo `-1`, jeżeli natrafi na koniec pliku. Metoda `write` jest wywoływana dla podanego kodu znaku Unicode (więcej informacji na temat kodów Unicode znajdziesz w rozdziale 3. książki *Java. Podstawy*).

Rysunek 2.2. Hierarchia klas `Reader` i `Writer`

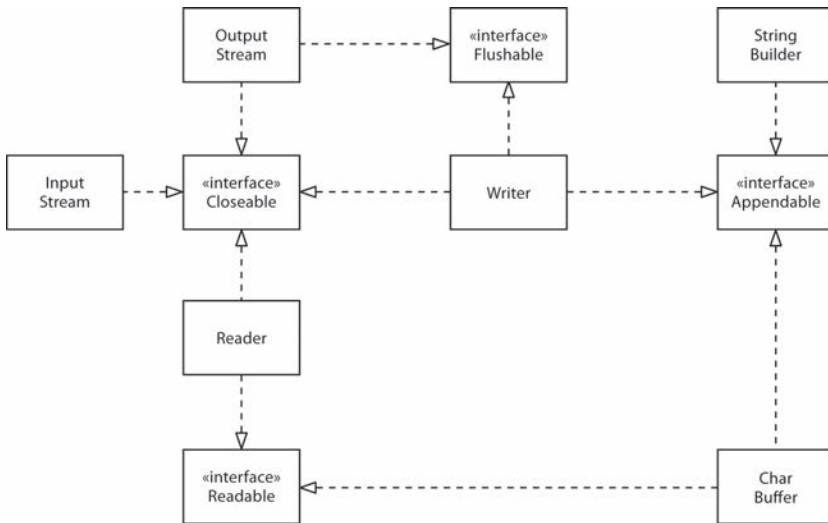
Dostępne są również cztery dodatkowe interfejsy: `Closeable`, `Flushable`, `Readable` i `Appendable` (patrz rysunek 2.3). Pierwsze dwa z nich są wyjątkowo proste i zawierają odpowiednio metody:

```
void close() throws IOException
```

i

```
void flush()
```

Klasy `InputStream`, `OutputStream`, `Reader` i `Writer` implementują interfejs `Closeable`.

Rysunek 2.3. Interfejsy *Closeable*, *Flushable*, *Readable* i *Appendable*

Interfejs `java.io.Closeable` stanowi rozszerzenie interfejsu `java.lang.AutoCloseable`. Dzięki temu dla każdego obiektu implementującego interfejs `Closeable` możemy użyć wersji instrukcji try zarządzającej zasobami. Ale po co nam dwa interfejsy? Metoda `close` interfejsu `Closeable` może wyrzucać jedynie wyjątek `IOException`, podczas gdy metoda `AutoCloseable.close` może wyrzucać wyjątek dowolnej klasy.

Klasy `OutputStream` i `Writer` implementują interfejs `Flushable`.

Interfejs `Readable` ma tylko jedną metodę

```
int read(CharBuffer cb)
```

Klasa `CharBuffer` ma metody do sekwencyjnego oraz swobodnego odczytu i zapisu. Reprezentuje ona bufor w pamięci lub mapę pliku w pamięci. (Patrz punkt 2.5.2, „Struktura bufora danych”).

Interfejs `Appendable` ma dwie metody umożliwiające dopisywanie pojedynczego znaku bądź sekwencji znaków:

```
Appendable append(char c)
Appendable append(CharSequence s)
```

Interfejs `CharSequence` opisuje podstawowe właściwości sekwencji wartości typu `char`. Interfejs ten implementują klasy `String`, `CharBuffer`, `StringBuilder` i `StringBuffer`.

Pośród klas strumienia wejścia-wyjścia jedynie klasa `Writer` implementuje interfejs `Appendable`.

API `java.io.Closeable` **5.0**

■ `void close()`

zamyka obiekt implementujący interfejs `Closeable`. Może wyrzucić wyjątek `IOException`.

API `java.io.Flushable` **5.0**

- `void flush()`

opróżnia bufor danych związany z obiektem implementującym interfejs `Flushable`.

API `java.lang.Readable` **5.0**

- `int read(CharBuffer cb)`

próbuję wczytać tyle wartości typu `char`, ile może pomieścić `cb`. Zwraca liczbę wczytanych wartości lub `-1`, jeśli obiekt `Readable` nie ma już wartości do pobrania.

API `java.lang.Appendable` **5.0**

- `Appendable append(char c)`
- `Appendable append(CharSequence cs)`

dopisuje podany kod znaku lub wszystkie kody podanej sekwencji do obiektu `Appendable`; zwraca `this`.

API `java.lang.CharSequence` **1.4**

- `char charAt(int index)`
zwraca kod o podanym indeksie.
- `int length()`
zwraca liczbę kodów w sekwencji.
- `CharSequence subSequence(int startIndex, int endIndex)`
zwraca sekwencję `CharSequence` złożoną z kodów od `startIndex` do `endIndex - 1`.
- `String toString()`
zwraca łańcuch znaków składający się z kodów danej sekwencji.

2.1.3. Łączenie filtrów strumienia wejścia-wyjścia

Klasy `FileInputStream` i `FileOutputStream` obsługują strumienie wejścia i wyjścia przyporządkowane określonym plikom na dysku. W konstruktorze tych klas podajemy nazwę pliku lub pełną ścieżkę dostępu do niego. Na przykład

```
var fin = new FileInputStream("employee.dat");
```

spróbuje odszukać w aktualnym katalogu plik o nazwie *employee.dat*.

Ponieważ wszystkie klasy w `java.io` uznają relatywne ścieżki dostępu za rozpoczynające się od aktualnego katalogu roboczego, powinieneś wiedzieć, co to za katalog. Możesz pobrać tę informację poleceniem `System.getProperty("user.dir")`.

Ponieważ znak `\` w łańcuchach na platformie Java jest traktowany jako początek sekwencji specjalnej, musimy pamiętać, aby w ścieżkach dostępu do plików systemu Windows używać sekwencji `\\` (np. `C:\\Windows\\win.ini`). W systemie Windows możemy również korzystać ze znaku `/` (np. `C:/Windows/win.ini`), ponieważ większość wywołań systemu obsługi plików Windows interpretuje znaki `/` jako separatory ścieżki dostępu. Jednakże nie zalecamy tego rozwiązania — zachowanie funkcji systemu Windows może się zmienić. Jeżeli piszemy aplikację przenośną, powinniśmy używać separatora odpowiedniego dla danego systemu operacyjnego. Jego znak jest przechowywany jako stała `java.io.File.separator`.

Tak jak klasy abstrakcyjne `InputStream` i `OutputStream`, powyższe klasy obsługują jedynie odczyt i zapis plików na poziomie pojedynczego bajta. Oznacza to, że z obiektu `fin` możemy czytać wyłącznie pojedyncze bajty oraz tablice bajtów.

```
byte b = (byte)fin.read();
```

W następnym podrozdziale przekonamy się, że korzystając z `DataInputStream`, moglibyśmy wczytywać typy liczbowe:

```
DataInputStream din = ...;
double x = din.readDouble();
```

Ale tak jak `FileInputStream` nie posiada metod czytających typy liczbowe, tak `DataInputStream` nie posiada metody pozwalającej czytać dane z pliku.

Java korzysta ze sprytnego mechanizmu rozdzielającego te dwa rodzaje funkcjonalności. Niektóre strumienie wejścia (takie jak `FileInputStream` i strumień wejścia zwracany przez metodę `openStream` klasy `URL`) mogą udostępniać bajty z plików i innych, bardziej egzotycznych lokalizacji. Inne strumienie wejścia (takie jak `DataInputStream`) potrafią tworzyć z bajtów reprezentację bardziej użytecznych typów danych. Programista Javy musi połączyć te dwa mechanizmy w jeden. Dla przykładu, aby wczytywać liczby z pliku, powinien utworzyć obiekt typu `FileInputStream`, a następnie przekazać go konstruktorowi `DataInputStream`.

```
var fin = new FileInputStream("employee.dat");
var din = new DataInputStream(fin);
double x = din.readDouble();
```

Wróćmy do rysunku 2.1, gdzie przedstawione są klasy `FilterInputStream` i `FilterOutputStream`. Ich podklasy możemy wykorzystać do zwiększania możliwości strumieni wejścia-wyjścia służących do operowania na zwykłych bajtach.

Różne funkcjonalności możemy dodawać poprzez zagnieżdżanie filtrów. Na przykład — domyślnie strumienie wejścia nie są buforowane. Wobec tego każde wywołanie metody `read` oznacza odwołanie się do usług systemu operacyjnego, który odczytuje kolejny bajt. Dużo efektywniej będzie żądać od systemu operacyjnego całych bloków danych i umieszczać je w buforze. Jeśli chcemy uzyskać buforowany dostęp do pliku, musimy skorzystać z poniższej, monstrualnej sekwencji konstruktorów:

```
var din = new DataInputStream
    (new BufferedInputStream
        (new FileInputStream("employee.dat")));
```

Zwróćmy uwagę, że `DataStream` znalazł się na *ostatnim* miejscu w łańcuchu konstruktorów, ponieważ chcemy używać metod klasy `DataStream` i chcemy, aby korzystały one z buforowanej metody `read`.

Czasami będziemy zmuszeni utrzymywać łączność ze strumieniami znajdującymi się pośrodku łańcucha. Dla przykładu, czytając dane, musimy często podejrzec następny bajt, aby sprawdzić, czy jego wartość zgadza się z naszymi oczekiwaniami. W tym celu Java dostarcza klasę `PushbackInputStream`.

```
var pbin = new PushbackInputStream
    (new BufferedInputStream
     (new FileInputStream("employee.dat")));
```

Teraz możemy odczytać wartość następnego bajta:

```
int b = pbin.read();
```

i umieścić go z powrotem w strumieniu, jeżeli jego wartość nie odpowiada naszym oczekiwaniom.

```
if (b != '<') pbin.unread(b);
```

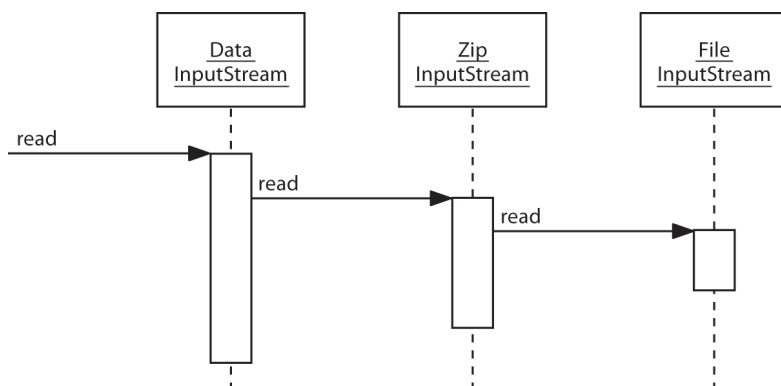
Ale wczytywanie i powtórne wstawianie bajtów to *jedyne* metody obsługiwane przez klasę `Pushback-InputStream`. Jeżeli chcemy podejrzec bajty, a także wczytywać liczby, potrzebujemy referencji zarówno do `PushbackInputStream`, jak i do `DataStream`.

```
var din = DataInputStream
    (pbin = new PushbackInputStream
     (new BufferedInputStream
      (new FileInputStream("employee.dat"))));
```

Oczywiście w bibliotekach wejścia-wyjścia innych języków programowania takie udogodnienia jak buforowanie i kontrolowanie kolejnych bajtów są wykonywane automatycznie, więc konieczność tworzenia ich kombinacji w języku Java wydaje się niepotrzebnym zawracaniem głowy. Jednak możliwość łączenia klas filtrów i tworzenia w ten sposób naprawdę użytecznych sekwencji strumieni wejścia-wyjścia daje nam niespotykaną elastyczność. Na przykład, korzystając z poniższej sekwencji strumieni, możemy wczytywać liczby ze skompresowanego pliku ZIP (patrz rysunek 2.4).

```
var zin = new ZipInputStream(new FileInputStream("employee.zip"));
var din = new DataInputStream(zin);
```

Rysunek 2.4.
Sekwencja
filtrowanych
strumieni

(Aby dowiedzieć się więcej o obsłudze formatu ZIP, zajrzyj do punktu 2.3.3, „Archiwa ZIP”, poświęconego strumieniom plików ZIP.)

API java.io.FileInputStream 1.0

- FileInputStream(String name)
- FileInputStream(File file)

tworzy nowy obiekt typu `FileInputStream`, używając pliku, którego ścieżkę dostępu zawiera parametr `name`, lub używając informacji zawartych w obiekcie `file` (klasa `File` zostanie omówiona pod koniec tego rozdziału). Ścieżki dostępu są podawane względem katalogu roboczego skonfigurowanego podczas uruchamiania maszyny wirtualnej Java.

API java.io.FileOutputStream 1.0

- FileOutputStream(String name)
- FileOutputStream(String name, boolean append)
- FileOutputStream(File file)
- FileOutputStream(File file, boolean append)

tworzy nowy strumień wyjściowy pliku określonego za pomocą łańcucha `name` lub obiektu `file` (klasa `File` zostanie omówiona pod koniec tego rozdziału). Jeżeli parametr `append` ma wartość `true`, dane dołączane są na końcu pliku, a istniejący plik o tej samej nazwie nie zostanie skasowany. W przeciwnym razie istniejący plik o tej samej nazwie zostanie skasowany.

API java.io.BufferedReader 1.0

- BufferedReader(InputStream in)

tworzy nowy buforowany strumień wejściowy typu `BufferedReader`. Wejściowy strumień buforowany wczytuje znaki ze strumienia danych, nie wymuszając za każdym razem dostępu do urządzenia. Gdy bufor zostanie opróżniony, system prześle do niego nowy blok danych.

API java.io.BufferedOutputStream 1.0

- BufferedOutputStream(OutputStream out)

tworzy nowy buforowany strumień wyjściowy typu `BufferedOutputStream`. Strumień umieszcza w buforze znaki, które powinny zostać zapisane, nie wymuszając za każdym razem dostępu do urządzenia. Gdy bufor zapełni się lub gdy strumień zostanie opróżniony, dane są przesyłane odbiorcy.

API `java.io.PushbackInputStream` **1.0**

- `PushbackInputStream(InputStream in)`
- `PushbackInputStream(InputStream in, int size)`

tworzą strumień wejściowy umożliwiający podgląd kolejnego bajta wraz z buforem o podanym rozmiarze.

- `void unread(int b)`

wstawia bajt z powrotem do strumienia, dzięki czemu przy następnym wywołaniu `read` zostanie on ponownie odczytany.

2.1.4. Strumienie tekstowe

Zapisując dane, możemy wybierać pomiędzy formatem binarnym i tekstowym. Dla przykładu: jeżeli liczba całkowita 1234 zostanie zapisana w postaci binarnej, w pliku pojawi się sekwencja bajtów 00 00 04 D2 (w notacji szesnastkowej). W formacie tekstowym liczba ta zostanie zapisana jako łańcuch "1234". Mimo iż zapis danych w postaci binarnej jest szybki i efektywny, to uzyskany wynik jest kompletnie nieczytelny dla ludzi. W poniższym podrozdziale skoncentrujemy się na *tekstowym* wejściu-wyjściu, a odczyt i zapis danych binarnych omówimy w podrozdziale 2.2, „Odczyt i zapis danych binarnych”.

Zapisując łańcuchy znakowe, musimy uwzględnić sposób *kodowania znaków*. W przypadku kodowania UTF-16, którego Java używa wewnętrznie, łańcuch "José" zostanie zakodowany jako 00 4A 00 6F 00 73 00 E9 (w notacji szesnastkowej). Jednakże wiele programów oczekuje, że pliki tekstowe będą zapisane przy wykorzystaniu innych sposobów kodowania. W przypadku kodowania UTF-8, obecnie najczęściej stosowanego w internecie, ten sam łańcuch znaków został zapisany jako następująca sekwencja bajtów: 4A 6F 73 C3 A9, czyli bez bajtów 00 dla pierwszych trzech znaków oraz bez używania dwóch bajtów do zapisu znaku é.

Klasa `OutputStreamWriter` zamienia strumień znaków Unicode na strumień bajtów, stosując odpowiednie kodowanie znaków. Natomiast klasa `InputStreamReader` zamienia strumień wejścia, zawierający bajty (reprezentujące znaki za pomocą określonego kodowania), na obiekt udostępniający znaki Unicode.

Poniżej przedstawiamy sposób utworzenia obiektu wejścia, wczytującego znaki z konsoli i automatycznie konwertującego je na Unicode.

```
var in = new InputStreamReader(System.in);
```

Obiekt wejścia korzysta z domyślnego kodowania lokalnego systemu. W przypadku systemów operacyjnych przeznaczonych dla komputerów stacjonarnych może to być jakiś archaiczny sposób kodowania, taki jak Windows-1250 lub Mac OS Roman. Zawsze należy określać wybrany sposób kodowania, podając jego nazwę w konstruktorze `InputStreamReader`, na przykład:

```
var in = new InputStreamReader(new FileInputStream("data.txt"), StandardCharsets.UTF_8);
```

Więcej informacji na temat kodowania znaków znajdziesz w punkcie 2.1.8, „Zbiory znaków”.

Klasy `Reader` i `Writer` dysponują jedynie podstawowymi metodami do odczytu i zapisu pojedynczych znaków. Podobnie jak w przypadku strumieni, do odczytu łańcuchów i liczb używane są ich klasy pochodne.

2.1.5. Zapisywanie tekstu

W celu zapisania tekstu korzystamy z klasy `PrintWriter`. Dysponuje ona metodami umożliwiającymi zapis łańcuchów i liczb w formacie tekstowym. Aby zapisać tekst w pliku, należy utworzyć strumień `PrintStream`, podając nazwę pliku i sposób kodowania:

```
var out = new PrintWriter("employee.txt", StandardCharsets.UTF_8);
```

Do zapisywania danych za pomocą obiektu klasy `PrintWriter` używamy tych samych metod `print`, `println` i `printf`, których używaliśmy dotąd z obiektem `System.out`. Możemy wykorzystywać je do zapisu liczb (`int`, `short`, `long`, `float`, `double`), znaków, wartości logicznych, łańcuchów znakowych i obiektów.

Spójrzmy na poniższy kod:

```
String name = "Harry Hacker";
double salary = 75000;
out.print(name);
out.print(' ');
out.println(salary);
```

Rezultatem jego wykonania będzie wysłanie napisu

```
Harry Hacker 75000.0
```

do strumienia `out`. Następnie znaki zostaną skonwertowane na bajty i zapisane w pliku `employee.txt`.

Metoda `println` automatycznie dodaje znak końca wiersza, odpowiedni dla danego systemu operacyjnego ("`\r\n`" w systemie Windows, "`\n`" w Unix). Znak końca wiersza możemy pobrać, stosując wywołanie `System.getProperty("line.separator")`.

Jeżeli obiekt zapisu znajduje się w *trybie automatycznego opróżniania*, w chwili wywołania metody `println` wszystkie znaki w buforze zostaną wysłane do odbiorcy (obiekty `PrintWriter` zawsze są buforowane). Domyślnie automatyczne opróżnianie jest *wyłączone*. Automatyczne opróżnianie możemy włączać i wyłączać przy użyciu konstruktora `PrintWriter(Writer writer, boolean autoFlush)`:

```
var out = new PrintWriter(
    new OutputStreamWriter(
        new FileOutputStream("employee.txt"), StandardCharsets.UTF_8),
    true); // Automatyczne opróżnianie
```

Metody `print` nie wyrzucają wyjątków. Aby sprawdzić, czy ze strumieniem wyjścia jest wszystko w porządku, wywołujemy metodę `checkError`.

Weterani Javy prawdopodobnie zastanawiają się, co się stało z klasą `PrintStream` i obiektem `System.out`. W języku Java 1.0 klasa `PrintStream` obsługuła znaki Unicode do znaków ASCII, po prostu opuszczając górny bajt (wówczas Unicode był jeszcze kodem 16-bitowym). Takie rozwiązanie nie pozwalało na przenoszenie kodu na inne platformy i w języku Java 1.1 zostało zastąpione przez koncepcję obiektów odczytu i zapisu. Ze względu na konieczność zachowania zgodności z istniejącym kodem `System.in`, `System.out` i `System.err` wciąż są strumieniami wejścia-wyjścia, nie obiektami odczytu i zapisu. Ale obecna klasa `PrintStream` konwertuje znaki Unicode na schemat kodowania lokalnego systemu w ten sam sposób, co klasa `PrintWriter`. Gdy używamy metod `print` i `println`, obiekty `PrintStream` działają tak samo jak obiekty `PrintWriter`, ale w przeciwieństwie do `PrintWriter` pozwalają wysyłać bajty za pomocą metod `write(int)` i `write(byte[])`.

`java.io.PrintWriter` 1.1

- `PrintWriter(Writer out)`
- `PrintWriter(Writer writer)`
tworzy nowy obiekt klasy `PrintWriter` zapisujący dane w przekazanym obiekcie zapisu.
- `PrintWriter(String filename, String encoding)`
- `PrintWriter(File file, String encoding)`
tworzy nowy obiekt klasy `PrintWriter` zapisujący dane do podanego pliku z wykorzystaniem określonego sposobu kodowania.
- `void print(Object obj)`
zapisuje łańcuch zwracany przez metodę `toString` danego obiektu.
- `void print(String s)`
zapisuje łańcuch Unicode.
- `void println(String s)`
zapisuje łańcuch zakończony znakiem końca wiersza. Jeżeli automatyczne opróżnianie jest włączone, opróżnia bufor strumienia.
- `void print(char[] s)`
zapisuje tablicę znaków Unicode.
- `void print(char c)`
zapisuje znak Unicode.
- `void print(int i)`
- `void print(long l)`
- `void print(float f)`
- `void print(double d)`
- `void print(boolean b)`
zapisuje podaną wartość w formacie tekstowym.

- `void printf(String format, Object... args)`

zapisuje podane wartości według łańcucha formatującego. Specyfikację łańcucha formatującego znajdziesz w rozdziale 3. książki *Java. Podstawy*.

- `boolean checkError()`

zwraca `true`, jeżeli wystąpił błąd formatowania lub zapisu. Jeżeli w strumieniu danych wystąpi błąd, strumień zostanie uznany za niepewny (ang. *tainted*) i wszystkie następne wywołania metody `checkError` będą zwracać `true`.

2.1.6. Wczytywanie tekstu

Najprostszym sposobem wczytywania i przetwarzania tekstu o dowolnej postaci jest wykorzystanie klasy `Scanner`, której bardzo często używaliśmy w pierwszym tomie tej książki. Obiekt klasy `Scanner` możemy utworzyć, jeśli dysponujemy dowolnym strumieniem wejściowym.

Ewentualnie krótki plik tekstowy można wczytać w formie łańcucha znaków w następujący sposób:

```
var content = new String(Files.readAllBytes(path), charset);
```

Gdybyśmy natomiast chcieli wczytać plik jako sekwencję wierszy, należałoby to zrobić przy użyciu następującego wywołania:

```
List<String> lines = Files.readAllLines(path, charset);
```

W przypadku obsługi dużego pliku jego poszczególne wiersze można przetwarzać jako daną typu `Stream<String>`:

```
try (Stream<String> lines = Files.lines(path, charset))
{
    ...
}
```

Istnieje także możliwość zastosowania skanera do odczytywania tak zwanych *tokenów* — czyli fragmentów oddzielonych od siebie określonym separatorem. Jako separatora można także użyć dowolnego wyrażenia regularnego. Na przykład:

```
Scanner in = ...;
in.useDelimiter("\\PL+");
```

W tym przypadku separatorem mogą być dowolne litery nienależące do Unicode. Taki skaner będzie akceptował tokeny składające się wyłącznie z liter należących do Unicode.

Kolejny token można pobrać, wywołując metodę `next`:

```
while (in.hasNext())
{
    String word = in.next();
    ...
}
```

Można także pobrać strumień zawierający wszystkie tokeny:

```
Stream<String> words = in.tokens();
```

W początkowych wersjach języka Java jedynym sposobem przetwarzania wczytywanego tekstu było wykorzystanie klasy `BufferedReader`. Metoda `readLine` tej klasy zwraca wiersz tekstu lub wartość `null`, jeśli żadne dane wejściowe nie są już dostępne. W przypadku zastosowania tej klasy typowa pętla przetwarzania odczytywanych danych wejściowych miała następującą postać:

```
InputStream inputStream = ...;
try (var in = new BufferedReader(
    new InputStreamReader(inputStream, charset)))
{
    String line;
    while ((line = in.readLine()) != null)
    {
        // Wykonanie jakichś operacji na zmiennej line
    }
}
```

Obecnie jednak klasa `BufferedReader` udostępnia także metodę `lines`, która zwraca obiekt typu `Stream<String>`. W odróżnieniu od klasy `Scanner` klasa `BufferedReader` nie dysponuje żadnymi metodami do wczytywania liczb.

2.1.7. Zapis obiektów w formacie tekstowym

W tym podrozdziale przeanalizujemy działanie przykładowego programu, który będzie zapisywać tablicę obiektów typu `Employee` w pliku tekstowym. Dane każdego obiektu zostaną zapisane w osobnym wierszu. Wartości pól składowych zostaną oddzielone od siebie separatorami. Jako separatora używamy pionowej kreski (`|`) (innym popularnym separatorem jest dwukropek (`:`), zabawa polega na tym, że każdy programista używa innego separatora). Naturalnie, taki wybór stawia przed nami pytanie, co będzie, jeśli znak `|` znajdzie się w jednym z zapisywanych przez nas łańcuchów?

Oto przykładowy zbiór danych obiektów:

```
Harry Hacker|35500|1989-10-01
Carl Cracker|75000|1987-12-15
Tony Tester|38000|1990-03-15
```

Zapis tych rekordów jest prosty. Ponieważ korzystamy z pliku tekstowego, używamy klasy `PrintWriter`. Po prostu zapisujemy wszystkie pola składowe, za każdym z nich stawiając `|`, albo też, po ostatnim polu, `\n`. Operacje te wykona poniższa metoda `writeEmployee`, którą dodamy do klasy `Employee`.

```
public static void writeEmployee(PrintWriter out, Employee e)
{
    out.println(e.getName() + "|" + e.getSalary() + "|" + e.getHireDay());
}
```

Aby odczytać te dane, wczytujemy po jednym wierszu tekstu i rozdzielamy pola składowe. Do wczytania wierszy użyjemy obiektu klasy `Scanner`, a metoda `String.split` pozwoli nam wyodrębnić poszczególne tokeny.

```
public static Employee readEmployee(Scanner in)
{
    String line = in.nextLine();
    String[] tokens = line.split("\\|");
    String name = tokens[0];
    double salary = Double.parseDouble(tokens[1]);
    LocalDate hireDate = LocalDate.parse(tokens[2]);
    int year = hireDate.getYear();
    int month = hireDate.getMonthValue();
    int day = hireDate.getDayOfMonth();
    return new Employee(name, salary, year, month, day);
}
```

Parametrem metody `split` jest wyrażenie regularne opisujące separator. Wyrażenie regularne omówimy bardziej szczegółowo pod koniec bieżącego rozdziału. Ponieważ pionowa kreska ma specjalne znaczenie w wyrażeniach regularnych, to musimy poprzedzić ją znakiem `\`. Ten z kolei musimy poprzedzić jeszcze jednym znakiem `\` — w efekcie uzyskując wyrażenie postaci `"\\|"`.

Kompletny program został przedstawiony na listingu 2.1. Metoda statyczna

```
void writeData(Employee[] e, PrintWriter out)
```

najpierw zapisuje rozmiar tablicy, a następnie każdy z rekordów. Metoda statyczna

```
Employee[] readData(BufferedReader in)
```

najpierw wczytuje rozmiar tablicy, a następnie każdy z rekordów. Wymaga to zastosowania pewnej sztuczki:

```
int n = in.nextInt();
in.nextLine(); // Konsumuje znak nowego wiersza
var employees = new Employee[n];
for (int i = 0; i < n; i++)
{
    employees[i] = new Employee();
    employees[i].readData(in);
}
```

Wywołanie metody `nextInt` wczytuje rozmiar tablicy, ale nie następujący po nim znak nowego wiersza. Musimy zatem go pobrać (wywołując metodę `nextLine`), aby metoda `readData` mogła uzyskać kolejny wiersz.

Listing 2.1. `textfile/TextFileTest.java`

```
1 package textFile;
2
3 import java.io.*;
4 import java.nio.charset.*;
5 import java.time.*;
6 import java.util.*;
7
8 /**
9  * @version 1.15 2018-03-17
```

```
10  * @author Cay Horstmann
11  */
12  public class TextFileTest
13  {
14      public static void main(String[] args) throws IOException
15      {
16          var staff = new Employee[3];
17
18          staff[0] = new Employee("Carl Cracker", 75000, 1987, 12, 15);
19          staff[1] = new Employee("Harry Hacker", 50000, 1989, 10, 1);
20          staff[2] = new Employee("Tony Tester", 40000, 1990, 3, 15);
21
22          // Zapisuje wszystkie rekordy pracowników w pliku employee.dat
23          try (var out = new PrintWriter("employee.dat", StandardCharsets.UTF_8))
24          {
25              writeData(staff, out);
26          }
27
28          // Wczytuje wszystkie rekordy do nowej tablicy
29          try (var in = new Scanner(
30              new FileInputStream("employee.dat"), "UTF-8"))
31          {
32              Employee[] newStaff = readData(in);
33
34              // Wyświetla wszystkie wczytane rekordy
35              for (Employee e : newStaff)
36                  System.out.println(e);
37          }
38      }
39
40      /**
41       * Zapisuje dane wszystkich obiektów klasy Employee umieszczonych
42       * @param employees tablica obiektów klasy Employee
43       * @param out        obiekt klasy PrintWriter
44       */
45      private static void writeData(Employee[] employees, PrintWriter out)
46          throws IOException
47      {
48          // Zapisuje liczbę obiektów
49          out.println(employees.length);
50
51          for (Employee e : employees)
52              writeEmployee(out, e);
53      }
54
55      /**
56       * Wczytuje tablicę obiektów klasy Employee
57       * @param in obiekt klasy Scanner
58       * @return tablica obiektów klasy Employee
59       */
60      private static Employee[] readData(Scanner in)
61      {
62          // Pobiera rozmiar tablicy
63          int n = in.nextInt();
64          in.nextLine(); // Pobiera znak nowego wiersza
65      }
```

```

66     var employees = new Employee[n];
67     for (int i = 0; i < n; i++)
68     {
69         employees[i] = readEmployee(in);
70     }
71     return employees;
72 }
73
74 /**
75  * Zapisuje dane obiektu klasy Employee do obiektu klasy PrintWriter
76  * @param out obiekt klasy PrintWriter
77  */
78 public static void writeEmployee(PrintWriter out, Employee e)
79 {
80     out.println(e.getName() + "|" + e.getSalary() + "|" + e.getHireDay());
81 }
82
83 /**
84  * Wczytuje dane obiektu klasy Employee
85  * @param in obiekt klasy Scanner
86  */
87 public static Employee readEmployee(Scanner in)
88 {
89     String line = in.nextLine();
90     String[] tokens = line.split("\\|");
91     String name = tokens[0];
92     double salary = Double.parseDouble(tokens[1]);
93     LocalDate hireDate = LocalDate.parse(tokens[2]);
94     int year = hireDate.getYear();
95     int month = hireDate.getMonthValue();
96     int day = hireDate.getDayOfMonth();
97     return new Employee(name, salary, year, month, day);
98 }
99 }

```

2.1.8. Zbiory znaków

Strumienie wejściowe i wyjściowe służą do wczytywania i zapisywania sekwencji bajtów, jednak często konieczne jest wykonywanie operacji na tekście — czyli na sekwencjach znaków. Właśnie w takich przypadkach ogromną rolę zaczyna odgrywać sposób, w jaki znaki są kodowane na bajty.

W Javie znaki są kodowane przy wykorzystaniu standardu Unicode. Każdy znak, nazywany także punktem kodowym, jest skojarzony z 21-bitową liczbą całkowitą. Istnieje kilka różnych *sposobów kodowania znaków*, czyli metod zapisu tych 21-bitowych wartości w formie bajtów.

Najczęściej stosowanym sposobem kodowania jest UTF-8, który każdy punkt kodowy Unicode zapisuje jako sekwencję o długości od jednego do czterech bajtów (patrz tabela 2.1). UTF-8 ma tę zaletę, że znaki należące do tradycyjnego zbioru znaków ASCII, czyli wszystkie znaki języka angielskiego, są zapisywane przy użyciu jednego bajta.

Tabela 2.1. Kodowanie UTF-8

Zakres znaku	Sposób kodowania
0 ... 7F	$0a_6a_5a_4a_3a_2a_1a_0$
80 ... 7FF	$110a_{10}a_9a_8a_7a_6$ $10a_5a_4a_3a_2a_1a_0$
800 ... FFFF	$1110a_{15}a_{14}a_{13}a_{12}$ $10a_{11}a_{10}a_9a_8a_7a_6$ $10a_5a_4a_3a_2a_1a_0$
10000 ... 10FFFF	$11110a_{20}a_{19}a_{18}$ $10a_{17}a_{16}a_{15}a_{14}a_{13}a_{12}$ $10a_{11}a_{10}a_9a_8a_7a_6$ $10a_5a_4a_3a_2a_1a_0$

Kolejnym popularnym sposobem kodowania jest UTF-16, w którym punkty kodowe Unicode są zapisywane przy wykorzystaniu jednej lub dwóch wartości 16-bitowych (patrz tabela 2.2). To właśnie ten sposób kodowania jest używany do zapisu łańcuchów znaków w Javie. W rzeczywistości istnieją dwa rodzaje kodowania UTF-16, określane — odpowiednio — jako *big-endian* oraz *little-endian*. W ramach przykładu przeanalizujemy 16-bitową wartość 0x2122. W przypadku wykorzystania formatu *big-endian* jako pierwszy jest zapisywany bardziej znaczący bajt tej wartości: 0x21, a za nim 0x22. Z kolei w przypadku formatu *little-endian* wartość ta zostanie zapisana jako: 0x22 0x21. Aby możliwe było określenie, który z tych dwóch rodzajów kodowania UTF-16 jest używany, na początku pliku umieszcza się tak zwany znak BOM (ang. *byte order mark*¹) — 16-bitową wartość 0xFEFF. Obiekt odczytujący może użyć tej wartości do określenia kolejności zapisu bajtów w pliku bądź też ją zignorować.

Tabela 2.2. Kodowanie UTF-16

Zakres znaku	Sposób kodowania
0 ... FFFF	$a_{15}a_{14}a_{13}a_{12}a_{11}a_{10}a_9a_8$ $a_7a_6a_5a_4a_3a_2a_1a_0$
10000 ... 10FFFF	$110110b_{19}b_{18}b_{17}b_{16}a_{15}a_{14}a_{13}a_{12}a_{11}a_{10}$ $110111a_9a_8$ $a_7a_6a_5a_4a_3a_2a_1a_0$ gdzie $b_{19}b_{18}b_{17}b_{16} = a_{20}a_{19}a_{18}a_{17}a_{16} - 1$

Oprócz UTF istnieją także kody częściowe, które obejmują zakresy znaków przydatne dla konkretnych populacji użytkowników. Na przykład ISO 8859-1 to jednobajtowy kod zawierający znaki z akcentami stosowane w krajach Europy Zachodniej. Z kolei *Shift-JIS* to kod o zmiennej długości zawierający znaki języka japońskiego. Wiele takich kodowań wciąż jest w powszechnym użyciu.

Niektóre programy, takie jak Microsoft Notepad, dodają znacznik kolejności bajtów na początku plików zapisywanych z użyciem kodowania UTF-8. Oczywiście jest to zupełnie niepotrzebne, gdyż w przypadku kodowania UTF-8 nie ma żadnych problemów z określaniem kolejności bajtów. Niemniej jednak standard Unicode pozwala na takie stosowanie znacznika BOM, co więcej, sugeruje nawet, że jest to dobre rozwiązanie, gdyż nie pozostawia żadnych wątpliwości odnośnie do wykorzystywanego sposobu kodowania. Znacznik BOM należy usuwać podczas odczytywania pliku zapisanego z użyciem kodowania UTF-8. Niestety Java tego nie robi, a zgłoszenia błędów dotyczące tego problemu są zamykane i oznaczane jako „will not fix”, czyli problem, który nie będzie rozwiązywany. A zatem najlepszym wyjściem jest po prostu usuwanie wszelkich sekwencji `\uFEFF` odnalezionych na początku danych wejściowych.

Nie ma możliwości automatycznego wykrywania sposobu kodowania zastosowanego w strumieniu bajtów. Niektóre metody API pozwalają na wykorzystywanie „domyślnego zbioru znaków”, czyli sposobu kodowania preferowanego przez używany system operacyjny. Czy jednak będzie to ten sam sposób kodowania, który był stosowany przez źródło bajtów? Te bajty mogły przecież zostać wygenerowane w zupełnie innym miejscu świata. I właśnie z tego powodu zawsze należy jawnie określać kodowanie. Na przykład w przypadku odczytywania strony WWW należy sprawdzić nagłówek `Content-Type`.

Kodowanie używane przez daną platformę systemową jest zwracane przez statyczną metodę `Charset.defaultCharset`. Z kolei statyczna metoda `Charset.availableCharsets` zwraca wszystkie dostępne instancje klasy `Charset` — są one zwracane w formie mapy kojarzącej przyjęte nazwy z obiektami `Charset`.

W implementacji Javy firmy Oracle dostępna jest systemowa właściwość `file.encoding`, która zmienia domyślny, systemowy sposób kodowania. Właściwość ta nie jest jednak obsługiwana oficjalnie, a implementacja biblioteki Javy firmy Oracle stosuje ją niekonsekwentnie. Dlatego też nie należy z niej korzystać.

Klasa `StandardCharsets` definiuje statyczne zmienne typu `Charset`, reprezentujące wszystkie kodowania znaków, które muszą być obsługiwane przez każdą wirtualną maszynę Javy. Są to:

```
StandardCharsets.UTF_8
StandardCharsets.UTF_16
StandardCharsets.UTF_16BE
StandardCharsets.UTF_16LE
StandardCharsets.ISO_8859_1
StandardCharsets.US_ASCII
```

Aby pobrać obiekt `Charset` dla innego kodowania, należy posłużyć się statyczną metodą `forName`:

```
Charset shiftJIS = Charset.forName("Shift-JIS");
```

Obiektów `Charset` należy używać podczas odczytywania i zapisywania tekstów. Na przykład tablicę znaków można przekształcić na łańcuch znaków w następujący sposób:

```
var str = new String(bytes, StandardCharsets.UTF_8);
```


W języku Java 10 wszystkie metody w pakiecie `java.io` pozwalają określać sposoby kodowania przy użyciu obiektu `Charset` lub łańcucha znaków. Warto jednak wybierać stałe klasy `StandardCharsets`, aby nie trzeba było zwracać uwagi na ich poprawny zapis.

Niektóre metody (takie jak konstruktor `String(byte[])` w przypadku pominięcia jawnego określenia żadanego sposobu kodowania użyją domyślnego kodowania platformy systemowej; z kolei inne metody (takie jak `Files.readAllLines`) skorzystają z kodowania UTF-8.

¹ „Znacznik kolejności bajtów” — *przyp. tłum.*

2.2. Odczyt i zapis danych binarnych

Format tekstowy jest wygodny w przypadku testowania i debugowania, gdyż jest zrozumiały dla ludzi; niemniej jednak jeśli chodzi o przesyłanie danych, nie jest on tak wydajny jak format binarny. W tym podrozdziale powiemy, jak można wczytywać i zapisywać dane binarne.

2.2.1. Interfejsy `DataInput` i `DataOutput`

Interfejs `DataOutput` definiuje następujące metody służące do zapisywania liczb, znaków, wartości logicznych oraz łańcuchów znaków w formacie binarnym:

<code>writeChars</code>	<code>writeByte</code>
<code>writeInt</code>	<code>writeShort</code>
<code>writeLong</code>	<code>writeFloat</code>
<code>writeDouble</code>	<code>writeChar</code>
<code>writeBoolean</code>	<code>writeUTF</code>

Na przykład metoda `writeInt` zawsze zapisuje liczbę całkowitą jako 4-bajtową wartość binarną, niezależnie od liczby cyfr, a metoda `writeDouble` zawsze zapisuje wartość typu `double` jako 8-bajtową wartość binarną. Wyniki zwracane przez te metody nie nadają się do odczytu przez ludzi, jednak ilość miejsca zajmowanego przez tak zapisane dane zawsze będzie taka sama dla wartości konkretnego typu, a ich odczytywanie będzie szybsze niż analiza tekstu.

Metoda `writeUTF` zapisuje łańcuchy, używając zmodyfikowanej wersji 8-bitowego kodu UTF (ang. *Unicode Text Format*). Zamiast po prostu zastosować od razu standardowe kodowanie UTF-8 (przedstawione w tabeli 2.1), znaki łańcucha są najpierw reprezentowane w kodzie UTF-16 (patrz tabela 2.2), a dopiero potem przekodowywane na UTF-8. Wynik takiego kodowania różni się dla znaków o kodach większych od `0xFFFF`. Kodowanie takie stosuje się dla zachowania zgodności z maszynami wirtualnymi powstałymi, gdy Unicode zadowalała się tylko 16 bitami.

Zależnie od platformy użytkownika, liczby całkowite i zmiennoprzecinkowe mogą być przechowywane w pamięci na dwa różne sposoby. Załóżmy, że pracujesz z czterobajtową wartością, taką jak `int`, na przykład 1234, czyli 4D2 w zapisie szesnastkowym ($1234 = 4 \times 256 + 13 \times 16 + 2$). Może ona zostać przechowana w ten sposób, że pierwszym z czterech bajtów pamięci będzie bajt najbardziej znaczący (ang. *most significant byte*, *MSB*): 00 00 04 D2. Albo w taki sposób, że będzie to bajt najmłodszy (ang. *least significant byte*, *LSB*): D2 04 00 00. Pierwszy sposób stosowany jest przez maszyny SPARC, a drugi przez procesory Pentium. Może to powodować problemy z przenoszeniem nawet najprostszych plików danych pomiędzy różnymi platformami, gdyż programy w C lub C++ zapisują dane w sposób typowy dla danego procesora. W języku Java zawsze stosowany jest pierwszy sposób, niezależnie od procesora. Dzięki temu pliki danych programów w języku Java są niezależne od platformy.

Ponieważ opisana modyfikacja kodowania UTF-8 stosowana jest wyłącznie na platformie Java, to metody `writeUTF` powinniśmy używać tylko do zapisu łańcuchów przetwarzanych przez programy wykonywane przez maszynę wirtualną Java. W pozostałych przypadkach należy używać metody `writeChars`.

Aby odczytać dane, korzystamy z poniższych metod interfejsu `DataInput`:

<code>readInt</code>	<code>readShort</code>
<code>readLong</code>	<code>readFloat</code>
<code>readDouble</code>	<code>readChar</code>
<code>readBoolean</code>	<code>readUTF</code>

Klasa `DataInputStream` implementuje interfejs `DataInput`. Aby odczytać dane binarne z pliku, łączymy obiekt klasy `DataInputStream` ze źródłem bajtów, takim jak na przykład obiekt klasy `FileInputStream`:

```
var in = new DataInputStream(new FileInputStream("employee.dat"));
```

Podobnie, aby zapisać dane binarne, używamy klasy `DataOutputStream` implementującej interfejs `DataOutput`:

```
var out = new DataOutputStream(new FileOutputStream("employee.dat"));
```

API `java.io.DataInput` 1.0

- `boolean readBoolean()`
- `byte readByte()`
- `char readChar()`
- `double readDouble()`
- `float readFloat()`
- `int readInt()`
- `long readLong()`
- `short readShort()`
wczytuje wartość określonego typu.
- `void readFully(byte[] b)`
wczytuje bajty do tablicy `b`, blokując wątek, dopóki wszystkie bajty nie zostaną wczytane.
- `void readFully(byte[] b, int off, int len)`
wczytuje bajty do tablicy `b`, blokując wątek, dopóki wszystkie bajty nie zostaną wczytane.
- `String readUTF()`
wczytuje łańcuch znaków zapisanych w zmodyfikowanym formacie UTF-8.
- `int skipBytes(int n)`
ignoruje `n` bajtów, blokując wątek, dopóki wszystkie bajty nie zostaną zignorowane.

API `java.io.DataOutput` **1.0**

- `void writeBoolean(boolean b)`
- `void writeByte(int b)`
- `void writeChar(char c)`
- `void writeDouble(double d)`
- `void writeFloat(float f)`
- `void writeInt(int i)`
- `void writeLong(long l)`
- `void writeShort(short s)`
zapisują wartość określonego typu.
- `void writeChars(String s)`
zapisuje wszystkie znaki podanego łańcucha.
- `void writeUTF(String s)`
zapisuje łańcuch znaków w zmodyfikowanym formacie UTF-8.

2.2.2. Strumień plików o swobodnym dostępie

Strumień `RandomAccessFile` pozwala pobrać lub zapisać dane w dowolnym miejscu pliku. Do plików dyskowych możemy uzyskać swobodny dostęp, inaczej niż w przypadku strumieni danych pochodzących z sieci. Plik o swobodnym dostępie możemy otworzyć w trybie tylko do odczytu albo zarówno do odczytu, jak i do zapisu. Określamy to, używając jako drugiego argumentu konstruktora łańcucha `"r"` (odczyt) lub `"rw"` (odczyt i zapis).

```
var in = new RandomAccessFile("employee.dat", "r");  
var inOut = new RandomAccessFile("employee.dat", "rw");
```

Otwarcie istniejącego pliku przy użyciu `RandomAccessFile` nie powoduje jego skasowania.

Plik o swobodnym dostępie posiada *wskaźnik pliku*. Wskaźnik pliku opisuje pozycję następnego bajta, który zostanie wczytany lub zapisany. Metody `seek` można używać do zmiany położenia wskaźnika poprzez określenie numeru bajta, na który ma on wskazywać. Argumentem metody `seek` jest liczba typu `long` z przedziału od 0 do długości pliku w bajtach.

Metoda `getFilePointer` zwraca aktualne położenie wskaźnika pliku.

Klasa `RandomAccessFile` implementuje zarówno interfejs `DataInput`, jak i `DataOutput`. Aby czytać z pliku o swobodnym dostępie, używamy tych samych metod, np. `readInt/writeInt` lub `readChar/writeChar`, które omówiliśmy w poprzednim podrozdziale.

Przeanalizujmy teraz działanie programu, który przechowuje rekordy pracowników w pliku o swobodnym dostępie. Każdy z rekordów będzie mieć ten sam rozmiar, co ułatwi nam ich wczytywanie. Załóżmy na przykład, że chcemy ustawić wskaźnik pliku na trzecim rekordzie.

Musimy zatem wyznaczyć bajt, na którym należy ustawić ten wskaźnik, a następnie możemy już wczytać rekord.

```
long n = 3;
in.seek((n - 1) * RECORD_SIZE);
var e = new Employee();
e.readData(in);
```

Jeśli zmodyfikujemy rekord i będziemy chcieli zapisać go w tym samym miejscu pliku, musimy pamiętać, aby przywrócić wskaźnik pliku na początek tego rekordu:

```
in.seek((n - 1) * RECORD_SIZE);
e.writeData(out);
```

Aby określić całkowitą liczbę bajtów w pliku, używamy metody `length`. Całkowitą liczbę rekordów w pliku ustalamy, dzieląc liczbę bajtów przez rozmiar rekordu.

```
long nbytes = in.length(); // Długość w bajtach
int nrecords = (int) (nbytes / RECORD_SIZE);
```

Liczby całkowite i zmiennoprzecinkowe posiadają reprezentację binarną o stałej liczbie bajtów. W przypadku łańcuchów znaków sytuacja jest nieco trudniejsza. Stworzymy zatem dwie metody pomocnicze pozwalające zapisywać i wczytywać łańcuchy o ustalonym rozmiarze.

Metoda `writeFixedString` zapisuje określoną liczbę kodów, zaczynając od początku łańcucha. (Jeśli jest ich za mało, to dopełnia łańcuch wartościami zerowymi).

```
public static void writeFixedString(String s, int size, DataOutput out)
    throws IOException
{
    for (int i = 0; i < size; i++)
    {
        char ch = 0;
        if (i < s.length()) ch = s.charAt(i);
        out.writeChar(ch);
    }
}
```

Metoda `readFixedString` wczytuje `size` kodów znaków ze strumienia wejściowego lub do momentu napotkania wartości zerowej. Wszystkie pozostałe wartości zerowe zostają pominięte. Dla lepszej efektywności metoda używa klasy `StringBuilder` do wczytania łańcucha.

```
public static String readFixedString(int size, DataInput in)
    throws IOException
{
    var b = new StringBuilder(size);
    int i = 0;
    var done = false;
    while (!done && i < size)
    {
        char ch = in.readChar();
        i++;
        if (ch == 0) done = true;
        else b.append(ch);
    }
    in.skipBytes(2 * (size - i));
    return b.toString();
}
```

Metody `writeFixedString` i `readFixedString` umieściliśmy w klasie pomocniczej `DataIO`.

Aby zapisać rekord o stałym rozmiarze, zapisujemy po prostu wszystkie jego pola w formacie binarnym.

```
DataIO.writeFixedString(e.getName(), Employee.NAME_SIZE, out);
out.writeDouble(e.getSalary());
LocalDate hireDay = e.getHireDay();
out.writeInt(hireDay.getYear());
out.writeInt(hireDay.getMonthValue());
out.writeInt(hireDay.getDayOfMonth());
```

Odczyt rekordu jest równie prosty.

```
String name = DataIO.readFixedString(NAME_SIZE, in);
double salary = in.readDouble();
int y = in.readInt();
int m = in.readInt();
int d = in.readInt();
```

Wyznamy jeszcze rozmiar każdego rekordu. Łańcuchy znakowe przechowujące nazwiska będą miały 40 znaków długości. W rezultacie każdy rekord będzie zajmować 100 bajtów:

- 40 znaków = 80 bajtów dla pola `name`
- 1 `double` = 8 bajtów dla pola `salary`
- 3 `int` = 12 bajtów dla pola `date`

Program przedstawiony na listingu 2.2 zapisuje trzy rekordy w pliku danych, a następnie wczytuje je w odwrotnej kolejności. Efektywne działanie programu wymaga pliku o swobodnym dostępie, ponieważ najpierw zostanie wczytany ostatni rekord.

Listing 2.2. *randomAccess/RandomAccessTest.java*

```
1 package randomAccess;
2
3 import java.io.*;
4 import java.time.*;
5
6 /**
7  * @version 1.14 2018-05-01
8  * @author Cay Horstmann
9  */
10 public class RandomAccessTest
11 {
12     public static void main(String[] args) throws IOException
13     {
14         var staff = new Employee[3];
15
16         staff[0] = new Employee("Carl Cracker", 75000, 1987, 12, 15);
17         staff[1] = new Employee("Harry Hacker", 50000, 1989, 10, 1);
18         staff[2] = new Employee("Tony Tester", 40000, 1990, 3, 15);
19
20         try (var out = new DataOutputStream(new FileOutputStream("employee.dat")))
21         {
22             // Zapisuje rekordy wszystkich pracowników w pliku employee.dat
23             for (Employee e : staff)
```

```
24         writeData(out, e);
25     }
26
27     try (var in = new RandomAccessFile("employee.dat", "r"))
28     {
29         // Wczytuje wszystkie rekordy do nowej tablicy
30
31         // Oblicza rozmiar tablicy
32         int n = (int)(in.length() / Employee.RECORD_SIZE);
33         var newStaff = new Employee[n];
34
35         // Wczytuje rekordy pracowników w odwrotnej kolejności
36         for (int i = n - 1; i >= 0; i--)
37         {
38             newStaff[i] = new Employee();
39             in.seek(i * Employee.RECORD_SIZE);
40             newStaff[i] = readData(in);
41         }
42
43         // Wyświetla wczytane rekordy
44         for (Employee e : newStaff)
45             System.out.println(e);
46     }
47 }
48
49 /**
50  * Zapisuje dane pracownika
51  * @param out obiekt typu DataOutput
52  * @param e   pracownik
53  */
54 public static void writeData(DataOutput out, Employee e) throws IOException
55 {
56     DataIO.writeFixedString(e.getName(), Employee.NAME_SIZE, out);
57     out.writeDouble(e.getSalary());
58
59     LocalDate hireDay = e.getHireDay();
60     out.writeInt(hireDay.getYear());
61     out.writeInt(hireDay.getMonthValue());
62     out.writeInt(hireDay.getDayOfMonth());
63 }
64
65 /**
66  * Wczytuje dane pracownika
67  * @param in obiekt typu DataInput
68  * @return pracownik
69  */
70 public static Employee readData(DataInput in) throws IOException
71 {
72     String name = DataIO.readFixedString(Employee.NAME_SIZE, in);
73     double salary = in.readDouble();
74     int y = in.readInt();
75     int m = in.readInt();
76     int d = in.readInt();
77     return new Employee(name, salary, y, m - 1, d);
78 }
79 }
```

API java.io.RandomAccessFile **1.0**

- RandomAccessFile(String file, String mode)

- RandomAccessFile(File file, String mode)

otwiera plik w podanym trybie. Tryb "r" oznacza tryb samego odczytu, "rw" to tryb odczytu i zapisu, "rws" to tryb odczytu i zapisu danych wraz z synchronicznym zapisem danych i metadanych dla każdej aktualizacji, "rwd" to tryb odczytu i zapisu danych wraz z synchronicznym zapisem tylko samych danych.

- long getFilePointer()

zwraca aktualne położenie wskaźnika pliku.

- void seek(long pos)

zmienia położenie wskaźnika pliku, przesuwając go o pos bajtów od początku pliku.

- long length()

zwraca długość pliku w bajtach.

2.2.3. Archiwa ZIP

Pliki ZIP to archiwa, w których można przechowywać jeden lub więcej plików w postaci (zazwyczaj) skompresowanej. Każdy plik ZIP posiada nagłówek zawierający informacje, takie jak nazwa pliku i użyta metoda kompresji. W języku Java, aby czytać z pliku ZIP, korzystamy z klasy `ZipInputStream`. Odczyt dotyczy określonej *pozycji* w archiwum. Metoda `getNextEntry` zwraca obiekt typu `ZipEntry` opisujący pozycję archiwum. Strumień należy odczytać do końca, który jest jednocześnie końcem bieżącej pozycji archiwum. Następnie należy wywołać metodę `closeEntry`, by przejść do następnej pozycji. Nie należy zamykać strumienia, zanim zostanie odczytana ostatnia pozycja. Oto typowa sekwencja wywołań służąca do odczytu zawartości pliku ZIP:

```
var zin = ZipInputStream(new FileInputStream(zipname));
ZipEntry entry;
while ((entry = zin.getNextEntry()) != null)
{
    wczytaj zawartość zin;
    zin.closeEntry();
}
zin.close();
```

Aby zapisać dane do pliku ZIP, używamy strumienia `ZipOutputStream`. Dla każdej pozycji, którą chcemy umieścić w archiwum ZIP, tworzymy obiekt `ZipEntry`. Nazwę pliku przekazujemy konstruktorowi `ZipEntry`; konstruktor sam określa inne parametry, takie jak data pliku i metoda dekompresji. Jeśli chcemy, możemy zmienić ich wartości. Aby rozpocząć zapis nowego pliku w archiwum, wywołujemy metodę `putNextEntry` klasy `ZipOutputStream`. Następnie wysyłamy dane do wyjściowego strumienia ZIP. Po zakończeniu zapisu pliku wywołujemy metodę `closeEntry`. Wymienione operacje powtarzamy dla wszystkich plików, które chcemy skompresować w archiwum. Oto schemat kodu:

```

var fout = new FileOutputStream("test.zip");
var zout = new ZipOutputStream(fout);
dla wszystkich plików
{
    var ze = new ZipEntry(nazwapliku);
    zout.putNextEntry(ze);
    wyślij dane do zout;
    zout.closeEntry();
}
zout.close();

```


Pliki JAR (omówione w rozdziale 4. książki *Java. Podstawy*) są po prostu plikami ZIP, zawierającymi specjalny rodzaj pliku, tzw. manifest. Do wczytania i zapisania manifestu używamy klas `JarInputStream` i `JarOutputStream`.

Strumienie wejściowe ZIP są dobrym przykładem potęgi abstrakcji strumieni. Odczytując dane przechowywane w skompresowanej postaci, nie musimy zajmować się ich dekompresją. Źródło bajtów formatu ZIP nie musi być plikiem — dane ZIP mogą być ściągane przez połączenie sieciowe.

W punkcie 2.4.8, „Systemy plików ZIP”, zobaczymy, w jaki sposób można korzystać z archiwów ZIP bez korzystania ze specjalnego interfejsu programowego, używając w tym celu klasy `FileSystem` wprowadzonej w Java SE 7.

API java.util.zip.ZipInputStream 1.1

- `ZipInputStream(InputStream in)`
tworzy obiekt typu `ZipInputStream` umożliwiający dekompresję danych z podanego strumienia `InputStream`.
- `ZipEntry getNextEntry()`
zwraca obiekt typu `ZipEntry` opisujący następną pozycję archiwum lub `null`, jeżeli archiwum nie ma więcej pozycji.
- `void closeEntry()`
zamyka aktualnie otwartą pozycję archiwum ZIP. Dzięki temu możemy odczytać następną pozycję, wywołując metodę `getNextEntry()`.

API java.util.zip.ZipOutputStream 1.1

- `ZipOutputStream(OutputStream out)`
tworzy obiekt typu `ZipOutputStream`, który umożliwia kompresję i zapis danych w podanym strumieniu `OutputStream`.
- `void putNextEntry(ZipEntry ze)`
zapisuje informacje podanej pozycji `ZipEntry` do strumienia i przygotowuje strumień do odbioru danych. Dane mogą zostać zapisane w strumieniu przy użyciu metody `write()`.

- `void closeEntry()`
zamyka aktualnie otwartą pozycję archiwum ZIP. Aby otworzyć następną pozycję, wywołujemy metodę `putNextEntry`.
- `void setLevel(int level)`
określa domyślny stopień kompresji następnych pozycji archiwum o trybie DEFLATED. Domyślną wartością jest `Deflater.DEFAULT_COMPRESSION`. Wyrzuca wyjątek `IllegalArgumentException`, jeżeli podany stopień jest nieprawidłowy.
- `void setMethod(int method)`
określa domyślną metodę kompresji dla danego `ZipOutputStream` dla wszystkich pozycji archiwum, dla których metoda kompresji nie została określona. Parametr może przyjmować wartości DEFLATED lub STORED.

API `java.util.zip.ZipEntry 1.1`

- `ZipEntry(String name)`
tworzy pozycję archiwum o podanej nazwie.
- `long getCrc()`
zwraca wartość sumy kontrolnej CRC32 danego elementu.
- `String getName()`
zwraca nazwę elementu.
- `long getSize()`
zwraca rozmiar danego elementu po dekompresji lub -1, jeżeli rozmiar nie jest znany.
- `boolean isDirectory()`
zwraca wartość logiczną, która określa, czy dany element archiwum jest katalogiem.
- `void setMethod(int method)`
ustawia metodę kompresji danego elementu, DEFLATED lub STORED.
- `void setSize(long rozmiar)`
określa rozmiar elementu. Wymagana, jeżeli metodą kompresji jest STORED.
- `void setCrc(long crc)`
określa sumę kontrolną CRC32 dla danego elementu. Aby obliczyć tę sumę używamy klasy `CRC32`. Wymagana, jeżeli metodą kompresji jest STORED.

API `java.util.zip.ZipFile 1.1`

- `ZipFile(String name)`
- `ZipFile(File file)`
tworzy obiekt typu `ZipFile`, otwarty do odczytu, na podstawie podanego łańcucha lub obiektu typu `File`.

- `Enumeration entries()`
zwraca obiekt typu `Enumeration`, wyliczający obiekty `ZipEntry` opisujące elementy archiwum `ZipFile`.
- `ZipEntry getEntry(String name)`
zwraca element archiwum o podanej nazwie lub `null`, jeżeli taki element nie istnieje.
- `InputStream getInputStream(ZipEntry ze)`
zwraca obiekt `InputStream` dla podanego elementu.
- `String getName()`
zwraca ścieżkę dostępu do pliku ZIP.

2.3. Strumienie obiektów i serializacja

Korzystanie z rekordów o stałej długości jest dobrym rozwiązaniem, pod warunkiem że zapisujemy dane tego samego typu. Jednak obiekty, które tworzymy w programie zorientowanym obiektowo, rzadko należą do tego samego typu. Dla przykładu: możemy używać tablicy o nazwie `staff`, której nominalnym typem jest `Employee`, ale która zawiera obiekty będące instancjami klas pochodnych, np. klasy `Manager`.

Z pewnością można zaprojektować format danych, który pozwoli przechowywać takie polimorficzne kolekcje, ale na szczęście ten dodatkowy wysiłek nie jest konieczny. Język Java obsługuje bowiem bardzo ogólny mechanizm zwany *serializacją obiektów*. Pozwala on na wysłanie do strumienia wyjściowego dowolnego obiektu i umożliwia jego późniejsze wczytanie (w dalszej części tego rozdziału wyjaśnimy, skąd wziął się termin „serializacja”).

2.3.1. Zapisywanie i wczytywanie obiektów serializowalnych

Aby zachować dane obiektu, musimy najpierw otworzyć strumień `ObjectOutputStream`:

```
var out = new ObjectOutputStream(new FileOutputStream("employee.dat"));
```

Teraz, aby zapisać obiekt, wywołujemy metodę `writeObject` klasy `ObjectOutputStream`:

```
var harry = new Employee("Harry Hacker", 50000, 1989, 10, 1);
var boss = new Manager("Carl Cracker", 80000, 1987, 12, 15);
out.writeObject(harry);
out.writeObject(boss);
```

Aby z powrotem załadować obiekty, używamy strumienia `ObjectInputStream`:

```
var in = new ObjectInputStream(new FileInputStream("employee.dat"));
```

Następnie pobieramy z niego obiekty w tym samym porządku, w jakim zostały zapisane, korzystając z metody `readObject`:

```
var e1 = (Employee)in.readObject();
var e2 = (Employee)in.readObject();
```

Jeśli chcemy zapisywać i odtwarzać obiekty za pomocą strumieni obiektów, to konieczne jest wprowadzenie jednej modyfikacji w klasie tych obiektów. Klasa ta musi implementować interfejs `Serializable`:

```
class Employee implements Serializable { . . . }
```

Interfejs `Serializable` nie posiada metod, nie musimy zatem wprowadzać żadnych innych modyfikacji naszych klas. Pod tym względem `Serializable` jest podobny do interfejsu `Cloneable`, który omówiliśmy w rozdziale 6. książki *Java. Podstawy*. Aby jednak móc klonować obiekty, musimy przesłonić metodę `clone` klasy `Object`. Aby móc serializować, nie należy robić nic poza dopisaniem powyższych słów.

Za pomocą metod `writeObject/readObject` możemy zapisywać i odczytywać wyłącznie *obiekty*. W przypadku wartości należących do typów podstawowych języka Java należy stosować metody takie jak `writeInt/readInt` czy `writeDouble/readDouble`. (Klasy strumieni wejścia-wyjścia służących do zapisu i odczytu obiektów implementują interfejsy, odpowiednio, `DataOutput` i `DataInput`).

Działanie strumienia `ObjectOutputStream` polega na przeglądaniu wszystkich pól obiektu i zapisie ich wartości. Na przykład podczas zapisu obiektu klasy `Employee` w strumieniu wyjściowym zapisane zostają wartości pól `name`, `hireDay` i `salary`.

Jednakże musimy rozważyć jeszcze jedną sytuację. Co się stanie, jeżeli dany obiekt jest współdzielony przez kilka innych obiektów jako element ich stanu?

Aby zilustrować ten problem, zmodyfikujemy trochę klasę `Manager`. Założmy, że każdy menedżer ma asystenta:

```
class Manager extends Employee
{
    . . .
    private Employee secretary;
}
```

Każdy obiekt typu `Manager` przechowuje teraz referencję do obiektu klasy `Employee` opisującego asystenta, a nie osobną kopię tego obiektu. Oznacza to, że dwóch menedżerów może mieć tego samego asystenta, tak jak zostało to przedstawione na rysunku 2.5 i w poniższym kodzie:

```
var harry = new Employee("Harry Hacker", . . . );
var carl = new Manager("Carl Cracker", . . . );
carl.setSecretary(harry);
var tony = new Manager("Tony Tester", . . . );
tony.setSecretary(harry);
```

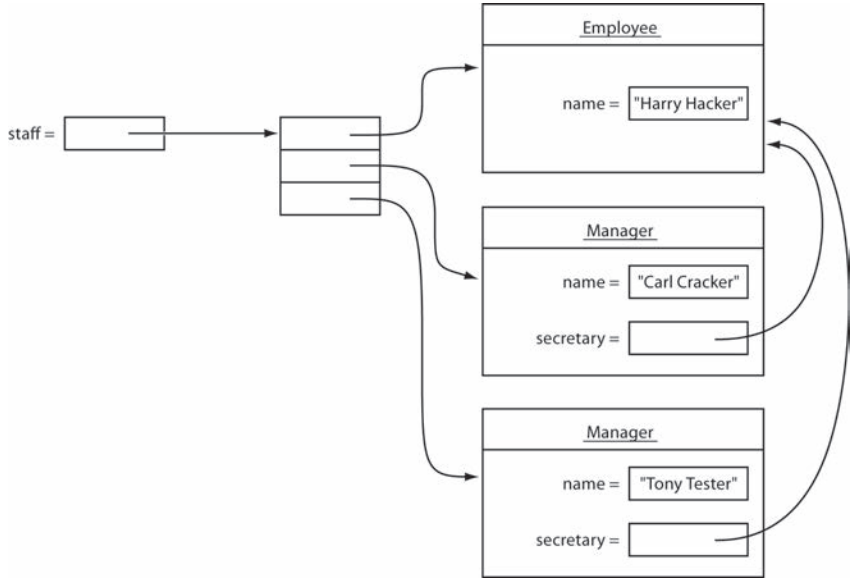
Teraz założmy, że zapisujemy dane pracowników na dysk. Oczywiście nie możemy zapisać i przywrócić adresów obiektów asystentów w pamięci, ponieważ po ponownym załadowaniu obiekt asystenta najprawdopodobniej znajdzie się w zupełnie innym miejscu pamięci.

Zamiast tego każdy obiekt zostaje zapisany z *numerem seryjnym* i stąd właśnie pochodzi określenie *serializacja*. Oto jej algorytm:

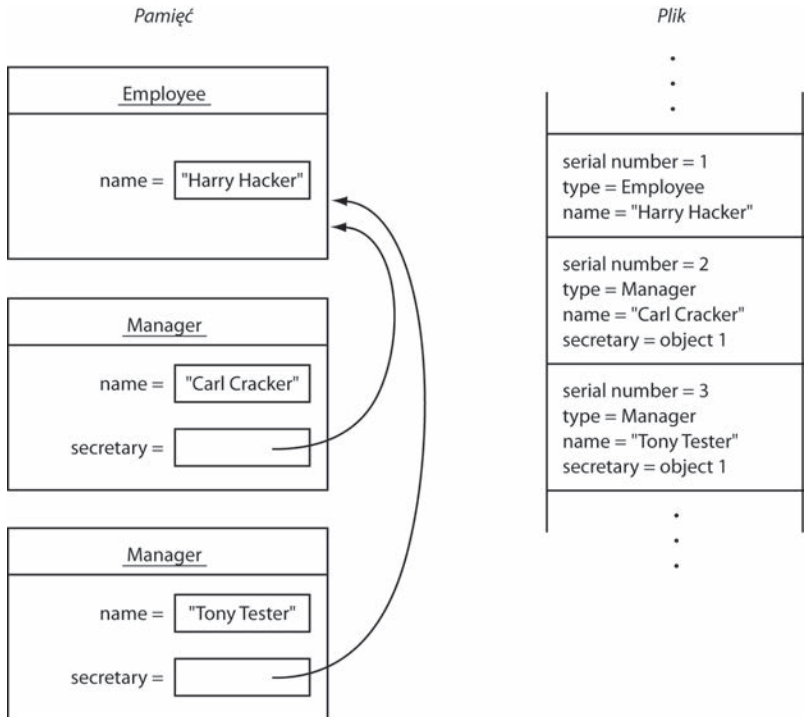
1. Wszystkim napotkanym referencjom do obiektów nadawane są numery seryjne (patrz rysunek 2.6).

Rysunek 2.5.

Dwóch menedżerów może mieć wspólnego asystenta

Rysunek 2.6.

Przykład serializacji obiektów

2. Jeśli referencja do obiektu została napotkana po raz pierwszy, obiekt zostaje zapisany w strumieniu wyjściowym.
3. Jeżeli obiekt został już zapisany, Java zapisuje, że w danym miejscu znajduje się „ten sam obiekt, co pod numerem seryjnym x”.

Wczytując obiekty z powrotem, Java odwraca całą procedurę.

1. Gdy obiekt pojawia się w strumieniu wejściowym po raz pierwszy, Java tworzy go, inicjuje dany ze strumienia i zapamiętuje związek pomiędzy numerem i referencją do obiektu.
2. Gdy natrafi na znacznik „ten sam obiekt, co pod numerem seryjnym x”, sprawdza, gdzie znajduje się obiekt o danym numerze, i nadaje referencji do obiektu adres tego miejsca.

W tym rozdziale korzystamy z serializacji, aby zapisać zbiór obiektów na dysk, a później z powrotem je wczytać. Innym bardzo ważnym zastosowaniem serializacji jest przesyłanie obiektów przez sieć na inny komputer. Podobnie jak adresy pamięci są bezużyteczne dla pliku, tak samo są bezużyteczne dla innego rodzaju procesora. Ponieważ serializacja zastępuje adresy pamięci numerami seryjnymi, możemy transportować zbiory danych z jednego komputera do drugiego.

Listing 2.3 zawiera program zapisujący i wczytujący sieć powiązanych obiektów klas `Employee` i `Manager` (niektóre z nich mają referencję do tego samego asystenta). Zwróć uwagę, że po wczytaniu istnieje tylko jeden obiekt każdego asystenta — gdy pracownik `newStaff[1]` dostaje podwyżkę, znajduje to odzwierciedlenie za pomocą pól `secretary` obiektów klasy `Manager`.

Listing 2.3. *objectStream/ObjectStreamTest.java*

```
1 package objectStream;
2
3 import java.io.*;
4
5 /**
6  * @version 1.11 2018-05-01
7  * @author Cay Horstmann
8  */
9 class ObjectStreamTest
10 {
11     public static void main(String[] args) throws IOException, ClassNotFoundException
12     {
13         var harry = new Employee("Harry Hacker", 50000, 1989, 10, 1);
14         var carl = new Manager("Carl Cracker", 80000, 1987, 12, 15);
15         carl.setSecretary(harry);
16         var tony = new Manager("Tony Tester", 40000, 1990, 3, 15);
17         tony.setSecretary(harry);
18
19         var staff = new Employee[3];
20
21         staff[0] = carl;
22         staff[1] = harry;
23         staff[2] = tony;
24
25         // Zapisuje rekordy wszystkich pracowników w pliku employee.dat
26         try (var out = new ObjectOutputStream(new FileOutputStream("employee.dat")))
27         {
28             out.writeObject(staff);
29         }
```

```

30
31     try (var in = new ObjectInputStream(new FileInputStream("employee.dat")))
32     {
33         // Wczytuje wszystkie rekordy do nowej tablicy
34
35         var newStaff = (Employee[]) in.readObject();
36
37         // Podnosi wynagrodzenie asystenta
38         newStaff[1].raiseSalary(10);
39
40         // Wyświetla wszystkie wczytane rekordy
41         for (Employee e : newStaff)
42             System.out.println(e);
43     }
44 }
45 }

```

java.io.ObjectOutputStream 1.1

■ ObjectOutputStream(OutputStream wy)

tworzy obiekt ObjectOutputStream, dzięki któremu możesz zapisywać obiekty do podanego strumienia wyjścia.

■ void writeObject(Object ob)

zapisuje podany obiekt do ObjectOutputStream. Metoda ta zachowuje klasę obiektu, sygnaturę klasy oraz wartości wszystkich niestatycznych, nieprzechodnich pól składowych tej klasy, a także jej nadklas.

java.io.ObjectInputStream 1.1

■ ObjectInputStream(InputStream we)

tworzy obiekt ObjectInputStream, dzięki któremu możesz odczytywać informacje z podanego strumienia wejścia.

■ Object readObject()

wczytuje obiekt z ObjectInputStream. Pobiera klasę obiektu, sygnaturę klasy oraz wartości wszystkich niestatycznych, nieprzechodnich pól składowych tej klasy, a także jej nadklas. Przeprowadza deserializację, pozwalając na przyporządkowanie obiektów referencjom.

2.3.2. Format pliku serializacji obiektów

Serializacja obiektów powoduje zapisanie danych obiektu w określonym formacie. Oczywiście, możemy używać metod writeObject/readObject, nie wiedząc nawet, która sekwencja bajtów reprezentuje dany obiekt w pliku. Niemniej jednak doszliśmy do wniosku, że poznanie formatu danych będzie bardzo pomocne, gdyż da nam wgląd w proces serializacji obiektów. Ponieważ poniższy tekst jest pełen technicznych detali, to jeśli nie jesteś zainteresowany implementacją serializacji, możesz pominąć lekturę tego podrozdziału.

Każdy plik zaczyna się dwubajtową „magiczną liczbą”:

AC ED

po której następuje numer wersji formatu serializacji obiektów, którym aktualnie jest

00 05

(w tym podrozdziale do opisywania bajtów będziemy używać notacji szesnastkowej). Później następuje sekwencja obiektów, w takiej kolejności, w jakiej zostały one zapisane.

Łańcuchy zapisywane są jako

74 długość (2 bajty) znaki

Dla przykładu, łańcuch "Harry" będzie wyglądał tak:

74 00 05 Harry

Znaki Unicode zapisywane są w zmodyfikowanym formacie UTF-8.

Wraz z obiektem musi zostać zapisana jego klasa. Opis klasy zawiera:

- nazwę klasy,
- *unikalny numer ID* stanowiący „odcisk” wszystkich danych składowych i sygnatur metod,
- zbiór flag opisujący metodę serializacji,
- opis pól składowych.

Java tworzy wspomniany „odcisk” klasy, pobierając opisy klasy, klasy bazowej, interfejsów, typów pól danych oraz sygnatury metod w postaci kanonicznej, a następnie stosuje do nich algorytm SHA (*Secure Hash Algorithm*).

SHA to szybki algorytm, tworzący „odciski palców” dla dużych bloków danych. Niezależnie od rozmiaru oryginalnych danych, „odciskiem” jest zawsze pakiet 20 bajtów. Jest on tworzony za pomocą sekwencji operacji binarnych, dzięki którym możemy mieć stuprocentową pewność, że jeżeli zachowana informacja zmieni się, zmianie ulegnie również jej „odcisk palca”. (Aby dowiedzieć się więcej o SHA, zajrzyj na przykład do książki *Cryptography and Network Security: Seventh Edition* autorstwa Williama Stallingsa, wydanej przez Prentice Hall w 2016 r.). Jednakże Java korzysta jedynie z pierwszych ośmiu bajtów kodu SHA. Mimo to nadal jest bardzo prawdopodobne, że „odcisk” zmieni się, jeżeli ulegną zmianie pola składowe lub metody.

W chwili odczytu obiektu jego odcisk zostaje porównany z aktualnym odciskiem klasy. Jeśli różni się, oznacza to, że definicja klasy uległa zmianie po zapisaniu obiektu. Oczywiście w praktyce klasy ulegają zmianie i może się okazać, że program będzie musiał wczytać starsze wersje obiektów. Zagadnienie to omówimy w punkcie 2.3.5, „Wersje”.

Oto w jaki sposób przechowywany jest identyfikator klasy:

- 72
- długość nazwy klasy (2 bajty)
- nazwa klasy

- „odcisk” klasy (8 bajtów)
- zbiór flag (1 bajt)
- liczba deskryptorów pól składowych (2 bajty)
- deskryptory pól składowych
- 78 (znacznik końca)
- typ klasy bazowej (70, jeśli nie istnieje)

Bajt flag składa się z trzybitowych masek, zdefiniowanych w `java.io.ObjectStreamConstants`:

```
static final byte SC_WRITE_METHOD = 1;
// Klasa ma metodę writeObject zapisującą dodatkowe dane
static final byte SC_SERIALIZABLE = 2;
// Klasa implementuje interfejs Serializable
static final byte SC_EXTERNALIZABLE = 4;
// Klasa implementuje interfejs Externalizable
```

Interfejs `Externalizable` omówimy w dalszej części rozdziału. Klasy implementujące `Externalizable` udostępniają własne metody wczytujące i zapisujące, które przejmują obsługę nad swoimi polami składowymi. Klasy, które budujemy, implementują interfejs `Serializable` i będą mieć bajt flag o wartości 02. Jednak np. klasa `java.util.Date` implementuje `Externalizable` i jej bajt flag ma wartość 03.

Każdy deskryptor pola składowego składa się z następujących elementów:

- kod typu (1 bajt),
- długość nazwy pola (2 bajty),
- nazwa pola,
- nazwa klasy (jeżeli pole składowe jest obiektem).

Kod typu może mieć jedną z następujących wartości:

```
B  byte
C  char
D  double
F  float
I  int
J  long
L  obiekt
S  short
Z  boolean
[  tablica
```

Jeżeli kodem typu jest `L`, zaraz za nazwą pola składowego znajdzie się nazwa jego typu. Łańcuchy nazw klas i pól składowych nie zaczynają się od 74, w przeciwieństwie do typów pól składowych. Typy pól składowych używają trochę innego sposobu kodowania nazw, a dokładniej — formatu używanego przez metody macierzyste.

Dla przykładu, pole salary klasy Employee zostanie zapisane jako:

D 00 06 salary

A oto kompletny opis klasy Employee:

72 00 08 Employee	
E6 D2 86 7D AE AC 18 1B 02	„Odcisk” oraz flagi
00 03	Liczba pól składowych
D 00 06 salary	Typ i nazwa pola składowego
L 00 07 hireDay	Typ i nazwa pola składowego
74 00 10 Ljava/util/Date;	Nazwa klasy pola składowego — String
L 00 04 name	Typ i nazwa pola składowego
74 00 12 Ljava/lang/String;	Nazwa klasy pola składowego — String
78	Znacznik końca
70	Brak nadklasy

Opisy te są dość długie. Jeżeli w pliku *jeszcze raz* musi się znaleźć opis tej samej klasy, zostanie użyta forma skrócona:

71 numer seryjny (4 bajty)

Numer seryjny wskazuje na poprzedni opis danej klasy. Schemat numerowania omówimy później.

Obiekt jest przechowywany w następującej postaci:

73	opis klasy	dane obiektu
----	------------	--------------

Dla przykładu, oto zapis obiektu klasy Employee:

40 E8 6A 00 00 00 00	Wartość pola salary — double
73	Wartość pola hireDay — nowy obiekt
71 00 7E 00 08	Istniejąca klasa java.util.Date
77 08 00 00 00 91 1B 4E B1 80 78	Zawartość zewnętrzna — szczegóły poniżej
74 00 0C Harry Hacker	Wartość pola name — String

Jak widzimy, plik danych zawiera informacje wystarczające do odtworzenia obiektu klasy Employee.

Tablice są zapisywane w następujący sposób:

75	opis klasy	liczba elementów (4 bajty)	elementy
----	------------	----------------------------	----------

Nazwa klasy tablicy jest zachowywana w formacie używanym przez metody macierzyste (różni się on trochę od formatu nazw innych klas). W tym formacie nazwy klas zaczynają się od L, a kończą średnikiem.

Dla przykładu, tablica trzech obiektów typu `Employee` zaczyna się tak:

75	Tablica
72 00 0B [LEmployee;	Nowa klasa, długość łańcucha, nazwa klasy <code>Employee[]</code>
FC BF 36 11 C5 91 11 C7 02	„Odcisk” oraz flagi
00 00	Liczba pól składowych
78	Znacznik końca
70	Brak nadklasy
00 00 00 03	Liczba komórek tablicy

Zauważmy, że „odcisk” tablicy obiektów `Employee` różni się od „odcisku” samej klasy `Employee`.

Wszystkie obiekty (łącznie z tablicami i łańcuchami) oraz wszystkie opisy klas w chwili zapisywania do pliku otrzymują numery seryjne. Numery seryjne zaczynają się od wartości 00 7E 00 00.

Przekonaliśmy się już, że pełny opis jest wykonywany tylko raz dla każdej klasy. Następne opisy po prostu wskazują na pierwszy. W poprzednim przykładzie kolejna referencja klasy `Date` została zakodowana w następujący sposób:

```
71 00 7E 00 08
```

Ten sam mechanizm jest stosowany dla obiektów. Jeżeli zapisywana jest referencja obiektu, który został już wcześniej zapisany, nowa referencja zostanie zachowana w dokładnie ten sam sposób, jako 71 plus odpowiedni numer seryjny. Z kontekstu zawsze jasno wynika, czy dany numer seryjny dotyczy opisu klasy, czy obiektu.

Referencja `null` jest zapisywana jako

```
70
```

Oto plik zapisany przez program `ObjectRefTest` z poprzedniego podrozdziału, wraz z komentarzami. Jeśli chcesz, uruchom program, spójrz na zapis pliku *employee.dat* w notacji szesnastkowej i porównaj z poniższymi komentarzami. Zwróć uwagę na wiersze zamieszczone pod koniec pliku, zawierające referencje zapisanego wcześniej obiektu.

AC ED 00 05	Nagłówek pliku
75	Tablica <code>staff</code> (nr #1)
72 00 0B [LEmployee;	Nowa klasa, długość łańcucha, nazwa klasy <code>Employee[]</code> (nr #0)
FC BF 36 11 C5 91 11 C7 02	„Odcisk” oraz flagi
00 00	Liczba pól składowych
78	Znacznik końca
70	Brak klasy bazowej
00 00 00 03	Liczba elementów tablicy

73		staff[0] — nowy obiekt (nr #7)
72	00 07 Manager	Nowa klasa, długość łańcucha, nazwa klasy (nr #2)
	36 06 AE 13 63 8F 59 B7 02	„Odcisk” oraz flagi
	00 01	Liczba pól składowych
	L 00 09 secretary	Typ i nazwa pola składowego
	74 00 0A LEmployee;	Nazwa klasy pola składowego — String (nr #3)
	78	Znacznik końca
	72 00 08 Employee	Nadklasa — nowa klasa, długość łańcucha, nazwa klasy (nr #4)
	E6 D2 86 7D AE AC 18 1B 02	„Odcisk” oraz flagi
	00 03	Liczba pól składowych
	D 00 06 salary	Typ i nazwa pola składowego
	L 00 07 hireDay	Typ i nazwa pola składowego
	74 00 10 Ljava/util/Date;	Nazwa klasy pola składowego — String (nr #5)
	L 00 04 name	Typ i nazwa pola składowego
	74 00 12 Ljava/lang/String;	Nazwa klasy pola składowego — String (nr #6)
	78	Znacznik końca
	70	Brak klasy bazowej
40	F3 88 00 00 00 00 00	Wartość pola salary — double
73		Wartość pola hireDay — nowy obiekt (nr #9)
	72 00 0E java.util.Date	Nowa klasa, długość łańcucha, nazwa klasy (nr #8)
	68 6A 81 01 4B 59 74 19 03	„Odcisk” oraz flagi
	00 00	Brak zmiennych składowych
	78	Znacznik końca
	70	Brak klasy bazowej
	77 08	Zawartość zewnętrzna, liczba bajtów
	00 00 00 83 E9 39 E0 00	Data
	78	Znacznik końca
	74 00 0C Car1 Cracker	Wartość pola name — String (nr #10)
	73	Wartość pola secretary — nowy obiekt (nr #11)
	71 00 7E 00 04	Istniejąca klasa (użyj nr #4)
	40 E8 6A 00 00 00 00 00	Wartość pola pensja — double
	73	Wartość pola dzienZatrudnienia — nowy obiekt (nr #12)

71 00 7E 00 08	Istniejąca klasa (użyj nr #8)
77 08	Zawartość zewnętrzna, liczba bajtów
00 00 00 91 1B 4E B1 80	Data
78	Znacznik końca
74 00 0C Harry Hacker	Wartość pola name — String (nr #13)
71 00 7E 00 0B	staff[1] — istniejący obiekt (użyj nr #11)
73	obsługa[2] — nowy obiekt (nr #14)
71 00 7E 00 08	Istniejąca klasa (użyj nr #4)
40 E3 88 00 00 00 00 00	Wartość pola salary — double
73	Wartość pola hireDay — nowy obiekt (nr #15)
71 00 7E 00 08	Istniejąca klasa (użyj nr #8)
77 08	Zawartość zewnętrzna, liczba bajtów
00 00 00 94 6D 3E EC 00 00	Data
78	Znacznik końca
74 00 0D Tony Tester	Wartość pola name — String (nr #16)
71 00 7E 00 0B	Wartość pola secretary — istniejący obiekt (użyj nr #11)

Studiowanie tych kodów nie jest oczywiście zbyt ciekawym zajęciem. Zazwyczaj znajomość dokładnego formatu pliku nie jest potrzebna (o ile nie próbujesz celowo dokonać zmian w samym pliku). Warto jednak wiedzieć, że format serializacji obiektów zawiera szczegółowy opis wszystkich obiektów, które zostały zapisane w strumieniu, co pozwala mu odtwarzać zarówno te obiekty, jak i tablice obiektów.

Powinniśmy zapamiętać, że:

- format serializacji obiektów zawiera typy i pola składowe wszystkich obiektów,
- każdemu obiektowi zostaje przypisany numer seryjny,
- powtarzające się odwołania do tego samego obiektu są przechowywane jako referencje jego numeru seryjnego.

2.3.3. Modyfikowanie domyślnego mechanizmu serializacji

Niektóre dane nie powinny być serializowane — np. wartości typu `int` reprezentujące uchwyty plików lub okien, czytelne wyłącznie dla metod rodzimych. Gdy wczytamy takie dane ponownie lub przeniesiemy je na inną maszynę, najczęściej okażą się bezużyteczne. Co gorsza, nieprawidłowe wartości tych zmiennych mogą spowodować błędy w działaniu metod rodzimych. Dlatego Java obsługuje prosty mechanizm zapobiegający serializacji takich danych. Wystarczy oznaczyć je słowem kluczowym `transient`. Słowem tym należy również oznaczyć pola, których klasy nie są serializowalne. Pola oznaczone jako `transient` są zawsze pomijane w procesie serializacji.

Mechanizm serializacji na platformie Java udostępnia sposób, dzięki któremu indywidualne klasy mogą sprawdzać prawidłowość danych lub w jakikolwiek inny sposób wpływać na zachowanie strumienia podczas domyślnych operacji odczytu i zapisu. Klasa implementująca interfejs `Serializable` może zdefiniować metody o sygnaturach

```
private void readObject(ObjectInputStream in)
    throws IOException, ClassNotFoundException;
private void writeObject(ObjectOutputStream out)
    throws IOException;
```

Dzięki temu obiekty nie będą automatycznie serializowane — Java wywoła dla nich powyższe metody.

A oto typowy przykład. Wielu klas należących do pakietu `java.awt.geom`, takich jak na przykład klasa `Point2D.Double`, nie da się serializować. Przypuśćmy zatem, że chcemy serializować klasę `LabeledPoint` zawierającą pola typu `String` i `Point2D.Double`. Najpierw musimy oznaczyć pole `Point2D.Double` słowem kluczowym `transient`, aby uniknąć wyjątku `NotSerializableException`.

```
public class LabeledPoint implements Serializable
{
    ...
    private String label;
    private transient Point2D.Double point;
}
```

W metodzie `writeObject` najpierw zapiszemy opis obiektu i pole typu `String`, wywołując metodę `defaultWriteObject`. Jest to specjalna metoda klasy `ObjectOutputStream`, która może być wywoływana jedynie przez metodę `writeObject` klasy implementującej interfejs `Serializable`. Następnie zapiszemy współrzędne punktu, używając standardowych wywołań klasy `DataOutput`.

```
private void writeObject(ObjectOutputStream out)
    throws IOException
{
    out.defaultWriteObject();
    out.writeDouble(point.getX());
    out.writeDouble(point.getY());
}
```

Implementując metodę `readObject`, odwrócimy cały proces:

```
private void readObject(ObjectInputStream in)
    throws IOException
{
    in.defaultReadObject();
    double x = in.readDouble();
    double y = in.readDouble();
    point = new Point2D.Double(x, y);
}
```

Innym przykładem jest klasa `java.util.Date`, która dostarcza własnych metod `readObject` i `writeObject`. Metody te zapisują datę jako liczbę milisekund, które upłynęły od północy 1 stycznia 1970 roku, czasu UTC. Klasa `Date` stosuje skomplikowaną reprezentację wewnętrzną, która przechowuje zarówno obiekt klasy `Calendar`, jak i licznik milisekund, co pozwala zoptymalizować operacje wyszukiwania. Stan obiektu klasy `Calendar` jest wtórny i nie musi być zapisywany.

Metody `readObject` i `writeObject` odczytują i zapisują jedynie dane własnej klasy. Nie zajmują się przechowywaniem i odtwarzaniem danych klasy bazowej bądź jakichkolwiek innych informacji o klasie.

Klasa może również zdefiniować własny mechanizm zapisywania danych, nie oglądając się na serializację. Aby tego dokonać, klasa musi zaimplementować interfejs `Externalizable`. Oznacza to implementację dwóch metod:

```
public void readExternal(ObjectInputStream in)
    throws IOException, ClassNotFoundException;
public void writeExternal(ObjectOutputStream out)
    throws IOException;
```

W przeciwieństwie do omówionych wcześniej metod `readObject` i `writeObject`, te metody są całkowicie odpowiedzialne za zapisanie i odczytanie obiektu, *łącznie z danymi klasy bazowej*. Mechanizm serializacji zapisuje w strumieniu wyjściowym jedynie klasę obiektu. Odtwarzając obiekt implementujący interfejs `Externalizable`, wejściowy strumień obiektów wywołuje domyślny konstruktor, a następnie metodę `readExternal`. Oto jak możemy zaimplementować te metody w klasie `Employee`:

```
public void readExternal(ObjectInput s)
    throws IOException
{
    name = s.readUTF();
    salary = s.readDouble();
    hireDay = LocalDate.ofEpochDay(s.readLong());
}
public void writeExternal(ObjectOutput s)
    throws IOException
{
    s.writeUTF(name);
    s.writeDouble(salary);
    s.writeLong(hireDay.toEpochDay());
}
```


W przeciwieństwie do metod `writeObject` i `readObject`, które są prywatne i mogą zostać wywołane wyłącznie przez mechanizm serializacji, metody `writeExternal` i `readExternal` są publiczne. W szczególności metoda `readExternal` potencjalnie może być wykorzystana do modyfikacji stanu istniejącego obiektu.

2.3.4. Serializacja singletonów i wyliczeń

Szczególną uwagę należy zwrócić na serializację obiektów, które z założenia mają być unikalne. Ma to miejsce w przypadku implementacji singletonów i wyliczeń.

Jeśli używamy w programach konstrukcji `enum` wprowadzonej w Java SE 5.0, to nie musimy przejmować się serializacją — wszystko będzie działać poprawnie. Załóżmy jednak, że mamy starszy kod, który tworzy typy wyliczeniowe w następujący sposób:

```
public class Orientation
{
    public static final Orientation HORIZONTAL = new Orientation(1);
    public static final Orientation VERTICAL = new Orientation(2);
}
```

```
private Orientation(int v) { value = v; }  
private int value;  
}
```

Powyższy sposób zapisu był powszechnie stosowany, zanim wprowadzono typ wyliczeniowy w języku Java. Zwróćmy uwagę, że konstruktor klasy `Orientation` jest prywatny. Dzięki temu powstaną jedynie obiekty `Orientation.HORIZONTAL` i `Orientation.VERTICAL`. Obiekty tej klasy możemy porównywać za pomocą operatora `==`:

```
if (orientation == Orientation.HORIZONTAL) . . .
```

Jeśli taki typ wyliczeniowy implementuje interfejs `Serializable`, to domyślny sposób serializacji okaże się w tym przypadku niewłaściwy. Przypuśćmy, że zapisaliśmy wartość typu `Orientation` i wczytujemy ją ponownie:

```
Orientation original = Orientation.HORIZONTAL;  
ObjectOutputStream out = . . .;  
out.write(value);  
out.close();  
ObjectInputStream in = . . .;  
var saved = (Orientation) in.read();
```

Okaze się, że porównanie

```
if (saved == Orientation.HORIZONTAL) . . .
```

da wynik negatywny. W rzeczywistości bowiem wartość `saved` jest zupełnie nowym obiektem typu `Orientation` i nie jest ona równa żadnej ze stałych wstępnie zdefiniowanych przez tę klasę. Mimo że konstruktor klasy jest prywatny, mechanizm serializacji może tworzyć zupełnie nowe obiekty tej klasy!

Aby rozwiązać ten problem, musimy zdefiniować specjalną metodę serializacji o nazwie `readResolve`. Jeśli metoda `readResolve` jest zdefiniowana, zostaje wywołana po deserializacji obiektu. Musi ona zwrócić obiekt, który następnie zwróci metoda `readObject`. W naszym przykładzie metoda `readResolve` sprawdzi pole `value` i zwróci odpowiednią stałą:

```
protected Object readResolve() throws ObjectStreamException  
{  
    if (value == 1) return Orientation.HORIZONTAL;  
    if (value == 2) return Orientation.VERTICAL;  
    throw new ObjectStreamException(); // To nie powinno się zdarzyć  
}
```

Musimy zatem pamiętać o zdefiniowaniu metody `readResolve` dla wszystkich wyliczeń konstruowanych w tradycyjny sposób i wszystkich klas implementujących wzorzec singletonu.

2.3.5. Wersje

Jeśli używamy serializacji do przechowywania obiektów, musimy zastanowić się, co się z nimi stanie, gdy powstaną nowe wersje programu. Czy wersja 1.1 będzie potrafiła czytać starsze pliki? Czy użytkownicy wersji 1.0 będą mogli wczytywać pliki tworzone przez nową wersję?

Na pierwszy rzut oka wydaje się to niemożliwe. Wraz ze zmianą definicji klasy zmienia się kod SHA, a wejściowy strumień obiektów nie odczyta obiektu o innym „odcisku palca”. Jednakże klasa może zaznaczyć, że jest *kompatybilna* ze swoją wcześniejszą wersją. Aby tego dokonać, musimy pobrać „odcisk palca” *wcześniejszej* wersji tej klasy. Do tego celu użyjemy `serialver`, programu będącego częścią JDK. Na przykład, uruchamiając

```
serialver Employee
```

otrzymujemy:

```
Employee:      static final long serialVersionUID = -1814239825517340645L;
```

Wszystkie *późniejsze* wersje tej klasy muszą definiować stałą `serialVersionUID` o tym samym „odcisku palca”, co wersja oryginalna.

```
class Employee implements Serializable // Wersja 1.1
{
    ...
    public static final long serialVersionUID = -1814239825517340645L;
}
```

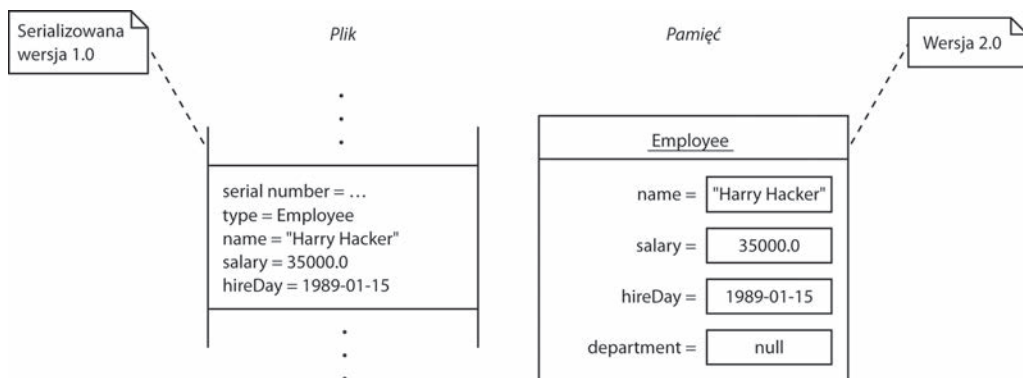
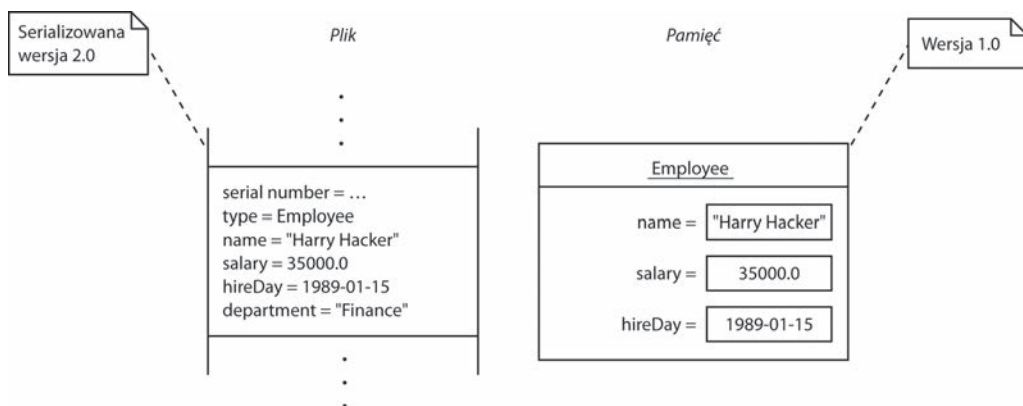
Klasa posiadająca statyczne pole składowe o nazwie `serialVersionUID` nie obliczy własnego „odcisku palca”, ale skorzysta z już istniejącej wartości.

Od momentu, gdy w danej klasie umieścisz powyższą stałą, system serializacji będzie mógł odczytywać różne wersje obiektów tej samej klasy.

Jeśli zmieniają się tylko metody danej klasy, sposób odczytu danych nie ulegnie zmianie. Jednakże jeżeli zmieni się pole składowe, możemy mieć pewne problemy. Dla przykładu, stary obiekt może posiadać więcej lub mniej pól składowych niż aktualny albo też typy danych mogą się różnić. W takim wypadku wejściowy strumień obiektów spróbuje skonwertować obiekt na aktualną wersję danej klasy.

Wejściowy strumień obiektów porównuje pola składowe aktualnej wersji klasy z polami składowymi serializowanej wersji klasy znajdującej się w strumieniu. Oczywiście, strumień bierze pod uwagę wyłącznie niestatyczne, nieulotne pola składowe. Jeżeli dwa pola mają te same nazwy, lecz różne typy, strumień wejściowy nawet nie próbuje konwersji — obiekty są niekompatybilne. Jeżeli serializowany obiekt zapisany w strumieniu posiada pola składowe nieobecne w aktualnej wersji, strumień ignoruje te dodatkowe dane. Jeżeli aktualna wersja posiada pola składowe nieobecne w serializowanym obiekcie, dodatkowe zmienne otrzymują swoje domyślne wartości (`null` dla obiektów, 0 dla liczb i `false` dla wartości logicznych).

Oto przykład. Załóżmy, że zapisaliśmy na dysku pewną liczbę obiektów klasy `Employee`, używając przy tym oryginalnej (1.0) wersji klasy. Teraz wprowadzamy nową wersję 2.0 klasy `Employee`, dodając do niej pole składowe `department`. Rysunek 2.7 pokazuje, co się dzieje, gdy obiekt wersji 1.0 jest wczytywany przez program korzystający z obiektów 2.0. Pole `department` otrzymuje wartość `null`. Rysunek 2.8 ilustruje odwrotną sytuację — program korzystający z obiektów 1.0 wczytuje obiekt 2.0. Dodatkowe pole `department` jest ignorowane.

Rysunek 2.7. Odczytywanie obiektu o mniejszej liczbie pól**Rysunek 2.8.** Odczytywanie obiektu o większej liczbie pól

Czy ten proces jest bezpieczny? To zależy. Opuszczanie pól składowych wydaje się być bezbolesne — odbiorca wciąż posiada dane, którymi potrafi manipulować. Nadawanie wartości null nie jest już tak bezpieczne. Wiele klas inicjalizuje wszystkie pola składowe, nadając im w konstruktorach niezerowe wartości, tak więc metody mogą być nieprzygotowane do obsługi wartości null. Od projektanta klasy zależy, czy zaimplementuje w metodzie `readObject` dodatkowy kod poprawiający wyniki wczytywania różnych wersji danych, czy też dołączy do metod obsługujących wartości null.

Przed dodaniem do klasy pola `serialVersionUID` należy zadać sobie pytanie, dlaczego dana klasa zapewnia możliwość serializacji. Jeśli serializacja ma służyć jedynie do zapewnienia obiektom trwałości na krótki okres czasu, na przykład na potrzeby wywołań rozproszonych w obrębie serwera aplikacji, to nie ma potrzeby przejmować się wersjami i polem `serialVersionUID`. To samo dotyczy sytuacji, kiedy rozszerzona zostanie klasa, która już zapewnia możliwość serializacji, lecz nie zależy nam na trwałym przechowywaniu jej instancji. Jeśli stosowane zintegrowane środowisko programistyczne zgłasza jakieś natrętne ostrzeżenia związane z trwałością, to można je wyłączyć w ustawieniach IDE bądź przy użyciu adnotacji `@SuppressWarnings("serial")`. To bezpieczniejsze rozwiązanie niż dodawanie pola `serialVersionUID`, o którego aktualizacji łatwo można później zapomnieć.

2.3.6. Serializacja w roli klonowania

Istnieje jeszcze jedno, ciekawe zastosowanie mechanizmu serializacji — umożliwia on łatwe klonowanie obiektów klas implementujących interfejs `Serializable`. Aby sklonować obiekt, po prostu zapisujemy go w strumieniu, a następnie odczytujemy z powrotem. W efekcie otrzymujemy nowy obiekt, będący dokładną kopią istniejącego obiektu. Nie musisz zapisywać tego obiektu do pliku — możesz skorzystać z `ByteArrayOutputStream` i zapisać dane do tablicy bajtów.

Kod z listingu 2.4 udowadnia, że aby otrzymać metodę `clone` „za darmo”, wystarczy rozszerzyć klasę `Serializable`.

Listing 2.4. `serialClone/SerialCloneTest.java`

```

1 package serialClone;
2
3 /**
4  * @version 1.22 2018-05-01
5  * @author Cay Horstmann
6  */
7
8 import java.io.*;
9 import java.util.*;
10 import java.time.*;
11
12 public class SerialCloneTest
13 {
14     public static void main(String[] args) throws CloneNotSupportedException
15     {
16         var harry = new Employee("Harry Hacker", 35000, 1989, 10, 1);
17         // Klonuje obiekt harry
18         var harry2 = (Employee) harry.clone();
19
20         // Modyfikuje obiekt harry
21         harry.raiseSalary(10);
22
23         // Teraz obiekt harry i jego klon różnią się
24         System.out.println(harry);
25         System.out.println(harry2);
26     }
27 }
28
29 /**
30  * Klasa, której metoda clone wykorzystuje serializację.
31  */
32 class SerialCloneable implements Cloneable, Serializable
33 {
34     public Object clone() throws CloneNotSupportedException
35     {
36         try {
37             // Zapisuje obiekt w tablicy bajtów
38             var bout = new ByteArrayOutputStream();
39             try (var out = new ObjectOutputStream(bout))
40             {
41                 out.writeObject(this);
42             }
43         }
44     }
45 }

```

```
43
44     // Wczytuje klon obiektu z tablicy bajtów
45     try (var bin = new ByteArrayInputStream(bout.toByteArray()))
46     {
47         var in = new ObjectInputStream(bin);
48         return in.readObject();
49     }
50 }
51 catch (IOException | ClassNotFoundException e)
52 {
53     var e2 = new CloneNotSupportedException();
54     e2.initCause(e);
55     throw e2;
56 }
57 }
58 }
59
60 /**
61  * Znana już klasa Employee.
62  * tym razem jako pochodna klasy Serializable.
63  */
64 class Employee extends Serializable
65 {
66     private String name;
67     private double salary;
68     private LocalDate hireDay;
69
70     public Employee(String n, double s, int year, int month, int day)
71     {
72         name = n;
73         salary = s;
74         hireDay = LocalDate.of(year, month, day);
75     }
76
77     public String getName()
78     {
79         return name;
80     }
81
82     public double getSalary()
83     {
84         return salary;
85     }
86
87     public LocalDate getHireDay()
88     {
89         return hireDay;
90     }
91
92     /**
93     * Metoda zwiększająca wynagrodzenie tego pracownika.
94     * @byPercent procentowa wartość wzrostu wynagrodzenia
95     */
96     public void raiseSalary(double byPercent)
97     {
98         double raise = salary * byPercent / 100;
99         salary += raise;
```

```

100     }
101
102     public String toString()
103     {
104         return getClass().getName()
105             + "[name=" + name
106             + ",salary=" + salary
107             + ",hireDay=" + hireDay
108             + "]\n";
109     }
110 }

```

Należy jednak być świadomym, że opisany sposób klonowania, jakkolwiek sprytny, zwykle okaże się znacznie wolniejszy niż metoda `clone` jawnie tworząca nowy obiekt i kopiująca lub klonująca pola danych.

2.4. Zarządzanie plikami

Potrafimy już zapisywać i wczytywać dane z pliku. Jednakże obsługa plików to coś więcej niż tylko operacje zapisu i odczytu. Interfejs `Path` oraz klasa `Files` zawierają metody potrzebne do obsługi systemu plików na komputerze użytkownika. Na przykład możemy wykorzystać klasę `Files`, aby sprawdzić, kiedy nastąpiła ostatnia modyfikacja danego pliku, oraz usunąć plik lub zmienić jego nazwę. Innymi słowy, klasy strumieni wejścia-wyjścia zajmują się zawartością plików, a klasy omawiane w tym podrozdziale związane są z organizacją przechowywania plików na dysku.

Klasy `Path` i `Files` wprowadzono w wersji Java 7. Posługiwanie się nimi jest znacznie wygodniejsze niż klasą `File` pamiętającą jeszcze czasy pakietu JDK 1.0. Spodziewamy się, że zyskają one sporą popularność wśród programistów i dlatego omawiamy je szczegółowo.

2.4.1. Ścieżki dostępu

Ścieżka dostępu reprezentowana przez klasę `Path` jest sekwencją nazw katalogów zakończoną opcjonalnie nazwą pliku. Pierwszym elementem ścieżki może być *komponent korzenia*, taki jak na przykład `/` czy `C:\`. Dozwolone komponenty korzenia zależą od używanego systemu plików. Ścieżka zaczynająca się od komponentu korzenia jest ścieżką *bezwzględną*. W przeciwnym razie jest ścieżką *względną*. Poniżej konstruujemy przykładową ścieżkę bezwzględną i ścieżkę względną. W przypadku ścieżki bezwzględnej założyliśmy, że komputer wykorzystuje system plików zorganizowany na wzór systemu UNIX.

```

Path absolute = Paths.get("/home", "harry");
Path relative = Paths.get("myprog", "conf", "user.properties");

```

Metoda statyczna `Paths.get` otrzymuje jeden lub więcej łańcuchów znakowych, które łączy separatorem ścieżki dla domyślnego systemu plików (`/` w przypadku systemu UNIX i pokrewnych, `\` w przypadku systemu Windows). Następnie parsuje wynik i tworzy obiekt `Path`.

W przypadku gdy wynik połączenia argumentów metody nie stanowi poprawnej ścieżki w danym systemie plików, metoda wyrzuca wyjątek `InvalidPathException`.

Metoda `get` może również otrzymać pojedynczy łańcuch znaków zawierający wiele komponentów. Na przykład możemy wczytać ścieżkę z pliku konfiguracyjnego w poniższy sposób:

```
String baseDir = props.getProperty("base.dir")
// Może zawierać łańcuch o postaci /opt/myprog lub c:\Program Files\myprog
Path basePath = Paths.get(baseDir); // OK, baseDir zawiera separatory
```


Ścieżka nie musi odpowiadać istniejącemu plikowi. Stanowi raczej abstrakcyjną sekwencję nazw. W następnym podrozdziale pokażemy, że chcąc utworzyć plik, najpierw konstruujemy ścieżkę, a dopiero potem wywołujemy metodę tworzącą plik odpowiadający tej ścieżce.

Często wykonywana operacja polega na łączeniu bądź inaczej *rozwiązywaniu* ścieżek. Wykonywane w tym celu wywołanie `p.resolve(q)` zwraca ścieżkę zgodnie z poniższymi regułami:

- Jeśli `q` jest ścieżką bezwzględną, wynikiem jest `q`.
- W przeciwnym razie wynik ma postać połączenia „`p` potem `q`” wykonanego zgodnie z regułami systemu plików.

Załóżmy na przykład, że nasza aplikacja musi określić swój katalog roboczy względem danego katalogu bazowego wczytanego z pliku konfiguracyjnego jak w poprzednim przykładzie.

```
Path workRelative = Paths.get("work");
Path workPath = basePath.resolve(workRelative);
```

Istnieje szybszy sposób wykonania tego zadania dzięki wersji metody `resolve`, której parametrem jest łańcuch znaków zamiast obiektu `Path`:

```
Path workPath = basePath.resolve("work");
```

Istnieje również metoda `resolveSibling` pozwalająca utworzyć ścieżkę bliźniaczą na podstawie ścieżki nadrzędnej. Na przykład jeśli `workPath` reprezentuje ścieżkę `/opt/myapp/work`, to wywołanie

```
Path tempPath = workPath.resolveSibling("temp")
```

utworzy ścieżkę `/opt/myapp/temp`.

Działaniem odwrotnym do rozwiązywania ścieżki jest jej *relatywizacja*. Wywołanie `p.relativize(r)` daje w wyniku ścieżkę `q`, gdy `r` jest wynikiem rozwiązania `p` względem `q`. Na przykład wynikiem relatywizacji ścieżki `/home/harry` względem `/home/fred/input.txt` jest ścieżka `../fred/input.txt`. W tym przykładzie zakładamy, że `..` oznacza katalog nadrzędny w danym systemie plików.

Zastosowanie metody `normalize` pozwala usunąć powtarzające się komponenty `.` i `..` (lub inne, w zależności od systemu plików). Na przykład wynikiem normalizacji ścieżki `/home/harry/../fred/./input.txt` będzie ścieżka `/home/fred/input.txt`.

Metoda `toAbsolutePath` daje w wyniku bezwzględną ścieżkę dla ścieżki podanej, rozpoczynającą się komponentem korzenia, na przykład `/home/fred/input.txt` lub `c:\Users\fred\input.txt`.

Interfejs `Path` zawiera wiele przydatnych metod wykonujących różne operacje na ścieżkach. Poniżej kilka przykładów:

```
Path p = Paths.get("/home", "fred", "myprog.properties");
Path parent = p.getParent(); // Ścieżka /home/fred
Path file = p.getFileName(); // Ścieżka myprog.properties
Path root = p.getRoot(); // Ścieżka /
```

Jak już wiesz z pierwszego tomu książki, obiekt `Scanner` można utworzyć na podstawie obiektu `Path`:

```
var in = new Scanner(Paths.get("/home/fred/input.txt"));
```


Jeśli zdarzy się konieczność współdziałania z tradycyjnym kodem wykorzystującym klasę `File`, warto wiedzieć, że interfejs `Path` udostępnia metodę `toFile`, a klasa `File` metodę `toPath`.

API java.nio.file.Paths 7

- `static Path get(String first, String... more)`
tworzy ścieżkę, łącząc podane łańcuchy.

API java.nio.file.Path 7

- `Path resolve(Path other)`
- `Path resolve(String other)`
jeśli `other` jest ścieżką bezwzględną, zwraca `other`; w przeciwnym razie zwraca ścieżkę powstałą z połączenia `this` i `other`.
- `Path resolveSibling(Path other)`
- `Path resolveSibling(String other)`
jeśli `other` jest ścieżką bezwzględną, zwraca `other`; w przeciwnym razie zwraca ścieżkę powstałą z połączenia ścieżki nadrzędnej dla `this` i `other`.
- `Path relativize(Path other)`
zwraca ścieżkę względną, która rozwiązana względem `this` daje w wyniku `other`.
- `Path normalize()`
usuwa nadmiarowe elementy ścieżki, takie jak `.` i `..`.
- `Path toAbsolutePath()`
zwraca ścieżkę bezwzględną odpowiadającą danej ścieżce.
- `Path getParent()`
zwraca ścieżkę nadrzędną lub `null`, gdy ścieżka nadrzędna nie istnieje.
- `Path getFileName()`
zwraca ostatni komponent ścieżki lub `null`, gdy ścieżka nie ma komponentów.

■ `Path getRoot()`

zwraca komponent korzenia danej ścieżki lub `null`, gdy ścieżka nie ma takiego komponentu.

■ `toFile()`

tworzy obiekt `File` dla danej ścieżki.

API `java.io.File 1.0`■ `Path toPath()` 7

tworzy obiekt `Path` dla danego pliku.

2.4.2. Odczyt i zapis plików

Klasa `Files` pozwala przyspieszyć programowanie typowych operacji na plikach. Na przykład poniższe wywołanie umożliwia wczytanie całej zawartości pliku:

```
byte[] bytes = Files.readAllBytes(path);
```

Jeśli chcemy uzyskać tę zawartość w postaci łańcucha znaków, to po wywołaniu metody `readAllBytes` wystarczy wykonać poniższą instrukcję.

```
var content = new String(bytes, charset);
```

Jeśli natomiast wolelibyśmy zawartość pliku w postaci sekwencji wierszy, wtedy posłużymy się następującym wywołaniem:

```
List<String> lines = Files.readAllLines(path, charset);
```

Jeśli z kolei chcemy zapisać łańcuch znaków w pliku, wywołamy:

```
Files.write(path, content.getBytes(charset));
```

Aby dopisać łańcuch do pliku, zastosujemy poniższe wywołanie.

```
Files.write(path, content.getBytes(charset), StandardOpenOption.APPEND);
```

Kolekcję wierszy możemy zapisać w następujący sposób:

```
Files.write(path, lines);
```

Te proste metody zostały udostępnione z myślą o obsłudze plików tekstowych o umiarkowanych rozmiarach. Jeśli przetwarzane pliki są znacznych rozmiarów lub zawierają dane binarne, to nadal z powodzeniem możemy używać poznanych wcześniej strumieni wejścia-wyjścia oraz obiektów `Reader/Writer`:

```
InputStream in = Files.newInputStream(path);
OutputStream out = Files.newOutputStream(path);
Reader in = Files.newBufferedReader(path, charset);
Writer out = Files.newBufferedWriter(path, charset);
```

Powyższe metody uwalniają nas od korzystania z klas `FileInputStream`, `FileOutputStream`, `BufferedReader` lub `BufferedWriter`.

API `java.nio.file.Files` 7

- `static byte[] readAllBytes(Path path)`
- `static List<String> readAllLines(Path path, Charset charset)`
wczytują zawartość pliku.
- `static Path write(Path path, byte[] contents, OpenOption... options)`
- `static Path write(Path path, Iterable<? extends CharSequence> contents, OpenOption options)`
zapisują podaną zawartość w pliku i zwracają ścieżkę.
- `static InputStream newInputStream(Path path, OpenOption... options)`
- `static OutputStream newOutputStream(Path path, OpenOption... options)`
- `static BufferedReader newBufferedReader(Path path, Charset charset)`
- `static BufferedWriter newBufferedWriter(Path path, Charset charset, OpenOption... options)`
otwierają plik do odczytu lub zapisu.

2.4.3. Tworzenie plików i katalogów

Aby utworzyć nowy katalog, wywołamy:

```
Files.createDirectory(path);
```

Wszystkie komponenty ścieżki oprócz ostatniego muszą już istnieć. Jeśli chcemy utworzyć również katalogi pośrednie, użyjemy wywołania:

```
Files.createDirectories(path);
```

Pusty plik tworzymy, wywołując:

```
Files.createFile(path);
```

Powyższa metoda wyrzuci wyjątek, jeśli plik już istnieje. Operacja sprawdzenia istnienia pliku i jego utworzenia jest atomowa. Jeśli plik nie istnieje, na pewno zostanie utworzony, zanim ktokolwiek inny uzyska szansę wykonania takiej samej operacji.

Istnieją również metody przydatne do tworzenia plików lub katalogów tymczasowych w podanej lokalizacji lub lokalizacji specyficznej dla danego systemu.

```
Path newPath = Files.createTempFile(dir, prefix, suffix);
Path newPath = Files.createTempFile(prefix, suffix);
Path newPath = Files.createTempDirectory(dir, prefix);
Path newPath = Files.createTempDirectory(prefix);
```

W powyższych przykładach `dir` jest obiektem `Path`, a argumenty `prefix` i `suffix` są łańcuchami znaków i mogą również mieć wartość `null`. Na przykład wynikiem wywołania `Files.createTempFile(null, ".txt")` może być ścieżka postaci `/tmp/1234405522364837194.txt`.

Tworząc plik lub katalog, możemy określić jego atrybuty, takie jak właściciele pliku i uprawnienia. Ponieważ jednak szczegóły zależą od wykorzystywanego systemu plików, nie będziemy ich tutaj omawiać.

API `java.nio.file.Files`

- `static Path createFile(Path path, FileAttribute<?>... attrs)`
 - `static Path createDirectory(Path path, FileAttribute<?>... attrs)`
 - `static Path createDirectories(Path path, FileAttribute<?>... attrs)`
tworzą plik lub katalog. Metoda `createDirectories` tworzy również katalogi pośrednie.
 - `static Path createTempFile(String prefix, String suffix, FileAttribute<?>... attrs)`
 - `static Path createTempFile(Path parentDir, String prefix, String suffix, FileAttribute<?>... attrs)`
 - `static Path createTempDirectory(String prefix, FileAttribute<?>... attrs)`
 - `static Path createTempDirectory(Path parentDir, String prefix, FileAttribute<?>... attrs)`
- tworzą plik lub katalog tymczasowy w lokalizacji przewidzianej dla takich plików lub w podanym katalogu nadrzędnym. Zwracają ścieżkę dostępu do utworzonego pliku lub katalogu.

2.4.4. Kopiowanie, przenoszenie i usuwanie plików

Aby skopiować plik z jednej lokalizacji do innej, wywołamy:

```
Files.copy(fromPath, toPath);
```

Aby przenieść plik (czyli skopiować go i usunąć oryginał), użyjemy następującego wywołania:

```
Files.move(fromPath, toPath);
```

Operacje kopiowania lub przenoszenia pliku zakończą się niepowodzeniem, jeśli plik docelowy już istnieje. Jeśli chcemy go zastąpić, powinniśmy użyć opcji `REPLACE_EXISTING`. Opcja `COPY_ATTRIBUTES` przydaje się, jeśli chcemy skopiować wszystkie atrybuty pliku. Opcji tych używamy w poniższy sposób:

```
Files.copy(fromPath, toPath, StandardCopyOption.REPLACE_EXISTING,  
↳StandardCopyOption.COPY_ATTRIBUTES);
```

Możemy zażądać, aby operacja przeniesienia pliku była atomowa. Dzięki temu mamy gwarancję, że zakończy się ona powodzeniem lub w przeciwnym razie oryginalny plik nie zostanie usunięty. W tym celu używamy opcji `ATOMIC_MOVE`:

```
Files.move(fromPath, toPath, StandardCopyOption.ATOMIC_MOVE);
```

Możemy także skopiować strumień wejściowy do obiektu typu `Path`, co jest równoznaczne z zapisaniem zawartości strumienia na dysku. Analogicznie można też skopiować obiekt `Path` do strumienia wyjściowego. W tym celu należy użyć następujących wywołań:


```
Files.copy(inputStream, toPath);
Files.copy(fromPath, outputStream);
```

Podobnie jak przy pozostałych wywołaniach metody `copy`, także w tym przypadku można określać dodatkowe opcje.

Aby usunąć plik, wywołujemy po prostu:

```
Files.delete(path);
```

Metoda ta wyrzuci wyjątek, jeśli plik nie istnieje. Dlatego zamiast niej możemy użyć również wywołania:

```
boolean deleted = Files.deleteIfExists(path);
```

Metody te możemy również wykorzystać do usunięcia pustego katalogu.

Lista wszystkich opcji, których można używać w operacjach na plikach, została podana w tabeli 2.3.

Tabela 2.3. Standardowe opcje stosowane w operacjach na plikach

Opcja	Opis
StandardOpenOption — do stosowania w metodach <code>newBufferedWriter</code> , <code>newInputStream</code> , <code>newOutputStream</code> , <code>write</code>	
READ	Otwiera plik do odczytu.
WRITE	Otwiera plik do zapisu.
APPEND	Jeśli plik otworzono do zapisu, dane będą dopisywane na jego końcu.
TRUNCATE_EXISTING	Jeśli plik otworzono do zapisu, jego dotychczasowa zawartość zostanie usunięta.
CREATE_NEW	Tworzy nowy plik lub zgłasza błąd, jeśli plik istnieje.
CREATE	Automatycznie tworzy nowy plik, jeśli jeszcze nie istnieje.
DELETE_ON_CLOSE	Środowisko postara się usunąć plik po jego zamknięciu.
SPARSE	Podpowieź dla systemu operacyjnego, że plik będzie rzadki.
DSYNC SYNC	Wymaga, by wszelkie zmiany w danych pliku, jego zawartości oraz metadanych były synchronicznie zapisywane na nośniku.
StandardCopyOption — do stosowania w metodach <code>copy</code> , <code>move</code>	
ATOMIC_MOVE	Przesunięcie plików ma być operacją atomową.
COPY_ATTRIBUTES	Skopiowanie atrybutów pliku.
REPLACE_EXISTING	Zastąpienie pliku docelowego, jeśli ten istnieje.
LinkOption — do stosowania we wszystkich metodach wymienionych powyżej, jak również w metodach <code>exists</code> , <code>isDirectory</code> , <code>isRegularFile</code>	
NOFOLLOW_LINKS	Nie należy używać łączy symbolicznych.
FileVisitOption — do stosowania w metodach <code>find</code> , <code>walk</code> , <code>walkFileTree</code>	
FOLLOW_LINKS	Należy używać łączy symbolicznych.

API `java.nio.file.Files`

- `static Path copy(Path from, Path to, CopyOption... options)`
- `static Path move(Path from, Path to, CopyOption... options)`
kopiują lub przenoszą `from` do lokalizacji `to`. Zwracają `to`.
- `static long copy(InputStream from, Path to, CopyOption... options)`
- `static long copy(Path from, OutputStream to, CopyOption... options)`
kopiuje dane ze strumienia wejściowego do pliku lub z pliku do strumienia wyjściowego, zwracając przy tym liczbę skopiowanych bajtów.
- `static void delete(Path path)`
- `static boolean deleteIfExists(Path path)`
zwracają podany plik lub pusty katalog. Metoda `delete` wyrzuca wyjątek, jeśli plik lub katalog nie istnieje. W takim przypadku metoda `deleteIfExists` zwraca wartość `false`.

2.4.5. Informacje o plikach

Poniższe metody statyczne zwracają wartość boolean pozwalającą sprawdzić właściwość ścieżki:

- `exists`
- `isHidden`
- `isReadable`, `isWritable`, `isExecutable`
- `isRegularFile`, `isDirectory`, `isSymbolicLink`

Metoda `size` zwraca liczbę bajtów w pliku.

```
long fileSize = Files.size(path);
```

Metoda `getOwner` zwraca właściciela pliku jako instancję klasy `java.nio.file.attribute.UserPrincipal`.

Wszystkie systemy plików raportują pewien podstawowy zbiór atrybutów reprezentowany przez interfejs `BasicFileAttributes`. Należą do nich:

- czasy: utworzenia pliku, ostatniego dostępu do pliku i ostatniej jego modyfikacji — reprezentowane przez instancje klasy `java.nio.file.attribute.FileTime`;
- typ pliku — zwykły, katalog, łącze lub inny;
- rozmiar pliku;
- klucz pliku — obiekt pewnej klasy specyficzny dla systemu plików, który może identyfikować plik w unikatowy sposób.

Atrybuty te pobieramy za pomocą następującego wywołania:

```
BasicFileAttributes attributes = Files.readAttributes(path, BasicFileAttributes.class);
```

Jeśli wiemy, że system plików jest zgodny z POSIX, możemy pobrać instancję `PosixFileAttributes`:

```
PosixFileAttributes attributes = Files.readAttributes(path, PosixFileAttributes.class);
```

Następnie możemy również dowiedzieć się, jakie uprawnienia ma właściciel pliku, grupa użytkowników i reszta świata. Nie będziemy tutaj zagłębiać się w szczegóły, ponieważ większość tych informacji nie jest przenośna pomiędzy różnymi systemami.

API `java.nio.file.Files` 7

- `static boolean exists(Path path)`
- `static boolean isHidden(Path path)`
- `static boolean isReadable(Path path)`
- `static boolean isWritable(Path path)`
- `static boolean isExecutable(Path path)`
- `static boolean isRegularFile(Path path)`
- `static boolean isDirectory(Path path)`
- `static boolean isSymbolicLink(Path path)`
sprawdzają wybraną właściwość pliku określonego przez ścieżkę `path`.
- `static long size(Path path)`
zwraca rozmiar pliku w bajtach.
- `A readAttributes(Path path, Class<A> type, LinkOption... options)`
wczytuje atrybuty pliku typu `A`.

API `java.nio.file.attribute.BasicFileAttributes` 7

- `FileTime creationTime()`
- `FileTime lastAccessTime()`
- `FileTime lastModifiedTime()`
- `boolean isRegularFile()`
- `boolean isDirectory()`
- `boolean isSymbolicLink()`
- `long size()`
- `Object fileKey()`
zwracają żądany atrybut.

2.4.6. Przeglądanie zawartości katalogu

Statyczna metoda `Files.list` miała metodę zwracającą obiekt `Stream<Path>`, pozwalający na odczytywanie zawartości katalogu. Zawartość katalogu jest odczytywana w sposób leniwy, dzięki czemu nawet przetwarzanie katalogów zawierających ogromną liczbę plików można wykonywać efektywnie.

Ponieważ odczyt zawartości katalogu wiąże się z wykorzystaniem zasobów systemowych, które następnie trzeba zamykać, operację tę należy wykonywać w bloku `try`:

```
try (Stream<Path> entries = Files.list(pathToDirectory))
{
    ...
}
```

Wywołanie metody `list` nie powoduje przejścia do katalogów podrzędnych. Aby przeanalizować także ich zawartość, trzeba skorzystać z metody `Files.walk`.

```
try (Stream<Path> entries = Files.walk(pathToRoot))
{
    // Przetwarzana jest także zawartość podkatalogów, w kolejności
    // odpowiadającej przeszukiwaniu w głąb
}
```

Poniżej przedstawiona została przykładowa analiza drzewa rozpakowanego pliku `src.zip`:

```
java
java/nio
java/nio/DirectCharBufferU.java
java/nio/ByteBufferAsShortBufferRL.java
java/nio/MappedByteBuffer.java
...
java/nio/ByteBufferAsDoubleBufferB.java
java/nio/charset
java/nio/charset/CoderMalfunctionError.java
java/nio/charset/CharsetDecoder.java
java/nio/charset/UnsupportedCharsetException.java
java/nio/charset/spi
java/nio/charset/spi/CharsetProvider.java
java/nio/charset/StandardCharsets.java
java/nio/charset/Charset.java
...
java/nio/charset/CoderResult.java
java/nio/HeapFloatBufferR.java
```

Jak widać, gdy tylko podczas analizy zostanie odnaleziony katalog, to jego zawartość zostanie przeanalizowana przed przetworzeniem innych plików lub katalogów na tym samym poziomie.

Głębokość, na jaką będzie analizowane drzewo katalogów, można ograniczyć, wywołując metodę `Files.walk(pathToRoot, depth)`. Obie metody `walk` dysponują parametrem typu `FileVisitOptions...`, umożliwiającym przekazywanie wielu opcji, choć obecnie dostępna jest tylko jedna: `FOLLOW_LINKS`, pozwalająca na stosowanie łączy symbolicznych.

Jeśli ścieżki zwracane przez metodę `walk` są filtrowane i jeśli kryterium filtrowania obejmuje atrybuty przechowywane w katalogu, takie jak rozmiar, czas utworzenia lub typ (plik, katalog, łącznie symboliczne), to zamiast metody `walk` należy użyć metody `find`. Należy ją wywołać, przekazując do niej funkcję predykatu pobierającą ścieżkę oraz obiekt `BasicFileAttributes`. Jediną zaletą takiego rozwiązania jest jego wydajność. Ponieważ zawartość katalogu i tak musi zostać odczytana, wszelkie atrybuty będą łatwo dostępne.

Poniższy fragment kodu używa metody `Files.walk` do skopiowania jednego katalogu do drugiego:

```
Files.walk(source).forEach(p ->
{
    try
    {
        Path q = target.resolve(source.relative(p));
        if (Files.isDirectory(p))
            Files.createDirectory(q);
        else
            Files.copy(p, q);
    }
    catch (IOException ex)
    {
        throw new UncheckedIOException(ex);
    }
});
```

Niestety metody `Files.walk` nie można w prosty sposób używać do usuwania drzewa katalogów, gdyż przed usunięciem katalogu nadrzędnego trzeba usunąć wszystkie jego podkatalogi. W kolejnym punkcie rozdziału pokazano, jak można rozwiązać ten problem.

2.4.7. Stosowanie strumieni katalogów

Jak przekonaliśmy się w poprzednim punkcie rozdziału, metoda `Files.walk` zwraca obiekt `Stream<Path>`, pozwalający na przeglądanie zawartości podkatalogów. Jednak czasami konieczne będzie uzyskanie bardziej szczegółowej kontroli nad procesem przeglądania drzewa katalogów. W takim przypadku można skorzystać z metody `Files.newDirectoryStream`. Zwraca ona obiekt typu `DirectoryStream`. Warto zauważyć, że nie jest to interfejs pochodny `java.util.stream.Stream`, lecz wyspecjalizowany interfejs przeznaczony do przeglądania drzew katalogów. Jest on typem pochodnym interfejsu `Iterable`, żeby można go było używać w rozszerzonej pętli `for`. Oto jak można to robić:

```
try (DirectoryStream<Path> entries = Files.newDirectoryStream(dir))
{
    for (Path entry : entries)
        // Przetwarzanie entries
}
```

Zastosowanie bloku `try` z zasobem daje gwarancję, że strumień katalogu zostanie prawidłowo zamknięty.

Poszczególne elementy analizowanego katalogu nie są zwracane w żadnej określonej kolejności.

Przeglądane pliki możemy filtrować za pomocą wzorca:

```
try (DirectoryStream<Path> entries = Files.newDirectoryStream(dir, "*.java"))
```

Dostępne wzorce zostały przedstawione w tabeli 2.4.

Tabela 2.4. Wzorce filtrowania plików

Wzorzec	Opis	Przykład
*	Oznacza zero lub więcej znaków komponentu ścieżki	*.java oznacza wszystkie pliki Java w bieżącym katalogu
**	Oznacza zero lub więcej znaków, przekraczając granicę katalogu	**/*.java oznacza wszystkie pliki Java w dowolnym katalogu
?	Oznacza jeden znak	????.java oznacza wszystkie pliki Java, których nazwa składa się z czterech znaków (nie licząc rozszerzenia nazwy)
[...]	Oznacza zbiór znaków. Można stosować łącznik [0-9] i negację [!0-9]	Test[0-9A-F].java oznacza wszystkie pliki Testx.java, gdzie x jest jedną cyfrą szesnastkową
{...}	Oznacza znaki alternatywne rozdzielone przecinkami	*.{java,class} oznacza wszystkie pliki Java i pliki klas
\	Sekwencja specjalna pozwalająca używać znaków stosowanych w poprzednich wzorcach	*** oznacza wszystkie pliki, których nazwy zawierają znak *

Jeśli używamy wzorców w systemie Windows, musimy w przypadku lewego ukośnika zastosować *podwójną* sekwencję specjalną: raz ze względu na składnię wzorca i drugi raz ze względu na składnię łańcuchów w języku Java: `Files.newDirectoryStream(dir, "C:\\\\")`.

Jeśli chcemy przejrzeć wszystkie podkatalogi, to wywołujemy metodę `walkFileTree` i dostarczamy obiekt typu `FileVisitor`. Obiekt ten zostaje powiadomiony:

- gdy napotkany zostaje plik: `FileVisitResult visitFile(T path, BasicFileAttributes attrs);`
- zanim zostanie przetworzony katalog: `FileVisitResult preVisitDirectory(T dir, IOException ex);`
- po przetworzeniu katalogu: `FileVisitResult postVisitDirectory(T dir, IOException ex);`
- gdy podczas próby przetworzenia pliku lub katalogu wystąpi błąd, na przykład na skutek próby otwarcia katalogu bez wystarczających uprawnień: `FileVisitResult visitFileFailed(T path, IOException ex).`

W każdym z tych przypadków możemy określić, czy chcemy:

- kontynuować przetwarzanie następnego pliku: `FileVisitResult.CONTINUE;`
- kontynuować przetwarzanie, ale bez odwiedzania kolejnych elementów danego katalogu: `FileVisitResult.SKIP_SUBTREE;`

- kontynuować przeglądanie, ale bez przetwarzania rodzeństwa danego pliku:
`FileVisitResult.SKIP_SIBLINGS;`
- zakończyć przeglądanie: `FileVisitResult.TERMINATE`.

Jeśli którakolwiek z metod wyrzuci wyjątek, przeglądanie zostanie zakończone, a metoda `walkFileTree` wyrzuci ten wyjątek.

Interfejs `FileVisitor` jest typem generycznym, ale jest mało prawdopodobne, by zaszła potrzeba użycia go inaczej niż `FileVisitor<Path>`. Metoda `walkFileTree` jest gotowa zaakceptować `FileVisitor<? super Path>`, ale w praktyce `Path` nie ma zbyt wielu interesujących typów bazowych.

Klasa `SimpleFileVisitor` implementuje interfejs `FileVisitor`. Metody — oprócz `visitFile` ➔ `Failed` — nie podejmują żadnych działań, powodując tym samym kontynuację przeglądania. Metoda `visitFileFailed` wyrzuca wyjątek będący przyczyną błędu i w ten sposób kończy przeglądanie.

Poniżej przedstawiamy fragment kodu wyświetlający wszystkie podkatalogi danego katalogu.

```
Files.walkFileTree(Paths.get("/"), new SimpleFileVisitor<Path>()
{
    public FileVisitResult preVisitDirectory(Path path,
        BasicFileAttributes attrs) throws IOException
    {
        System.out.println(path);
        return FileVisitResult.CONTINUE;
    }
    public FileVisitResult postVisitDirectory(Path dir, IOException exc)
    {
        return FileVisitResult.CONTINUE;
    }
    public FileVisitResult visitFileFailed(Path path, IOException exc)
        throws IOException
    {
        return FileVisitResult.SKIP_SUBTREE;
    }
});
```

Zauważmy, że w tym przypadku konieczne jest przesłonięcie metod `postVisitDirectory` oraz `visitFileFailed`. W przeciwnym razie przeglądanie zakończy się w momencie, gdy natknie katalog, którego nie mamy prawa otworzyć, bądź pliku, do którego nie mamy dostępu.

Zwróćmy również uwagę na to, że atrybuty ścieżki są przekazywane do metod `preVisitDirectory` oraz `visitFile` jako ich parametr. Już wcześniej konieczne było wykonanie odpowiedniego wywołania systemowego w celu pobrania atrybutów, gdyż w przeciwnym razie nie można by było odróżnić plików od katalogów. Dzięki temu sami nie musimy wykonywać kolejnego wywołania.

Pozostałe metody interfejsu `FileVisitor` przydają się, gdy wchodząc do katalogu lub z niego wychodząc, musimy wykonać pewne działania. Na przykład gdy usuwamy drzewo katalogów, bieżący katalog usuwamy dopiero po usunięciu z niego wszystkich plików. Poniżej przedstawiony został fragment kodu służący do usuwania drzewa katalogu:

```
// Usuwanie drzewa katalogu, zaczynając od jego korzenia
Files.walkFileTree(root, new SimpleFileVisitor<Path>()
{
    public FileVisitResult visitFile(Path file, BasicFileAttributes attrs)
        throws IOException
    {
        Files.delete(file);
        return FileVisitResult.CONTINUE;
    }
    public FileVisitResult postVisitDirectory(Path dir, IOException e)
        throws IOException
    {
        if (e != null) throw e;
        Files.delete(dir);
        return FileVisitResult.CONTINUE;
    }
});
```

API java.nio.file.Files 7

- static `DirectoryStream<Path> newDirectoryStream(Path path)`
- static `DirectoryStream<Path> newDirectoryStream(Path path, String glob)`
pobierają iterator umożliwiający przeglądanie plików i katalogów w danym katalogu. Druga z metod akceptuje jedynie elementy zgodne z podanym wzorcem glob.
- static `Path walkFileTree(Path start, FileVisitor<? super Path> visitor)`
przełazi wszystkie elementy podrzędne danej ścieżki, stosując do nich obiekt `visitor`.

API java.nio.file.SimpleFileVisitor<T> 7

- static `FileVisitResult visitFile(T path, BasicFileAttributes attrs)`
wywoływana, gdy przetwarzany jest plik lub katalog, zwraca `CONTINUE`, `SKIP_SUBTREE`, `SKIP_SIBLINGS` lub `TERMINATE`. Domyślna implementacja nie podejmuje żadnych działań, tym samym powodując kontynuację przeglądania.
- static `FileVisitResult preVisitDirectory(T dir, BasicFileAttributes attrs)`
- static `FileVisitResult postVisitDirectory(T dir, BasicFileAttributes attrs)`
wywoływane przed i po wizycie w katalogu. Domyślna implementacja nie podejmuje żadnych działań, tym samym powodując kontynuację przeglądania.
- static `FileVisitResult visitFileFailed(T path, IOException exc)`
wywoływana, gdy podczas próby uzyskania informacji o danym pliku został wyrzucony wyjątek. Domyślna implementacja ponownie wyrzuca ten wyjątek, powodując zakończenie przeglądania. Jeśli przeglądanie ma być kontynuowane, należy zastąpić metodę własną implementacją.

2.4.8. Systemy plików ZIP

Klasa `Paths` wyszukuje ścieżki w domyślnym systemie plików — na lokalnym dysku użytkownika. Możliwe jest jej wykorzystanie również dla innych systemów plików. Jednym z częściej spotykanych jest system *plików ZIP*. Jeśli `zipname` jest nazwą archiwum ZIP, to wywołanie

```
FileSystem fs = FileSystems.newFileSystem(Paths.get(zipname), null);
```

ustanawia system plików zawierający wszystkie pliki należące do tego archiwum ZIP. Jeśli znamy nazwę pliku należącego do tego archiwum, to łatwo możemy skopiować go w poniższy sposób:

```
Files.copy(fs.getPath(sourceName), targetPath);
```

Metoda `fs.getPath` działa analogicznie do `Paths.get` dla dowolnego systemu plików.

Aby wyświetlić wszystkie pliki należące do archiwum ZIP, przeglądamy drzewo plików w poniższy sposób:

```
FileSystem fs = FileSystems.newFileSystem(Paths.get(zipname), null);
Files.walkFileTree(fs.getPath("/"), new SimpleFileVisitor<Path>()
{
    public FileVisitResult visitFile(Path file, BasicFileAttributes attrs) throws IOException
    {
        System.out.println(file);
        return FileVisitResult.CONTINUE;
    }
});
```

Takie rozwiązanie jest łatwiejsze niż obsługa archiwów ZIP przedstawiona w punkcie 2.2.3, „Archiwa ZIP”, wymagająca użycia całego zestawu odpowiednich klas.

API `java.nio.file.FileSystems` 7

- `static FileSystem newFileSystem(Path path, ClassLoader loader)`

przegląda zainstalowanych dostawców systemów plików oraz systemy plików, które może załadować `loader` (jeśli jest różny od `null`). Zwraca system plików utworzony przez pierwszego dostawcę, który akceptuje podaną ścieżkę. Domyślnie istnieje dostawca systemu plików ZIP akceptujący nazwy plików kończące się rozszerzeniem `.zip` lub `.jar`.

API `java.nio.file.FileSystem` 7

- `static Path getPath(String first, String... more)`
tworzy ścieżkę, łącząc podane łańcuchy.

2.5. Mapowanie plików w pamięci

Większość systemów operacyjnych oferuje możliwość wykorzystania pamięci wirtualnej do stworzenia „mapy” pliku lub jego fragmentu w pamięci. Dostęp do pliku odbywa się wtedy znacznie szybciej niż w tradycyjny sposób.

2.5.1. Wydajność plików mapowanych w pamięci

Na końcu tego podrozdziału zamieściliśmy program, który oblicza sumę kontrolną CRC32 dla pliku, używając standardowych operacji wejścia i wyjścia, a także pliku mapowanego w pamięci. Na jednej i tej samej maszynie otrzymaliśmy wyniki jego działania przedstawione w tabeli 2.5 dla pliku *rt.jar* (37 MB) znajdującego się w katalogu *jre/lib* pakietu JDK.

Tabela 2.5. Czasy wykonywania operacji na pliku

Metoda	Czas
Zwykły strumień wejściowy	110 sekund
Buforowany strumień wejściowy	9,9 sekundy
Plik o swobodnym dostępie	162 sekundy
Mapa pliku w pamięci	7,2 sekundy

Jak łatwo zauważyć, na naszym komputerze mapowanie pliku dało nieco lepszy wynik niż zastosowanie buforowanego wejścia i znacznie lepszy niż użycie klasy *RandomAccessFile*.

Oczywiście dokładne wartości pomiarów będą się znacznie różnić dla innych komputerów, ale łatwo domyślić się, że w przypadku swobodnego dostępu do pliku zastosowanie mapowania da zawsze poprawę efektywności działania programu. Natomiast w przypadku sekwencyjnego odczytu plików o umiarkowanej wielkości zastosowanie mapowania nie ma sensu.

Pakiet *java.nio* znakomicie upraszcza stosowanie mapowania plików. Poniżej podajemy przepis na jego zastosowanie.

Najpierw musimy uzyskać *kanał* dostępu do pliku. Kanał jest abstrakcją stworzoną dla plików dyskowych, pozwalającą na korzystanie z takich możliwości systemów operacyjnych jak mapowanie plików w pamięci, blokowanie plików czy szybki transfer danych pomiędzy plikami. Kanał uzyskujemy, wywołując metodę *getChannel* dodaną do klas *FileInputStream*, *FileOutputStream* i *RandomAccessFile*.

```
FileChannel channel = FileChannel.open(path, options);
```

Następnie uzyskujemy z kanału obiekt klasy *ByteBuffer*, wywołując metodę *map* klasy *FileChannel*. Określamy przy tym interesujący nas obszar pliku oraz *tryb mapowania*. Dostępne są trzy tryby mapowania:

- `FileChannel.MapMode.READ_ONLY`: otrzymany bufor umożliwia wyłącznie odczyt danych. Jakakolwiek próba zapisu do bufora spowoduje wyrzucenie wyjątku `ReadOnlyBufferException`.

- `FileChannel.MapMode.READ_WRITE`: otrzymany bufor umożliwia zapis danych, które w pewnym momencie zostaną również zaktualizowane w pliku dyskowym. Należy pamiętać, że modyfikacje mogą nie być od razu widoczne dla innych programów, które mapują ten sam plik. Dokładny sposób działania równoległego mapowania tego samego pliku przez wiele programów zależy od systemu operacyjnego.
- `FileChannel.MapMode.PRIVATE`: otrzymany bufor umożliwia zapis danych, ale wprowadzone w ten sposób modyfikacje pozostają lokalne i nie są propagowane do pliku dyskowego.

Gdy mamy już bufor, możemy czytać i zapisywać dane, stosując w tym celu metody klasy `ByteBuffer` i jej klasy bazowej `Buffer`.

Bufory obsługują zarówno dostęp sekwencyjny, jak i swobodny. *Pozycja* w buforze zmienia się na skutek wykonywania operacji `get` i `put`. Wszystkie bajty bufora możemy przejrzeć sekwencyjnie na przykład w poniższy sposób:

```
while (buffer.hasRemaining())
{
    byte b = buffer.get();
    ...
}
```

Alternatywnie możemy również wykorzystać dostęp swobodny:

```
for (int i = 0; i < buffer.limit(); i++)
{
    byte b = buffer.get(i);
    ...
}
```

Możemy także czytać tablice bajtów, stosując metody:

```
get(byte[] bytes)
get(byte[], int offset, int length)
```

Dostępne są również poniższe metody:

```
getInt      getLong
getShort    getChar
getFloat    getDouble
```

umożliwiające odczyt wartości typów podstawowych zapisanych w pliku w postaci *binarnej*. Jak już wyjaśniliśmy wcześniej, Java zapisuje dane w postaci binarnej, począwszy od najbardziej znaczącego bajta. Jeśli musimy przetworzyć plik, który zawiera dane zapisane od najmniej znaczącego bajta, to wystarczy zastosować poniższe wywołanie:

```
buffer.order(ByteOrder.LITTLE_ENDIAN);
```

Aby poznać bieżący sposób uporządkowania bajtów w buforze, wywołujemy:

```
ByteOrder b = buffer.order()
```


Ta para metod nie stosuje konwencji nazw `set/get`.

Aby zapisać wartości typów podstawowych w buforze, używamy poniższych metod:

putInt	putLong
putShort	putChar
putFloat	putDouble

Dane z bufora zostają zapisane w pliku najpóźniej w momencie zamknięcia pliku.

Program przedstawiony na listingu 2.5 oblicza sumę kontrolną (CRC32) pliku. Suma taka jest często używana do kontroli naruszenia zawartości pliku. Uszkodzenie zawartości pliku powoduje zwykle zmianę wartości jego sumy kontrolnej. Pakiet `java.util.zip` zawiera klasę `CRC32` pozwalającą wyznaczyć sumę kontrolną sekwencji bajtów przy zastosowaniu następującej pętli:

```
CRC32 crc = new CRC32();
while (więcej bajtów)
    crc.update(następny bajt);
long checksum = crc.getValue();
```

Listing 2.5. *memoryMap/MemoryMapTest.java*

```
1 package memoryMap;
2
3 import java.io.*;
4 import java.nio.*;
5 import java.nio.channels.*;
6 import java.nio.file.*;
7 import java.util.zip.*;
8
9 /**
10  * Program obliczający sumę kontrolną CRC pliku.
11  * Uruchamianie: java memoryMap.MemoryMapTest nazwapliku
12  * @version 1.02 2018-05-01
13  * @author Cay Horstmann
14  */
15 public class MemoryMapTest
16 {
17     public static long checksumInputStream(Path filename) throws IOException
18     {
19         try (InputStream in = Files.newInputStream(filename))
20         {
21             var crc = new CRC32();
22
23             int c;
24             while ((c = in.read()) != -1)
25                 crc.update(c);
26             return crc.getValue();
27         }
28     }
29
30     public static long checksumBufferedInputStream(Path filename) throws IOException
31     {
32         try (var in = new BufferedInputStream(Files.newInputStream(filename)))
33         {
34             var crc = new CRC32();
35
36             int c;
37             while ((c = in.read()) != -1)
38                 crc.update(c);
```

```
39         return crc.getValue();
40     }
41 }
42
43 public static long checksumRandomAccessFile(Path filename) throws IOException
44 {
45     try (var file = new RandomAccessFile(filename.toFile(), "r"))
46     {
47         long length = file.length();
48         var crc = new CRC32();
49
50         for (long p = 0; p < length; p++)
51         {
52             file.seek(p);
53             int c = file.readByte();
54             crc.update(c);
55         }
56         return crc.getValue();
57     }
58 }
59
60 public static long checksumMappedFile(Path filename) throws IOException
61 {
62     try (FileChannel channel = FileChannel.open(filename))
63     {
64         var crc = new CRC32();
65         int length = (int) channel.size();
66         MappedByteBuffer buffer = channel.map(FileChannel.MapMode.READ_ONLY, 0, length);
67
68         for (int p = 0; p < length; p++)
69         {
70             int c = buffer.get(p);
71             crc.update(c);
72         }
73         return crc.getValue();
74     }
75 }
76
77 public static void main(String[] args) throws IOException
78 {
79     System.out.println("Strumień wejściowy:");
80     long start = System.currentTimeMillis();
81     Path filename = Paths.get(args[0]);
82     long crcValue = checksumInputStream(filename);
83     long end = System.currentTimeMillis();
84     System.out.println(Long.toHexString(crcValue));
85     System.out.println((end - start) + " milisekund");
86
87     System.out.println("Buforowany strumień wejściowy:");
88     start = System.currentTimeMillis();
89     crcValue = checksumBufferedInputStream(filename);
90     end = System.currentTimeMillis();
91     System.out.println(Long.toHexString(crcValue));
92     System.out.println((end - start) + " milisekund");
93
94     System.out.println("Plik o dostępie swobodnym:");
95     start = System.currentTimeMillis();
```

```

96         crcValue = checksumRandomAccessFile(filename);
97         end = System.currentTimeMillis();
98         System.out.println(Long.toHexString(crcValue));
99         System.out.println((end - start) + " milisekund");
100
101         System.out.println("Plik mapowany w pamięci:");
102         start = System.currentTimeMillis();
103         crcValue = checksumMappedFile(filename);
104         end = System.currentTimeMillis();
105         System.out.println(Long.toHexString(crcValue));
106         System.out.println((end - start) + " milisekund");
107     }
108 }

```

Szczegóły obliczeń sumy kontrolnej CRC nie są dla nas istotne. Stosujemy ją jedynie jako przykład pewnej praktycznej operacji na pliku. (W praktyce zawartość plików nie byłaby odczytywana lub zapisywana bajt po bajcie, lecz większymi blokami. Dlatego różnice czasowe nie byłyby aż tak znaczące).

Program uruchamiamy w następujący sposób:

```
java memoryMap.MemoryMapTest nazwapliku
```

API `java.io.FileInputStream` **1.0**

■ `FileChannel getChannel()` **1.4**

zwraca kanał dostępu do strumienia wejściowego.

API `java.io.FileOutputStream` **1.0**

■ `FileChannel getChannel()` **1.4**

zwraca kanał dostępu do strumienia wyjściowego.

API `java.io.RandomAccessFile` **1.0**

■ `FileChannel getChannel()` **1.4**

zwraca kanał dostępu do pliku.

API `java.nio.channels.FileChannel` **1.4**

■ `static FileChannel open(Path path, OpenOption... options)` **7**

otwiera kanał dla pliku o podanej ścieżce dostępu. Domyślnie kanał zostaje otwarty dla odczytu. Parametr `options` może przyjmować jedną z następujących wartości typu wyliczeniowego `StandardOpenOption`: `WRITE`, `APPEND`, `TRUNCATE_EXISTING`, `CREATE`.

■ `MappedByteBuffer map(FileChannel.MapMode mode, long position, long size)`

tworzy w pamięci mapę fragmentu pliku. Parametr `mode` to jedna ze stałych `READ_ONLY`, `READ_WRITE` lub `PRIVATE` zdefiniowanych w klasie `FileChannel.MapMode`.

API java.nio.Buffer 1.4

- `boolean hasRemaining()`
zwraca wartość `true`, jeśli bieżąca pozycja bufora nie osiągnęła jeszcze jego końca.
- `int limit()`
zwraca pozycję końcową bufora; jest to pierwsza pozycja, na której nie są już dostępne kolejne dane bufora.

API java.nio.ByteBuffer 1.4

- `byte get()`
pobiera bajt z bieżącej pozycji bufora i przesuwa pozycję do kolejnego bajta.
- `byte get(int index)`
pobiera bajt o podanym indeksie.
- `ByteBuffer put(byte b)`
umieszcza bajt na bieżącej pozycji bufora i przesuwa pozycję do kolejnego bajta.
- `ByteBuffer put(int index, byte b)`
umieszcza bajt na podanej pozycji bufora. Zwraca referencję do bufora.
- `ByteBuffer get(byte[] destination)`
- `ByteBuffer get(byte[] destination, int offset, int length)`
wypełnia tablicę bajtów lub jej zakres bajtami z bufora i przesuwa pozycję bufora o liczbę wczytanych bajtów. Jeśli bufor nie zawiera wystarczającej liczby bajtów, to nie są one w ogóle wczytywane i zostaje wyrzucony wyjątek `BufferUnderflowException`. Zwracają referencję do bufora.
- `ByteBuffer put(byte[] source)`
- `ByteBuffer put(byte[] source, int offset, int length)`
umieszcza w buforze wszystkie bajty z tablicy lub jej zakresu i przesuwa pozycję bufora o liczbę umieszczonych bajtów. Jeśli w buforze nie ma wystarczającego miejsca, to nie są zapisywane żadne bajty i zostaje wyrzucony wyjątek `BufferOverflowException`. Zwraca referencję do bufora.
- `Xxx getXxx()`
- `Xxx getXxx(int index)`
- `ByteBuffer putXxx(xxx value)`
- `ByteBuffer putXxx(int index, xxx value)`
pobiera lub zapisuje wartość typu podstawowego. `Xxx` może być typu `Int`, `Long`, `Short`, `Char`, `Float` lub `Double`.
- `ByteBuffer order(ByteOrder order)`

- `ByteOrder order()`

określa lub pobiera uporządkowanie bajtów w buforze. Wartością parametru `order` jest stała `BIG_ENDIAN` lub `LITTLE_ENDIAN` zdefiniowana w klasie `ByteOrder`.

- `static ByteBuffer allocate(int capacity)`

tworzy bufor o podanej pojemności.

- `static ByteBuffer wrap(byte[] values)`

tworzy bufor w oparciu o podaną tablicę.

- `CharBuffer asCharBuffer()`

tworzy nowy bufor na podstawie istniejącego, z którym ma wspólną zawartość, ale jednocześnie ma własną pozycję, ograniczenie i znacznik.

`java.nio.CharBuffer` **1.4**

- `char get()`

- `CharBuffer get(char[] destination)`

- `CharBuffer get(char[] destination, int offset, int length)`

zwraca jedną wartość typu `char` lub zakres wartości typu `char`, począwszy od bieżącej pozycji bufora, która w efekcie zostaje przesunięta za ostatnią wczytaną wartość. Ostatnie dwie wersje zwracają `this`.

- `CharBuffer put(char c)`

- `CharBuffer put(char[] source)`

- `CharBuffer put(char[] source, int offset, int length)`

- `CharBuffer put(String source)`

- `CharBuffer put(CharBuffer source)`

zapisuje w buforze jedną wartość typu `char` lub zakres wartości typu `char`, począwszy od bieżącej pozycji bufora, która w efekcie zostaje przesunięta za ostatnią zapisaną wartość. Wszystkie wersje zwracają `this`.

2.5.2. Struktura bufora danych

Gdy używamy mapowania plików w pamięci, tworzymy pojedynczy bufor zawierający cały plik lub interesujący nas fragment pliku. Buforów możemy również używać podczas odczytu i zapisu mniejszych porcji danych.

W tym podrozdziale omówimy krótko podstawowe operacje na obiektach typu `Buffer`. Bufor jest w rzeczywistości tablicą wartości tego samego typu. Abstrakcyjna klasa `Buffer` posiada klasy pochodne `ByteBuffer`, `CharBuffer`, `DoubleBuffer`, `FloatBuffer`, `IntBuffer`, `LongBuffer` i `ShortBuffer`.

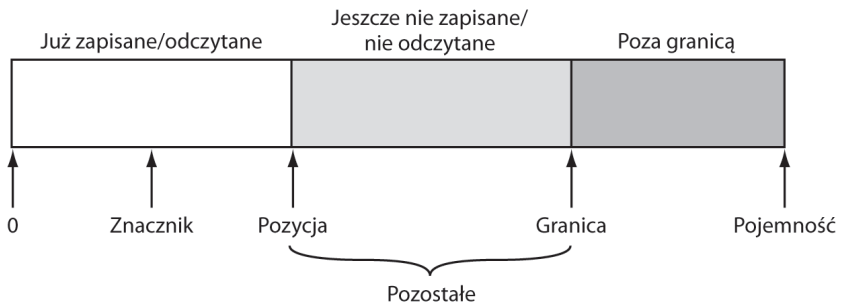

Klasa `StringBuffer` nie jest związana z omawianą tutaj hierarchią klas.

W praktyce najczęściej używane są klasy `ByteBuffer` i `CharBuffer`. Na rysunku 2.9 pokazaliśmy, że bufor jest scharakteryzowany przez:

- *pojemność*, która nigdy nie ulega zmianie;
- *pozycję* wskazującą następną wartość do odczytu lub zapisu;
- *granice*, poza którą odczyt i zapis nie mają sensu;
- opcjonalny *znacznik* dla powtarzających się operacji odczytu lub zapisu.

Rysunek 2.9.
Bufor

Wymienione wartości spełniają następujący warunek:

$$0 \leq \text{znacznik} \leq \text{pozycja} \leq \text{granica} \leq \text{pojemność}$$

Podstawowa zasada funkcjonowania bufora brzmi: „najpierw zapis, potem odczyt”. Na początku pozycja bufora jest równa 0, a granicą jest jego pojemność. Następnie bufor jest wypełniany danymi za pomocą metody `put`. Gdy dane skończą się lub wypełniony zostanie cały bufor, pora przejść do operacji odczytu.

Metoda `flip` przenosi granicę bufora do bieżącej pozycji, a następnie zeruje pozycję. Teraz możemy wywoływać metodę `get`, dopóki metoda `remaining` zwraca wartość większą od zera (metoda ta zwraca różnicę `granica - pozycja`). Po wczycaniu wszystkich wartości z bufora wywołujemy metodę `clear`, aby przygotować bufor do następnego cyklu zapisu. Jak łatwo się domyślić, metoda ta przywraca pozycji wartość 0, a granicy nadaje wartość pojemności bufora.

Jeśli chcemy ponownie odczytać bufor, używamy metody `rewind` lub metod `mark/reset`. Więcej szczegółów na ten temat w opisie metod zamieszczonym poniżej.

Aby uzyskać bufor, wywołujemy metodę statyczną taką jak `ByteBuffer.allocate` lub `ByteBuffer.wrap`.

Następnie możemy wypełnić bufor, korzystając z kanału, lub zapisać zawartość bufora do kanału. Na przykład:

```
ByteBuffer buffer = ByteBuffer.allocate(RECORD_SIZE);
channel.read(buffer);
channel.position(newpos);
buffer.flip();
channel.write(buffer);
```

Rozwiązanie takie może okazać się przydatną alternatywą pliku o dostępie swobodnym.

API java.nio.Buffer **1.4**

- `Buffer clear()`
przygotowuje bufor do zapisu, nadając pozycji wartość 0, a granicy wartość równą pojemności bufora; zwraca `this`.
- `Buffer flip()`
przygotowuje bufor do zapisu, nadając granicy wartość równą pozycji, a następnie zerując wartość pozycji; zwraca `this`.
- `Buffer rewind()`
przygotowuje bufor do ponownego odczytu tych samych wartości, nadając pozycji wartość 0 i pozostawiając wartość granicy bez zmian; zwraca `this`.
- `Buffer mark()`
nadaje znacznikowi wartość pozycji; zwraca `this`.
- `Buffer reset()`
nadaje pozycji bufora wartość znacznika, umożliwiając w ten sposób ponowny odczyt lub zapis danych; zwraca `this`.
- `int remaining()`
zwraca liczbę wartości pozostających do odczytu lub zapisu; jest to różnica pomiędzy wartością granicy i pozycji.
- `int position()`
- `void position(int newValue)`
zwracają i określają pozycję bufora.
- `int capacity()`
zwraca pojemność bufora.

2.6. Blokowanie plików

Rozważmy sytuację, w której wiele równocześnie wykonywanych programów musi zmodyfikować ten sam plik. Jeśli pomiędzy programami nie będzie mieć miejsca pewien rodzaj komunikacji, to bardzo prawdopodobne jest, że plik zostanie uszkodzony. Blokady plików pozwalają kontrolować dostęp do plików lub pewnego zakresu bajtów w pliku.

Założmy na przykład, że nasza aplikacja zapisuje preferencje użytkownika w pliku konfiguracyjnym. Jeśli uruchomi on dwie instancje aplikacji, to może się zdarzyć, że obie będą chciały zapisać dane w pliku konfiguracyjnym w tym samym czasie. W takiej sytuacji pierwsza instancja powinna zablokować dostęp do pliku. Gdy druga instancja natrafi na blokadę, może zaczekać na odblokowanie pliku lub po prostu pominąć zapis danych.

Aby zablokować plik, wywołujemy metodę `lock` lub `tryLock` klasy `FileChannel`:

```
FileChannel = FileChannel.open(path);
FileLock lock = channel.lock();
```

lub

```
FileLock lock = channel.tryLock();
```

Pierwsze wywołanie blokuje wykonanie programu do momentu, gdy blokada pliku będzie dostępna. Drugie wywołanie nie powoduje blokowania, lecz natychmiast zwraca blokadę lub wartość `null`, jeśli blokada nie jest dostępna. Plik pozostaje zablokowany do momentu zamknięcia kanału lub wywołania metody `release` dla danej blokady.

Można również zablokować dostęp do fragmentu pliku za pomocą wywołania

```
FileLock lock(long start, long size, boolean shared)
```

lub

```
FileLock tryLock(long start, long size, boolean shared)
```

Parametrowi `shared` nadajemy wartość `false`, aby zablokować dostęp do pliku zarówno dla operacji odczytu, jak i zapisu. W przypadku blokady *współdzielonej* parametr `shared` otrzymuje wartość `true`, co umożliwia wielu procesom odczyt pliku, zapobiegając jednak uzyskaniu przez którykolwiek z nich wyłącznej blokady pliku. Nie wszystkie systemy operacyjne obsługują jednak blokady współdzielone. W takim przypadku możemy uzyskać blokadę wyłączną, nawet jeśli żądaliśmy jedynie blokady współdzielonej. Metoda `isShared` klasy `FileLock` pozwala nam dowiedzieć się, którą z blokad otrzymaliśmy.

Jeśli zablokujemy dostęp do końcowego fragmentu pliku, a rozmiar pliku zwiększy się poza granicę zablokowanego fragmentu, to dostęp do dodatkowego obszaru nie będzie zablokowany. Aby zablokować dostęp do wszystkich bajtów, należy parametrowi `size` nadać wartość `Long.MAX_VALUE`.

Zawsze upewnij się, że po wykonaniu operacji na pliku zwolniłeś blokadę. Najlepiej użyć w tym celu instrukcji try zarządzającej zasobami:

```
try (FileLock lock = channel.lock())
{
    dostęp do zablokowanego pliku lub segmentu
}
```

Należy pamiętać, że możliwości blokad zależą w znacznej mierze od konkretnego systemu operacyjnego. Poniżej wymieniamy kilka aspektów tego zagadnienia, na które warto zwrócić szczególną uwagę:

- W niektórych systemach blokady plików mają jedynie charakter *pomocniczy*. Nawet jeśli aplikacji nie uda się zdobyć blokady, to może zapisywać dane w pliku „zablokowanym” wcześniej przez inną aplikację.
- W niektórych systemach nie jest możliwe zablokowanie dostępu do mapy pliku w pamięci.

- Blokadę plików są przydzielane na poziomie maszyny wirtualnej Java. Jeśli zatem dwa programy działają na tej samej maszynie wirtualnej, to nie mogą uzyskać blokady tego samego pliku. Metody `lock` i `tryLock` wyrzucą wyjątek `OverlappingFileLockException` w sytuacji, gdy maszyna wirtualna jest już w posiadaniu blokady danego pliku.
- W niektórych systemach zamknięcie kanału zwalnia wszystkie blokady pliku będące w posiadaniu maszyny wirtualnej Java. Dlatego też należy unikać wielu kanałów dostępu do tego samego, zablokowanego pliku.
- Działanie blokad plików w sieciowych systemach plików zależy od konkretnego systemu i dlatego należy unikać stosowania blokad w takich systemach.

API `java.nio.channels.FileChannel` **1.4**

- `FileLock lock()`
uzyskuje wyłączną blokadę pliku. Blokuje działanie programu do momentu uzyskania blokady.
- `FileLock tryLock()`
uzyskuje wyłączną blokadę całego pliku lub zwraca `null`, jeśli nie może uzyskać blokady.
- `FileLock lock(long position, long size, boolean shared)`
- `FileLock tryLock(long position, long size, boolean shared)`
uzyskuje blokadę dostępu do fragmentu pliku. Pierwsza wersja blokuje działanie programu do momentu uzyskania blokady, a druga zwraca natychmiast wartość `null`, jeśli nie może uzyskać od razu blokady. Parametr `shared` ma wartość `true` dla blokady współdzielonej, `false` dla wyłącznej.

API `java.nio.channels.FileLock` **1.4**

- `void close()` **1.7**
zwalnia blokadę.

2.7. Wyrażenia regularne

Wyrażenia regularne stosujemy do określenia wzorców występujących w łańcuchach znaków. Używamy ich najczęściej wtedy, gdy potrzebujemy odnaleźć łańcuchy zgodne z pewnym wzorcem. Na przykład jeden z naszych przykładowych programów odnajdywał w pliku HTML wszystkie hiperłącza, wyszukując łańcuchy zgodne ze wzorcem `<a href= "...">`.

Oczywiście zapis `...` nie jest wystarczająco precyzyjny. Specyfikując wzorzec, musimy dokładnie określić znaki, które są dopuszczalne. Dlatego też opis wzorca wymaga zastosowania odpowiedniej składni.

W dalszej części tego podrozdziału przedstawię składnię wyrażeń regularnych stosowanych w API Javy oraz opiszę sposoby korzystania z wyrażeń regularnych.

2.7.1. Składnia wyrażeń regularnych

Zacznijmy od czegoś prostego. Z wyrażeniem regularnym

```
[Jj]ava.+
```

może zostać uzgodniony dowolny łańcuch znaków następującej postaci:

- Pierwszą jego literą jest J lub j.
- Następne trzy litery to ava.
- Pozostała część łańcucha może zawierać jeden lub więcej dowolnych znaków.

Na przykład łańcuch "japanese" zostanie dopasowany do naszego wyrażenia regularnego, "Core Java" już nie.

Aby posługiwać się wyrażeniami regularnymi, musimy nieco bliżej poznać ich składnię. Na szczęście na początek wystarczy kilka dość oczywistych konstrukcji.

- Przez *klasę znaków* rozumiemy zbiór alternatywnych znaków ujęty w nawiasy kwadratowe, na przykład [Jj], [0-9], [A-Za-z] czy [^0-9]. Znak - oznacza zakres (czyli wszystkie znaki, których kody Unicode leżą w podanych granicach), a znak ^ oznacza dopełnienie (wszystkie znaki oprócz podanych).
- Jeśli klasa ma zawierać znak łącznika -, to musimy umieścić go jako pierwszy lub ostatni znak w definicji klasy. W przypadku znaku [musimy umieścić go jako pierwszy. Natomiast znak ^ możemy umieścić w dowolnym miejscu definicji klasy z wyjątkiem pierwszego. Sekwencję specjalną musimy zastosować w przypadku znaku \.
- Istnieje wiele wstępnie zdefiniowanych klas znaków, takich jak \d (cyfry) czy \p{Sc} (symbol waluty w Unicode). Patrz przykłady w tabelach 2.6 i 2.7.
- Większość znaków oznacza samą siebie, tak jak znaki ava w poprzednim przykładzie.
- Symbol . oznacza dowolny znak (z wyjątkiem, być może, znaków końca wiersza, co zależy od stanu odpowiedniego znacznika).
- \ spełnia rolę znaku specjalnego, na przykład \. oznacza znak kropki, a \\ znak lewego ukośnika.
- ^ i \$ oznaczają odpowiednio początek i koniec wiersza.
- Jeśli X i Y są wyrażeniami regularnymi, to XY oznacza „dowolne dopasowanie do X, po którym następuje dowolne dopasowanie do Y”, a X | Y „dowolne dopasowanie do X lub Y”.
- Do wyrażenia regularnego X możemy stosować *kwantyfikatory* X+ (raz lub więcej), X* (0 lub więcej) i X? (0 lub 1).
- Domyślnie kwantyfikator dopasowuje największą możliwą liczbę wystąpień, która gwarantuje ogólne powodzenie dopasowania. Zachowanie to możemy zmodyfikować za pomocą przyrostka ? (dopasowanie najmniejszej liczby wystąpień) i przyrostka + (dopasowanie największej liczby wystąpień, nawet jeśli nie gwarantuje ono ogólnego powodzenia dopasowania).

Tabela 2.6. Składnia wyrażeń regularnych

Składnia	Objaśnienie	Przykład
Znaki		
c, ale żadne z: . * + ? { () [\ ^ \$	Znak c.	J
.	Dowolny znak oprócz kończącego wiersz (lub dowolny znak, jeśli znacznik DOTALL został ustawiony).	
\x{p}	Znak Unicode o szesnastkowej wartości p.	\x{1D546}
\uhhhh, \xhh, \0o, \0oo, \0ooo	Znak o kodzie, którego wartość została podana w notacji szesnastkowej lub ósemkowej.	\uFEFF
\a, \e, \f, \n, \r, \t	Znaki sterujące: alertu (\x{7}), sekwencji sterującej (\x{1B}), końca strony (\x{B}), nowego wiersza (\x{A}), powrotu karetki (\x{D}) i tabulacji (\x{9}).	\n
\cc, gdzie c należy do [A-Z] bądź jest jednym ze znaków @ [\] ^ _ ?	Znak sterujący odpowiadający znakowi c.	\cH to znak cofnięcia (ang. <i>backspace</i> ; \x{8})
\c, gdzie c nie należy do [A-Za-z0-9]	Znak c.	\\
\Q . . . \E	Wszystko pomiędzy początkiem i końcem cytatu.	\Q(. . .)\E pasuje do łańcucha (. . .)
Klasy znaków		
[C ₁ C ₂ . . .], gdzie C _i jest znakiem, zakresem znaków c – d lub klasą znaków	Dowolny ze znaków reprezentowanych przez C ₁ C ₂ . .	[0-9+-]
[^ . . .]	Dopełnienie klasy znaków.	[^\d\s]
[. . .&. . .]	Część wspólna (przecięcie) dwóch klas znaków.	[\p{L}&[^A-Za-z]]
\p{ . . . }, \P{ . . . }	Predefiniowana klasa znaków (patrz tabela 2.7); dopełnienie predefiniowanej klasy znaków.	\p{L} odpowiada literze Unicode, podobnie jak \pL — można pominąć nawiasy klamrowe wokół pojedynczej litery
\d, \D	Cyfry ([0-9] lub \p{Digit} w przypadku użycia flagi UNICODE_CHARACTER_CLASS); dopełnienie, czyli znak, który nie jest cyfrą.	\d+ — sekwencja cyfr
\w, \W	Znak słowa ([a-zA-Z0-9_] lub znak słowa w Unicode, jeśli została użyta flaga UNICODE_CHARACTER_CLASS).	

Tabela 2.6. Składnia wyrażeń regularnych — ciąg dalszy

Składnia	Objaśnienie	Przykład
Klasy znaków		
<code>\s, \S</code>	Znak odstępu (<code>[\t\n\r\f\x0B]</code> lub <code>\p{IsWhiteSpace}</code> , jeśli została użyta flaga <code>UNICODE_CHARACTER_CLASS</code>); znak, który nie jest odstępem.	<code>\s*, \s*</code> — przecinek opcjonalnie otoczony znakami odstępu
<code>\h, \v, \H, \V</code>	Odstęp w poziomie, odstęp w pionie; dopełnienia tych znaków.	
Sekwencje i alternatywy		
<code>XY</code>	Dowolny łańcuch z <i>X</i> , po którym następuje dowolny łańcuch z <i>Y</i> .	<code>[1-9][0-9]*</code> — liczba dodatnia bez początkowego zera
<code>X Y</code>	Dowolny łańcuch z <i>X</i> lub <i>Y</i> .	<code>http ftp</code>
Grupowanie		
<code>(X)</code>	Przechwycenie dopasowania <i>X</i> .	<code>'([^\']**)'</code> — tekst w apostrofach
<code>\n</code>	Dopasowanie <i>n</i> -tej grupy.	<code>(["']).*\1</code> — pasuje do "Fred" lub 'Fred', lecz nie do "Fred"
<code>(?<nazwa>X)</code>	Przechwytuje dopasowanie <i>X</i> , nadając mu podaną nazwę.	<code>'(?<id>[A-Za-z0-9]+)'</code> przechwytuje dopasowanie, nadając mu nazwę <code>id</code>
<code>\k<nazwa></code>	Grupa o podanej nazwie.	<code>\k<id></code> dopasowuje grupę o nazwie <code>id</code>
<code>(?:X)</code>	Zastosowane nawiasów bez przechwytywania <i>X</i> .	W wyrażeniu regularnym <code>(?:http ftp):/(.*)</code> dopasowanie po <code>://</code> jest grupą <code>\1</code>
<code>(?f₁f₂...:X), (?f₁...-f_k...:X), gdzie <i>f_i</i> należy do <code>[dimsuX]</code></code>	Dopasowuje <i>X</i> , lecz go nie przechwytuje, używając lub nie używając (jeśli zastosowano -) określonych flag.	<code>(?i:jpe?g)</code> — w dopasowaniu nie będzie uwzględniana wielkość liter
Inne <code>(? ...)</code>	Patrz dokumentacja API Pattern.	
Kwantyfikatory		
<code>X?</code>	Opcjonalnie <i>X</i> .	<code>\x?</code> to opcjonalny znak +
<code>X*, X+</code>	<i>X</i> , 0 lub więcej razy oraz <i>X</i> co najmniej jeden raz.	<code>[1-9][0-9]+</code> to liczba całkowita większa od 10.
<code>X{n} X{n,} X{n,m}</code>	<i>X</i> <i>n</i> razy, co najmniej <i>n</i> razy, pomiędzy <i>n</i> i <i>m</i> razy.	<code>[0-7]{1,3}</code> od jednej do trzech cyfr ósemkowych.

Tabela 2.6. Składnia wyrażeń regularnych — ciąg dalszy

Składnia	Objaśnienie	Przykład
Kwantyfikatory		
$Q?$, gdzie Q jest wyrażeniem z kwantyfikatorem	Kwantyfikator oporny; próbuje znaleźć jak najkrótsze dopasowanie, zanim spróbuje dobrać dłuższe.	<code>.*(<.+?>).*</code> — przechwytuje najkrótszą sekwencję, umieszczoną pomiędzy nawiasami kątowymi
$Q+$, gdzie Q jest wyrażeniem z kwantyfikatorem	Kwantyfikator zachłanny, znajdujący najdłuższe dopasowanie, które nie wymaga cofania.	<code>'[^']*'+</code> — odnajduje łańcuchy w apostrofach i szybko przerywa dopasowywanie, gdy łańcuch nie ma zamykającego apostrofu
Granice dopasowania		
<code>^</code> , <code>\$</code>	Początek, koniec wejścia (lub początek, koniec wiersza w trybie wielowierszowym).	<code>^Java\$</code> — pasuje do wpisanego słowa Java lub wiersza o tej zawartości
<code>\A</code> , <code>\Z</code> , <code>\z</code>	Początek wejścia, koniec wejścia, bezwzględny koniec wejścia (niezmienane w trybie wielowierszowym)	
<code>\b</code> , <code>\B</code>	Granica słowa, granica inna niż słowa.	<code>\bJava\b</code> — pasuje do słowa Java
<code>\R</code>	Znak nowego wiersza Unicode	
<code>\G</code>	Koniec poprzedniego dopasowania.	

Tabela 2.7. Wstępnie zdefiniowane nazwy klas znaków

Nazwa klasy znaków	Objaśnienie
<i>klasaPosix</i>	<i>klasaPosix</i> to jedna z wartości: Lower, Upper, Alpha, Digit, Alnum, Punct, Print, Graph, Cntrl, Xdigit, Space, Blank albo ASCII, interpretowana jako klasa POSIX lub Unicode, w zależności od tego, czy została użyta flaga <code>UNICODE_CHARACTER_CLASS</code> , czy nie.
<i>IsSkrypt</i> , <i>sc=Skrypt</i> , <i>script=Skrypt</i>	<i>Skrypt</i> jest nazwą skryptu Unicode, akceptowaną przez metodę <code>Character.UnicodeScript.forName</code> .
<i>InBlok</i> , <i>blk=Blok</i> , <i>block=Blok</i>	<i>Blok</i> jest nazwą bloku znaków Unicode, akceptowaną przez metodę <code>Character.UnicodeBlock.forName</code> .
<i>Kategoria</i> , <i>InKategoria</i> , <i>gc=Kategoria</i> , <i>general_category=Kategoria</i>	Jedno lub dwuliterowa nazwa ogólnej kategorii znaków Unicode.
<i>IsWłaściwość</i>	<i>Właściwość</i> jest jedną z wartości Alphabetic, Ideographic, Letter, Lowercase, Uppercase, Titlecase, Punctuation, Control, White_Space, Digit, Hex_Digit, Join_Control, Noncharacter_Code_Point, Assigned.
<i>javaMetoda</i>	Wywołuje metodę <code>Character.isMetoda</code> (nie może być przestarzała).

Na przykład łańcuch `cab` może zostać dopasowany do wyrażenia `[a-z]*ab`, ale nie do `[a-z]*+ab`. W pierwszym przypadku wyrażenie `[a-z]*` dopasuje jedynie znak `c`, wobec czego znaki `ab` zostaną dopasowane do reszty wzorca. Jednak wyrażenie `[a-z]*+` dopasuje znaki `cab`, wobec czego reszta wzorca pozostanie bez dopasowania.

- Grupy pozwalają definiować podwyrażenia. Grupy ujmujemy w znaki nawiasów `( )`; na przykład `([+-]?)([0-9]+)`. Możemy następnie zażądać dopasowania do wszystkich grup lub do wybranej grupy, do której odwołujemy się przez `\n`, gdzie `n` jest numerem grupy (numeracja rozpoczyna się od `\1`).

A oto przykład nieco skomplikowanego, ale potencjalnie użytecznego wyrażenia regularnego, które opisuje liczby całkowite zapisane dziesiętnie lub szesnastkowo:

```
[+-]?[0-9]+|0[Xx][0-9A-Fa-f]+
```

Niestety, składnia wyrażeń regularnych nie jest całkowicie ustandaryzowana. Istnieje zgodność w zakresie podstawowych konstrukcji, ale diabeł tkwi w szczegółach. Klasy języka Java związane z przetwarzaniem wyrażeń regularnych używają składni podobnej do zastosowanej w języku Perl. Wszystkie konstrukcje tej składni zostały przedstawione w tabeli 2.6. Więcej informacji na temat składni wyrażeń regularnych znajdziesz w dokumentacji klasy `Pattern` lub książce *Wyrażenia regularne. Wprowadzenie* autorstwa Michaela Fitzgeralda (Wydawnictwo Helion, 2013).

2.7.2. Dopasowywanie wyrażeń regularnych do łańcucha

Najprostsze zastosowanie wyrażenia regularnego polega na sprawdzeniu, czy dany łańcuch znaków pasuje do tego wyrażenia. Oto w jaki sposób zaprogramować taki test w języku Java. Najpierw musimy utworzyć obiekt klasy `Pattern` na podstawie łańcucha opisującego wyrażenie regularne. Następnie pobrać obiekt klasy `Matcher` i wywołać jego metodę `matches`:

```
Pattern pattern = Pattern.compile(patternString);
Matcher matcher = pattern.matcher(input);
if (matcher.matches()) . . .
```

Wejście obiektu `Matcher` stanowi obiekt dowolnej klasy implementującej interfejs `CharSequence`, na przykład `String`, `StringBuilder` czy `CharBuffer`.

Kompilując wzorzec, możemy skonfigurować jeden lub więcej znaczników, na przykład:

```
Pattern pattern = Pattern.compile(expression,
    Pattern.CASE_INSENSITIVE + Pattern.UNICODE_CASE);
```

Ewentualnie można je także podawać w wyrażeniu:

```
String regexp = "(?iU:wyrażenie)";
```

Obsługiwane są poniższe znaczniki:

- `Pattern.CASE_INSENSITIVE` lub `i` — dopasowanie niezależnie od wielkości liter. Domyślnie dotyczy to tylko znaków US ASCII.
- `Pattern.UNICODE_CASE` lub `U` — zastosowane w połączeniu z `CASE_INSENSITIVE`; dotyczy wszystkich znaków Unicode.

- `Pattern.UNICODE_CHARACTER_CLASS` — używane mają być klasy znaków UNICODE, a nie POSIX. Oznacza zastosowanie `UNICODE_CASE`.
- `Pattern.MULTILINE` lub `m` — `^` i `$` oznaczają początek i koniec wiersza, a nie całego wejścia.
- `Pattern.UNIX_LINES` lub `d` — tylko `'\n'` jest rozpoznawany jako zakończenie wiersza podczas dopasowywania do `^` i `$` w trybie wielowierszowym.
- `Pattern.DOTALL` lub `s` — symbol `.` oznacza wszystkie znaki, w tym końca wiersza.
- `Pattern.COMMENTS` lub `x` — odstęp i komentarze (od znaku `#` do końca wiersza) będą ignorowane.
- `Pattern.LITERAL` — wzorec jest traktowany dosłownie i musi zostać dopasowany w dokładnie takiej samej postaci, z ewentualnymi różnicami w wielkości liter.
- `CANON_EQ` — bierze pod uwagę kanoniczny odpowiednik znaków Unicode. Na przykład znak `u`, po którym następuje znak `¨` (diareza), zostanie dopasowany do znaku `ü`.

Ostatnich dwóch znaczników nie można używać wewnątrz wyrażeń regularnych.

Aby dopasować elementy kolekcji lub strumienia, wzorec należy przekształcić na funkcję predykatu:

```
Stream<String> strings = . . . ;
Stream<string> result = strings.filter(pattern.asPredicate());
```

Zmienna `result` będzie zawierać wszystkie łańcuchy znaków pasujące do użytego wyrażenia regularnego.

Jeśli wyrażenie regularne zawiera grupy, obiekt `Matcher` pozwala ujawnić granice grup. Metody:

```
int start(int groupIndex)
int end(int groupIndex)
```

zwracają indeks początkowy i końcowy podanej grupy.

Dopasowany łańcuch możemy pobrać, wywołując

```
String group(int groupIndex)
```

Grupa 0 oznacza całe wejście; indeks pierwszej grupy równy jest 1. Metoda `groupCount` zwraca całkowitą liczbę grup. Do obsługi grup nazwanych służą następujące metody:

```
int start(String groupName)
int end(String groupName)
String group(String groupName)
```

Grupy zagnieżdżone są uporządkowane według nawiasów otwierających. Na przykład wzorec opisany wyrażeniem

```
(([1-9]|1[0-2]):([0-5][0-9]))[ap]m
```

dla danych

```
11:59am
```

spowoduje, że obiekt klasy `Matcher` będzie raportować grupy w poniższy sposób:

Indeks grupy	Początek	Koniec	Łańcuch
0	0	7	11:59am
1	0	5	11:59
2	0	2	11
3	3	5	59

Program przedstawiony na listingu 2.6 umożliwia wprowadzenie wzorca, a następnie łańcucha, którego dopasowanie zostanie sprawdzone. Jeśli łańcuch pasuje do wzorca zawierającego grupy, to program wyświetla granice grup w postaci nawiasów, na przykład:

```
((11):(59))am
```

Listing 2.6. *regex/RegexTest.java*

```

1 package regex;
2
3 import java.util.*;
4 import java.util.regex.*;
5
6 /**
7  * Program testujący zgodność z wyrażeniem regularnym. Wprowadź wzorec
8  * i dopasowywany łańcuch. Jeśli wzorec zawiera grupy, to po dopasowaniu program
9  * wyświetli ich granice.
10 * @version 1.03 2018-05-01
11 * @author Cay Horstmann
12 */
13 public class RegexTest
14 {
15     public static void main(String[] args) throws PatternSyntaxException
16     {
17         var in = new Scanner(System.in);
18         System.out.println("Wpisz wyrażenie regularne: ");
19         String patternString = in.nextLine();
20
21         Pattern pattern = Pattern.compile(patternString);
22
23         while (true)
24         {
25             System.out.println("Wpisz łańcuch znaków: ");
26             String input = in.nextLine();
27             if (input == null || input.equals("")) return;
28             Matcher matcher = pattern.matcher(input);
29             if (matcher.matches())
30             {
31                 System.out.println("Dopasowano");
32                 int g = matcher.groupCount();
33                 if (g > 0)
34                 {
35                     for (int i = 0; i < input.length(); i++)
36                     {
37                         // Wyświetla puste grupy
38                         for (int j = 1; j <= g; j++)
39                             if (i == matcher.start(j) && i == matcher.end(j))
40                                 System.out.print("(");

```

```
41          // Wyświetla ( dla niepustych grup, które tu się zaczynają
42          for (int j = 1; j <= g; j++)
43              if (i == matcher.start(j) && i != matcher.end(j))
44                  System.out.print('(');
45          System.out.print(input.charAt(i));
46          // Wyświetla ) dla grup kończących się tutaj
47          for (int j = 1; j <= g; j++)
48              if (i + 1 != matcher.start(j) && i + 1 == matcher.end(j))
49                  System.out.print(')');
50      }
51      System.out.println();
52  }
53  }
54  else
55      System.out.println("Brak dopasowania");
56  }
57  }
58 }
```

2.7.3. Znajdowanie wielu dopasowań

Zwykle nie chcemy dopasowywać do wzorca całego łańcucha wejściowego, lecz jedynie odnaleźć jeden lub więcej podłańcuchów. Aby znaleźć kolejne dopasowanie, używamy metody `find` klasy `Matcher`. Jeśli zwróci ona wartość `true`, to stosujemy metody `start` i `end` w celu odnalezienia dopasowanego podłańcucha bądź też metodę `group` bez argumentów w celu pobrania całego dopasowanego łańcucha.

```
while (matcher.find())
{
    int start = matcher.start();
    int end = matcher.end();
    String match = input.group();
    ...
}
```

W ten sposób można kolejno przetworzyć wszystkie dopasowania. Jak pokazałem na przykładzie, można pobrać zarówno dopasowany łańcuch znaków, jak i jego położenie w łańcuchu wejściowym.

Jeszcze bardziej eleganckim rozwiązaniem jest wywołanie metody `results` w celu pobrania strumienia typu `Stream<MatchResult>`. Interfejs `MatchResult`, podobnie jak klasa `Matcher`, udostępnia metody `group`, `start` oraz `end`. (W rzeczywistości okazuje się, że klasa `Matcher` implementuje ten interfejs). Oto przykład, jak można pobrać listę wszystkich dopasowań:

```
List<String> matches = pattern.matcher(input)
    .results()
    .map(Matcher::group)
    .collect(Collectors.toList());
```

Jeśli dysponujemy plikiem zawierającym dane, to możemy użyć metody `Scanner.findAll`, aby pobrać strumień typu `Stream<MatchResult>` bez konieczności wcześniejszego wczytania zawartości pliku do łańcucha znaków:

```
var in = new Scanner(path, StandardCharsets.UTF_8);
Stream<String> words = in.findAll("\\pL+")
    .map(MatchResult::group);
```

Program przedstawiony na listingu 2.7 wykorzystuje powyższy mechanizm. Odnajduje on wszystkie hiperłącza na stronie internetowej i wyświetla je. Uruchamiając program, podajemy adres URL jako parametr w wierszu poleceń, na przykład:

```
java match.HrefMatch http://horstmann.com
```

Listing 2.7. *match/HrefMatch.java*

```
1 package match;
2
3 import java.io.*;
4 import java.net.*;
5 import java.nio.charset.*;
6 import java.util.regex.*;
7
8 /**
9  * Program wyświetlający wszystkie adresy URL na stronie WWW poprzez dopasowanie
10  * wyrażenia regularnego opisującego znacznik <a href=...> języka HTML.
11  * Uruchamianie: java match.HrefMatch adresURL
12  * @version 1.03 2018-03-19
13  * @author Cay Horstmann
14  */
15 public class HrefMatch
16 {
17     public static void main(String[] args)
18     {
19         try
20         {
21             // Pobiera URL z wiersza poleceń lub używa domyślnego
22             String urlString;
23             if (args.length > 0) urlString = args[0];
24             else urlString = "http://openjdk.java.net/";
25
26             // Wczytuje zawartość strony
27             InputStream in = new URL(urlString).openStream();
28             var input = new String(in.readAllBytes(), StandardCharsets.UTF_8);
29
30             // Wyszukuje wszystkie wystąpienia wzorca
31             var patternString = "<a\\s+href\\s*=\\s*\"([^\"])*\"|\"([^\"])*\"\\s*>";
32             Pattern pattern = Pattern.compile(patternString, Pattern.CASE_INSENSITIVE);
33             pattern.matcher(input)
34                 .results()
35                 .map(MatchResult::group)
36                 .forEach(System.out::println);
37         }
38         catch (IOException | PatternSyntaxException e)
39         {
40             e.printStackTrace();
41         }
42     }
43 }
```

2.7.4. Podział w miejscach wystąpienia separatora

Czasami konieczne jest podzielenie łańcucha wejściowego w miejscach wystąpienia określonego separatora i zachowanie wszystkich uzyskanych w ten sposób fragmentów. Zadanie to ułatwia metoda `Pattern.split`. Zwraca ona tablicę łańcuchów, z której zostaną usunięte wystąpienia separatora:

```
String input = ...;
Pattern commas = Pattern.compile("\\s*,\\s*");
String[] tokens = commas.split(input);
// "1, 2, 3" zostaje zamieniony na ["1", "2", "3"]
```

Jeśli tak uzyskanych elementów jest wiele, to można je pobrać w sposób leniwy:

```
Stream<String> tokens = commas.splitAsStream(input);
```

Jeśli ani wstępna kompilacja wyrażenia regularnego, ani pobieranie leniwe nie mają znaczenia, to można także skorzystać z metody `String.split`:

```
String[] tokens = input.split("\\s*,\\s*");
```

Jeśli dane wejściowe są zapisane w pliku, to można użyć obiektu klasy `Scanner`:

```
var in = new Scanner(path, StandardCharsets.UTF_8);
in.useDelimiter("\\s*,\\s*");
Stream<String> tokens = in.tokens();
```

2.7.5. Zastępowanie dopasowań

Metoda `replaceAll` klasy `Matcher` zastępuje wszystkie wystąpienia wyrażenia regularnego podanym łańcuchem. Na przykład poniższy kod zastąpi wszystkie sekwencje cyfr znakiem `#`:

```
Pattern pattern = Pattern.compile("[0-9]+");
Matcher matcher = pattern.matcher(input);
String output = matcher.replaceAll("#");
```

Łańcuch zastępujący może zawierać referencje grup wzorca: `$n` zostaje zastąpione przez n -tą grupę, a `${nazwa}` przez grupę o podanej nazwie. Sekwencja `\\$` pozwala umieścić znak `$` w zastępującym tekście.

Jeśli mamy łańcuch zawierający znaki `$` i `\\` i nie chcemy, aby były one interpretowane jako referencje grup wzorca, wywołujemy `matcher.replaceAll(Matcher.quoteReplacement(str))`.

Jeśli chcemy wykonać operacje bardziej złożone od połączenia pogrupowanych dopasowań, to zamiast łańcucha zamiennika możemy przekazać funkcję. Funkcja ta pobiera obiekt `MatchResult` i zwraca łańcuch znaków. Na przykład poniższy fragment kodu zastępuje wszystkie słowa składające się z co najmniej czterech liter tymi samymi słowami zapisanymi dużymi literami:

```
String result = Pattern.compile("\\pL{4,}")
    .matcher("Czarny kot w kropki bordo")
    .replaceAll(m -> m.group().toUpperCase());
// Zwraca "CZARNY kot w KROPKI BORDO"
```

Metoda `replaceFirst` zastępuje tylko pierwsze wystąpienie wzorca.

API java.util.regex.Pattern 1.4

- `static Pattern compile(String expression)`
- `static Pattern compile(String expression, int flags)`
 kompiluje łańcuch wyrażenia regularnego, tworząc obiekt wzorca przyspieszający przetwarzanie. Parametr `flags` może mieć ustawiony jeden lub kilka bitów: `CASE_INSENSITIVE`, `UNICODE_CASE`, `MULTILINE`, `UNIX_LINES`, `DOTALL` i `CANON_EQ`.

- `Matcher matcher(CharSequence input)`
 tworzy obiekt pozwalający odnajdywać dopasowania do wzorca w łańcuchu wejściowym.

- `String[] split(CharSequence input)`
- `String[] split(CharSequence input, int limit)`
- `Stream<String> splitAsStream(CharSequence input)` 8

rozbija łańcuch wejściowy na tokeny, stosując wzorec do określenia granic podziału. Zwraca tablicę tokenów, które nie zawierają separatorów. Druga wersja metody ma parametr `limit`, określający maksymalną liczbę łańcuchów, które mogą zostać zwrócone. Jeśli dopasowanych zostało `limit - 1` separatorów, to ostatni element zwracanej tablicy zawiera niepodzieloną resztę łańcucha wejściowego. Jeśli `limit` jest równy lub mniejszy od 0, to zostanie podzielony cały łańcuch wejściowy. Jeśli `limit` jest równy 0, to puste łańcuchy kończące dane wejściowe nie są umieszczane w tablicy.

API java.util.regex.Matcher 1.4

- `boolean matches()`
 zwraca `true`, jeśli łańcuch wejściowy pasuje do wzorca.
- `boolean lookingAt()`
 zwraca `true`, jeśli początek łańcucha wejściowego pasuje do wzorca.
- `boolean find()`
- `boolean find(int start)`
 próbuje odnaleźć następne dopasowanie i zwraca `true`, jeśli próba się powiedzie.
- `int start()`
- `int end()`
 zwraca pozycję początkową dopasowania lub następną pozycję za dopasowaniem.
- `String group()`
 zwraca bieżące dopasowanie.

- `int groupCount()`

zwraca liczbę grup we wzorcu wejściowym.

- `int start(int groupIndex)`

- `int start(String name)` **8**

- `int end(int groupIndex)`

- `int end(String name)` **8**

zwraca pozycję początkową grupy lub następną pozycję za grupą dla danej grupy bieżącego dopasowania. Grupa jest określana jako indeks liczbowy zaczynający się od 1, 0 dla całego dopasowania lub łańcuch znaków dla grupy nazwanej.

- `String group(int groupIndex)`

- `String group(String name)` **7**

zwraca łańcuch dopasowany do podanej grupy, określonej jako indeks liczbowy zaczynający się od 1, 0 dla całego dopasowania lub łańcuch znaków dla grupy nazwanej.

- `String replaceAll(String replacement)`

- `String replaceFirst(String replacement)`

zwracają łańcuch powstały przez zastąpienie podanym łańcuchem wszystkich dopasowań lub tylko pierwszego dopasowania. Łańcuch zastępujący może zawierać referencje do grup wzorca o postaci `$n`. Aby umieścić w łańcuchu symbol `$`, stosujemy sekwencję `\$`.

- `static String quoteReplacement(String str)` **5.0**

cytuje wszystkie znaki `\` i `$` w łańcuchu `str`.

- `String relaceAll(Function<MatchResult,String> replacer)` **9**

zastępuje każde dopasowanie wynikiem zwróconym przez funkcję `replacer`, do której został przekazany obiekt `MatchResult`.

- `Stream<MatchResult> results()` **9**

zwraca strumień zawierający wszystkie dopasowania.

API `java.util.regex.MatchResult` **5**

- `string group()`

- `string group(int group)`

zwraca dopasowany łańcuch lub łańcuch dopasowany przez określoną grupę.

- `int start()`

- `int end()`

- `int start(int group)`

- `int end(int group)`

zwraca indeks początku lub końca dopasowanego łańcucha albo łańcuch dopasowany przez podaną grupę.

API `java.util.Scanner` 5

- `Stream<MatchResult> findAll(Pattern pattern)` 9

zwraca strumień wszystkich wyników dopasowanych do podanego wzorca w danych zwróconych przez dany obiekt `Scanner`.

W tym rozdziale omówiliśmy metody obsługi plików i katalogów, a także metody zapisywania informacji do plików w formacie tekstowym i binarnym i wczytywania informacji z plików w formacie tekstowym i binarnym, jak również szereg ulepszeń, które do obsługi wejścia i wyjścia wprowadził pakiet `java.nio`. W następnym rozdziale omówimy możliwości biblioteki języka Java związane z przetwarzaniem języka XML.

Skorowidz

- @ActionListenerFor, 450
- @BugReport, 450
- @Deprecated, 447, 448
- @Documented, 447, 450
- @Inherited, 447, 450
- @LogEntry, 456
- @Override, 447
- @Persistent, 451
- @Retention, 447, 449
- @Serializable, 451
- @SuppressWarnings, 447, 448
- @Target, 447, 449

A

- abort(), 540
- absolute(), 311
- AbstractCellEditor, 597, 598
- AbstractTableModel, 572, 592
- accept(), 229, 231
- acceptChanges(), 315, 316
- ActionListener, 436
- ActionListenerFor, 436, 442
- ActionListenerInstaller, 435
 - processAnnotations(), 435
- actionPerformed(), 436
- add(), 609, 731
- addActionListener(), 435, 436
- addAttribute(), 220
- addBatch(), 329
- addCellEditorListener(), 601
- addClass(), 626
- addColumn(), 582, 587
- addSelectionListener(), 621
- addTreeModelListener(), 632, 635
- adnotacje
 - @ActionListenerFor, 435, 450
 - @Deprecated, 447, 448
 - @Documented, 447, 450
 - @Inherited, 447, 450
 - @interface, 435
 - @LogEntry, 456

- @Override, 447, 448
- @Persistent, 451
- @Retention, 435, 447, 449
- @Serializable, 451
- @SuppressWarnings, 447, 448
- @Target, 435, 447, 449
- ActionListenerFor, 436, 442
- cykliczne zależności, 443
- deklaracja elementu, 440
- elementy, 434
- format, 441
- interfejs, 434, 440
- kod bajtowy, 456
- kolejność elementów, 442
- metaadnotacje, 449
- metody, 434
- modyfikacja kodu bajtowego
 - podczas ładowania, 461
- obsługa zdarzeń, 435
- pojedyncze wartości, 442
- przetwarzanie, 452
- regulane, 448
- składnia, 440
- skrót, 442
- standardowe, 447
- typy elementów, 441, 449
- znacznikowe, 442
- adres internetowy, 227
- adres localhost, 231
- adres URI, 242
- adres URL, 191, 242, 280, 515
- AES, 555, 557, 562
- AffineTransform, 665, 666
 - getRotateInstance(), 666, 667
 - getScaleInstance(), 667
 - getShearInstance(), 667
 - getTranslateInstance(), 667
 - setToRotation(), 667
 - setToScale(), 667
 - setToShear(), 667
 - setToTranslation(), 667

- AffineTransformOp, 695, 701
 - TYPE_BILINEAR, 695
 - TYPE_NEAREST_NEIGHBOR, 695
- afterLast(), 312
- aktualizacje wsadowe, 327
- aktualizowalne zbiory wyników zapytań, 306, 309
- alfa, 670, 671
- algorytmy
 - AES, 555, 557, 562
 - DES, 555
 - DSA, 544
 - kryptograficzne, 494
 - MD5, 541
 - RSA, 545, 563
 - SHA1, 541
 - szyfrowania, 555
 - z kluczem symetrycznym, 562
- AllPermission, 517, 520
- AllPermissions, 511
- AlphaComposite, 673
 - getInstance(), 678
- analiza wyjątków SQL, 289
- animacje GIF, 685
- AnnotatedElement, 436, 439
 - getAnnotation(), 439
 - getAnnotations(), 440
 - getDeclaredAnnotations(), 440
 - isAnnotationPresent(), 439
- Annotation, 440, 441
 - annotationType(), 441
 - equals(), 441
 - hashCode(), 441
 - toString(), 441
- Apache, 332
- aplety, 540
 - lokalizacja, 396
- aplikacje interaktywne, 236
- aplikacje klient-serwer, 274
- append(), 650, 652

appendChild(), 203, 205
 applyPattern(), 385
 Arc2D, 639, 641
 Arc2D.Double, 651
 architektura JDBC, 272
 architektura trójwarstwowa, 274
 ArcMaker, 651
 Area, 653
 ARGB, 690, 694
 Array, 330
 ARRAY, 330
 ArrayIndexOutOfBoundsException, 765
 ArrayList, 633
 ArrayStoreException, 765
 ASCII, 357
 ASP, 251
 atrybuty, 159, 173
 atrybuty drukowania, 725, 729
 dokumenty, 725
 hierarchia, 726
 klasy, 728
 usługi drukowania, 726
 wydruk, 726
 zbiór, 727, 728
 żądanie wydruku, 725
 AttributeSet, 726
 ATTLIST, 173, 180
 Attribute, 726, 727, 731
 getCategory(), 731
 getName(), 731
 Attributes, 198
 getLength(), 198
 getLocalName(), 198
 getQName(), 198
 getURI(), 198
 getValue(), 198
 AttributeSet, 731
 add(), 731
 get(), 731
 remove(), 731
 toArray(), 732
 AttributesImpl, 220
 addAttribute(), 220
 AudioPermission, 517
 AuthPermission, 517
 AuthTest.policy, 530
 AWT, 635
 drukowanie, 703
 figury, 638
 filtrowanie obrazów, 694
 Graphics, 635, 638
 obszar przycięcia, 636
 operacje na obrazach, 688
 pliki graficzne, 678

pola, 652
 potokowe tworzenie grafiki, 635
 przekształcenia układu
 współrzędnych, 636, 663
 przezroczystość, 670
 przycinanie, 668
 rysowanie figur, 636
 składanie obrazów, 670
 ślad pędzla, 636, 653
 wypełnianie obszaru, 636, 661
 zasady składania obrazów, 637
 AWTPermission, 516

B

Banner, 712
 BasicPermission, 515
 BasicStroke, 653, 655, 659, 660
 baza danych, 271
 adres URL, 280
 aktualizowalne zbiory wyników
 zapytań, 309
 JNDI, 331
 kolumny, 275
 kursory, 308
 łączenie tabel, 277
 metadane, 317
 model dostępu, 272
 modyfikacja danych, 278
 ODBC, 272
 przewijanie zbioru rekordów, 308
 rekordy, 275
 rekordy wstawiania, 310
 spójność, 326
 SQL, 271
 tabele, 275
 transakcje, 326
 uruchamianie, 281
 wstawianie danych, 279
 wypełnianie, 292
 zapytania, 276
 zarządzanie połączeniami, 331
 zbiory rekordów, 313

BCEL, 456
 BEA WebLogic, 332
 beforeFirst(), 312
 bezpieczeństwo, 493
 hierarchia klas pozwoleń, 510
 JAAS, 526
 Java 2, 509
 klasy pozwoleń, 519
 kryptografia klucza
 publicznego, 563
 ładowanie klas, 494
 menedżer bezpieczeństwa, 494, 508

piaskownica, 509
 pliki polityki, 509
 podpis cyfrowy, 540
 podpisywanie kodu, 552
 polityka bezpieczeństwa, 510
 pozwolenia, 508, 510
 przydzielanie praw, 509
 skróty wiadomości, 541
 szyfrowanie, 555
 uwierzytelnianie użytkowników, 526
 uwierzytelnianie wiadomości, 548
 weryfikacja kodu maszyny
 wirtualnej, 504
 źródło kodu, 509
 biblioteka AWT, 635
 biblioteki
 BCEL, 456
 DLL, 737
 JCE, 561
 BigDecimal, 330
 Blob, 302, 330
 BLOB, 279, 301, 330
 boolean, 330
 BOOLEAN, 279, 330
 breadthFirstEnumeration(), 616, 620
 Buffer, 236
 BufferedImage, 662, 673, 688, 693
 getColorModel(), 693
 getRaster(), 693
 BufferedImageOp, 688, 694, 695, 701
 filter(), 701
 buforowane zbiory rekordów, 314
 ButtonFrame, 435
 ByteLookupTable, 699, 702

C

C, 734
 łańcuchy znakowe platformy
 Java, 744
 obsługa błędów, 764, 768
 tablice, 760
 wywoływanie metod języka
 Java, 754, 759
 wywoływanie metod
 statycznych, 757
 C++, 736
 CachedRowSet, 313, 314, 316
 acceptChanges(), 316
 execute(), 316
 getTableName(), 316
 populate(), 316
 setTableName(), 316

- Caesar, 502
- Callback, 537
- CallbackHandler, 539
 - handle(), 539
- CallNonVirtualXxxMethod(), 758, 759
- CallNonVirtualXxxMethodA(), 759
- CallNonVirtualXxxMethodV(), 759
- CallStaticObjectMethod(), 757
- CallStaticXxxMethod(), 757, 760
- CallStaticXxxMethodA(), 760
- CallStaticXxxMethodV(), 760
- CallXxxMethod(), 759
- CallXxxMethodA(), 759
- CallXxxMethodV(), 759
- cancelCellEditing(), 598, 599, 600
- cancelRowUpdates(), 312
- canInsertImage(), 684, 688
- CDATA, 160, 174
- CellEditor, 600
 - addCellEditorListener(), 601
 - cancelCellEditing(), 600
 - getCellEditorValue(), 601
 - isCellEditable(), 600
 - removeCellEditorListener(), 601
 - shouldSelectCell(), 600
 - stopCellEditing(), 600
- certyfikaty, 509
 - podpisywanie, 550
 - żądanie, 551
- certyfikaty X.509
 - keytool, 546
 - komponenty, 546
 - składnica kluczy, 546
 - sprawdzanie wiarygodności, 547
 - wydawcy certyfikatów, 547
 - zarządzanie, 546
- CGI, 251
- Channels, 241
 - newInputStream(), 241
 - newOutputStream(), 236, 241
- CHAR, 279, 330
- CHARACTER, 279
- CharacterData, 169
 - getData(), 169
- characters(), 194, 198
- checkExit(), 508, 509, 511
- checkLogin(), 533
- checkPermission(), 512, 520
- children(), 616
- ChoiceFormat, 387
- Chromaticity, 729
- Cipher, 555, 560
 - doFinal(), 560
 - getBlockSize(), 560
 - getInstance(), 560
 - getOutputSize(), 560
 - init(), 560
 - update(), 560
- CipherInputStream, 561, 562
 - read(), 562
- CipherOutputStream, 562
 - flush(), 562
 - write(), 562
- Class, 436, 503, 512, 617, 727
 - getClassLoader(), 503
 - getProtectionDomain(), 512
- ClassLoader, 495, 498, 503
 - defineClass(), 503
 - findClass(), 503
 - getParent(), 503
 - getSystemClassLoader(), 503
- ClassNameTreeCellRenderer, 620
- ClassTreeFrame, 620
- CLEAR, 672
- clearParameters(), 301
- clip(), 636, 668, 669
- Clob, 303, 330
- CLOB, 279, 301, 330
 - close(), 229, 231, 287, 288
- closePath(), 643, 652
- CodeSource, 512
 - getCertificates(), 512
 - getLocation(), 512
- CollationKey, 383
 - compareTo(), 383
- Collator, 383
 - compare(), 383
 - equals(), 383
 - getAvailableLocales(), 383
 - getCollationKey(), 383
 - getDecomposition(), 383
 - getInstance(), 383
 - getStrength(), 383
 - PRIMARY, 378
 - setDecomposition(), 383
 - setStrength(), 383
- Collections
 - sort(), 378
- Color, 661, 670, 690
 - getRGB(), 694
- ColorConvertOp, 699
- ColorModel, 691, 694
 - getDataElements(), 694
 - getRGB(), 694
- ColorSupported, 729
- column(), 288
- commit(), 327, 328, 540
- Comparator, 378
- compare(), 383
- compareTo(), 383
- Compression, 729
- CONCUR_READ_ONLY, 307
- CONCUR_UPDATABLE, 307, 309
- connect(), 226, 244, 250
- Connection, 289, 301, 303, 311, 324
 - close(), 287
 - commit(), 328
 - createStatement(), 287, 311
 - getAutoCommit(), 328
 - getMetaData(), 324
 - prepareStatement(), 301, 311
 - releaseSavepoint(), 329
 - rollback(), 329
 - setAutoCommit(), 328
 - setSavepoint(), 329
- Constructor, 436
- containsAll(), 523
- ContentHandler, 194, 195, 197
 - characters(), 198
 - endDocument(), 197
 - endElement(), 198
 - startDocument(), 197
 - startElement(), 198
- CONTIGUOUS_TREE_SELECTION, 621
- ConvolveOp, 700, 702
- Copies, 726, 728, 729
- CopiesSupported, 726
- COREJAVA, 280
- CREATE TABLE, 279, 286, 292
- createBlob(), 303
- createClob(), 303
- createElement(), 202, 204
- createImageInputStream(), 683, 686
- createImageOutputStream(), 684, 686
- createPrintJob(), 722
- createStatement(), 285, 287, 307, 311, 326, 327, 328
- createTextNode(), 202, 204
- CubicCurve2D, 638, 643, 651
- Currency, 370
 - getCurrencyCode(), 370
 - getDefaultFractionsDigits(), 371
 - getInstance(), 370
 - getSymbol(), 371
 - toString(), 370
- curveTo(), 643, 652
- Cygwin, 737, 773
- czas, 371
- czcionki, 652, 668, 669
 - obrys, 668

D

- DA, 728
- DafaultTreeModel, 611
- data, 358, 371
- database.properties, 331
- DatabaseMetaData, 289, 308, 313, 317, 318, 329
 - getJDBCMinorVersion(), 325
 - getJDBCMinorVersion(), 325
 - getMaxConnections(), 325
 - getMaxStatements(), 325
 - getTables(), 325
 - supportsBatchUpdates(), 329
 - supportsResultSetConcurrency(), 313
 - supportsResultSetType(), 313
- DataSource, 331
- Date, 330
- DATE, 279, 330
- DateFormat, 373
 - getDateInstance(), 377
 - getTimeInstance(), 377
- DateTimeAtCompleted, 729
- DateTimeAtCreation, 729
- DateTimeAtProcessing, 729
- DDL, 287
- DEC, 330
- DECIMAL, 279, 330
- decode(), 259
- DefaultCellEditor, 596, 599, 600, 612
- DefaultHandler, 195
- DefaultMutableTreeNode, 603, 607, 609, 616, 620
 - add(), 609
 - breadthFirstEnumeration(), 620
 - depthFirstEnumeration(), 620
 - postOrderEnumeration(), 620
 - preOrderEnumeration(), 620
 - setAllowsChildren(), 609
- defaultPage(), 710
- DefaultTreeCellRenderer, 618, 619, 620, 621
 - setClosedIcon(), 621
 - setLeafIcon(), 621
 - setOpenIcon(), 621
- DefaultTreeModel, 602, 609, 611, 616, 628
 - insertNodeInto(), 616
 - nodeChanged(), 616
 - reload(), 616
 - removeNodeFromParent(), 616
 - setAsksAllowsChildren(), 609
- defineClass(), 499, 503
- definicja typu dokumentu, 170
- deklaracja typu dokumentu, 158
- DELETE, 286
- deleteRow(), 310, 312
- depthFirstEnumeration(), 616, 620
- depthFirstTraversal(), 617
- DES, 555, 556
- deskryptory wdrożeń, 433
- Destination, 729
- DestroyJavaVM(), 769, 773
- DialogCallbackHandler, 536
- digest(), 543
- DISCONTIGUOUS_TREE_SELECTION, 621
- DLL, 737
- doAs(), 527, 528, 531
- doAsPrivileged(), 527, 528, 531
- Doc, 720
- DocAttribute, 726, 728
- DocAttributeSet, 727
- DocFlavor, 720
- DocPrintJob, 720, 722
 - getAttributes(), 732
 - print(), 722
- DOCTYPE, 170, 204
- Document, 161, 168, 204
 - createElement(), 204
 - createTextNode(), 204
 - getDocumentElement(), 168
- DocumentBuilder, 161, 167, 176, 202, 204
 - parse(), 167
 - setEntityResolver(), 176
 - setErrorHandler(), 176
- DocumentBuilderFactory, 167, 175, 177, 192, 193
 - isIgnoringElementContentWhitespace(), 177
 - isNamespaceAware(), 193
 - isValidating(), 177
 - newDocumentBuilder(), 167
 - newInstance(), 167
 - setIgnoringElementContentWhitespace(), 177
 - setNamespaceAware(), 193
 - setValidating(), 177
- DocumentName, 729
- doFinal(), 556, 560
- dokumenty XML, 158
 - analiza zawartości, 161
 - atributy, 159
 - CDATA, 160
 - deklaracja typu dokumentu, 158
 - DOCTYPE, 170
 - DTD, 160
- element korzenia, 158
- elementy, 162
- elementy podrzędne, 162, 167
- komentarze, 160
- kontrola poprawności, 169
- nagłówkek, 158
- NodeList, 162
- parsowanie, 160
- PCDATA, 172
- pobieranie węzłów, 164
- przeglądanie atrybutów, 164
- tworzenie, 202
- tworzenie drzewa DOM, 202
- wczytywanie, 161
- wyszukiwanie informacji, 186
- XML Schema, 178
- XPath, 186
- DOM, 160
 - drzewo, 163
 - tworzenie drzewa, 202
- domena ochronna, 511
- DOMResult, 217, 220
- DOMSource, 205, 216
- domyślne obiekty rysujące, 575
- domyślny edytor komórek, 612
- dostęp do kolumn tabeli, 576
- dostęp do składowych, 747
 - pola instancji, 751
 - pola statyczne, 751
- double, 330
- DOUBLE, 279, 330
- draw(), 637, 638
- draw3DRect(), 638
- drawArc(), 638
- drawLine(), 638
- drawOval(), 638
- drawPolygon(), 638
- drawPolyline(), 638
- drawRect(), 635
- drawRectangle(), 638
- drawRoundRect(), 638
- DriverManager, 285, 331
 - getConnection(), 285
 - setLogWriter(), 285
- DROP TABLE, 286
- drukowanie, 703
 - algorytm rozmieszczenia materiału, 712
 - atributy, 725
 - format strony, 705
 - liczba stron, 704
 - marginasy, 705
 - PostScript, 723
 - Printable, 703

przycięcie kontekstu
 graficznego, 705
 rozmieszczenie materiału
 na stronach, 712
 transparent, 712
 usługa, 720
 wiele stron, 711
 wymiary strony, 705
 zadania, 703
 drukowanie grafiki, 703
 drzewa, 601
 domyślny edytor komórki, 612
 dziedziczenie, 618
 edycja węzłów, 612
 ikony liści, 607
 JTree, 601, 602
 kolejność przeglądania węzłów,
 617
 korzeń, 601, 604
 las, 601, 606
 liście, 601
 model, 602
 modyfikacja ścieżek, 609
 modyfikacje, 609
 nasłuchiwanie zdarzeń, 621
 obiekt nasłuchujący wyboru, 621
 obiekt rysujący komórki, 618
 obiekt użytkownika, 603
 powiązania między węzłami, 603
 przeglądanie od końca, 617
 przeglądanie w głąb, 617
 przeglądanie węzłów, 616
 przewijalny panel, 612
 rozwijanie ścieżek, 612
 rysowanie węzłów, 618
 struktura, 633
 ścieżki, 610
 tworzenie modeli, 627
 węzły, 601
 węzły nadrzędne, 601
 węzły podrzędne, 601
 wstawianie węzłów, 612
 wygląd, 605, 618
 zdarzenia, 621
 zmiana struktury węzła, 611
 zwinięcie, 606
 DST, 672
 DST_ATOP, 672
 DST_IN, 672
 DST_OUT, 672
 DST_OVER, 672
 DTD, 160, 170, 175
 DTDHandler, 195
 dziedziczenie, 618

E

edycja komórek, 590, 591
 edytor rejestru, 774
 Element, 168, 205
 getAttribute(), 168
 getTagName(), 168
 setAttribute(), 205
 setAttributeNS(), 205
 ELEMENT, 170, 172
 elipsy, 650
 Ellipse2D, 638, 639, 640
 EmployeeReader, 216
 encode(), 259
 endDocument(), 194, 197
 endElement(), 194, 198
 ENTITY, 174
 EntityResolver, 161, 176, 195
 resolveEntity(), 176
 EntryLogger, 462
 Enumeration, 286
 EnumSyntax, 728
 env, 743, 769
 equals(), 383, 441, 523
 error(), 176, 177
 ErrorHandler, 176, 177, 195
 error(), 177
 fatalError(), 177
 warning(), 177
 evaluate(), 187, 190
 EventHandler, 437
 EventListenerList, 632
 ExceptionCheck(), 768
 ExceptionClear(), 768
 ExceptionOccured(), 765, 768
 ExecSQL, 293
 execute(), 287, 306, 314, 316
 executeBatch(), 328, 329
 executeQuery(), 286, 287, 296, 301
 executeUpdate(), 286, 287, 297,
 301, 306, 327
 exitInternal(), 509
 extern "C", 736

F

fatalError(), 176, 177
 Fidelity, 729
 Field, 436, 757
 figury, 636, 638, 639, 650
 łuk, 640
 odcinki, 643
 prostokąt, 640
 przycinanie, 668
 punkty kontrolne, 650

rysowanie, 636
 tworzenie, 651
 wielokąty, 643
 wypełnianie, 638, 661
 File, 603
 FileInputStream, 511
 FilePermission, 510, 516
 FileReader, 511
 fill(), 637, 638
 fillOval(), 635
 filter(), 701
 FilteredRowSet, 313
 filtr RowFilter, 580
 filtrowanie obrazów, 694
 interpolacja, 695
 negatyw, 699
 rozmycie, 699
 wykrywanie krawędzi, 700
 filtrowanie wierszy, 580
 findClass(), 499, 503
 FindClass(), 751
 Finishings, 729
 first(), 312
 FIXED, 174
 float, 330
 FLOAT, 279, 330
 flush(), 562
 FontType, 179
 Format, 386
 format liczby, 364
 format(), 369, 385
 formatowanie komunikatów, 384
 warianty, 386
 formatowanie liczb, 364
 formularze, 251
 HTML, 251
 metoda GET, 252
 przetwarzanie danych, 251
 serwlety, 251
 skrypty CGI, 251
 Submit, 251
 wysyłanie informacji
 do serwera, 252
 fprintf(), 765
 fprintf(), 754
 FROM, 277
 FTP, 246
 funkcje języka C, 734

G

GeneralPath, 638, 643, 650, 651,
 652, 659, 669
 append(), 652
 closePath(), 652

- GeneralPath
 - curveTo(), 652
 - lineTo(), 652
 - moveTo(), 652
 - quadTo(), 652
- generateKey(), 557, 561
- generowanie klucza, 557
- generowanie liczb losowych, 557
- geometria pól, 652
- GET, 252
- get(), 731
- getAddress(), 227, 228
- getAdvance(), 670
- getAllByName(), 227, 228
- getAllowsChildren(), 609
- getAnnotation(), 436, 439
- getAnnotations(), 440
- GetArrayLength(), 761, 763
- getAscent(), 670
- getAttribute(), 168
- getAttributes(), 164, 168, 732
- getAutoCommit(), 328
- getAvailableIDs(), 377
- getAvailableLocales(), 365, 366, 383
- getBinaryStream(), 303
- getBlob(), 302
- getBlockSize(), 560
- GetBooleanArrayElements(), 762
- getBundle(), 392, 393, 395
- getByName(), 227, 228
- GetByteArrayElements(), 777
- getBytes(), 302
- getCategory(), 727, 731
- getCellEditorValue(), 596, 598, 599, 601
- getCellSelectionEnabled(), 587
- getCertificates(), 512
- getCharacterStream(), 303
- getChild(), 628, 634
- getChildAt(), 616
- getChildCount(), 611, 616, 634
- getChildNodes(), 168
- getClassLoader(), 495, 503
- getClip(), 669
- getClob(), 302
- getCodeSource(), 512
- getCollationKey(), 379, 383
- getColorModel(), 690, 693
- getColumn(), 587
- getColumnClass(), 575, 586
- getColumnCount(), 326, 572, 573, 574
- getColumnDisplaySize(), 326
- getColumnLabel(), 326
- getColumnName(), 326, 575
- getColumnNumber(), 177
- getColumnSelectionAllowed(), 587
- getCommand(), 316
- getConcurrency(), 311
- getConnection(), 283, 285, 293, 331
- getConnectTimeout(), 249
- getContent(), 250
- getContentEncoding(), 247, 250
- getContentLength(), 247, 250
- getContentType(), 247, 250
- getContextClassLoader(), 504
- getCountry(), 363
- getCurrencyCode(), 370
- getCurrencyInstance(), 364, 369
- getData(), 164, 169
- getDataElements(), 690, 693, 694
- getDate(), 247, 250
- getDateInstance(), 377
- getDeclaredAnnotations(), 440
- getDecomposition(), 383
- getDefault(), 361, 363
- getDefaultEditor(), 599
- getdefaultFractionsDigits(), 371
- getDefaultName(), 539
- getDefaultRenderer(), 599
- getDescent(), 670
- getDisplayCountry(), 364
- getDisplayLanguage(), 363
- getDisplayName(), 362, 363, 366
- getDocumentElement(), 161, 162, 168
- getDoInput(), 249
- getDoOutput(), 249
- getDouble(), 286, 287
- GetDoubleField(), 748
- getErrorCode(), 291
- getErrorMessage(), 258
- getExpiration(), 247, 250
- getFieldDescription(), 626
- GetFieldID(), 748, 751
- getFields(), 633
- getFileSuffixes(), 687
- getFirstChild(), 168
- getFontRenderContext(), 668
- getFontRendererContext(), 670
- getFormatNames(), 687
- getHeaderField(), 244, 246, 250
- getHeaderFieldKey(), 244, 246, 250
- getHeaderFields(), 244, 246, 250
- getHeight(), 687, 705, 711
- getHostAddress(), 228
- getHostName(), 228
- getIdentifier(), 589
- getIfModifiedSince(), 249
- getImageableHeight(), 705, 711
- getImageableWidth(), 705, 711
- getImageableX(), 711
- getImageableY(), 711
- getImageReadersByFormatName(), 685
- getImageReadersByMIMEType(), 679, 685
- getImageReadersBySuffix(), 679, 685
- getImageWritersByFormatName(), 685
- getImageWritersByMIMEType(), 685
- getImageWritersBySuffix(), 685
- getIndexOfChild(), 628, 634
- getInputStream(), 225, 229, 245, 253
- getInstance(), 370, 383, 542, 555, 560, 561, 673, 678
- GetIntField(), 748, 777
- getJDBCMinorVersion(), 325
- getJDBCMinorVersion(), 325
- getKeys(), 395
- getLanguage(), 363
- getLastChild(), 164, 168
- getLastModified(), 247, 250
- getLastPathComponent(), 610, 615
- getLastSelectedPathComponent(), 610, 615
- getLeading(), 670
- getLength(), 162, 169, 198
- getLineNumber(), 177
- getLocale(), 385
- getLocalHost(), 227, 228
- getLocalName(), 192, 193, 198
- getLocation(), 512
- getLogger(), 457
- getMaxConnections(), 325
- getMaximumFractionDigits(), 369
- getMaximumIntegerDigits(), 369
- getMaxStatement(), 289
- getMaxStatements(), 325
- getMetaData(), 324, 325
- GetMethodID(), 758, 759, 760
- getMIMETypes(), 687
- getMinimumFractionDigits(), 369
- getMinimumIntegerDigits(), 369
- getModel(), 589
- getMoreResults(), 305
- getName(), 523, 525, 531, 532, 539, 720, 731
- getNamespaceURI(), 192, 193
- getNextException(), 291
- getNextSibling(), 164, 168
- getNodeName(), 164, 168, 192
- getNodeValue(), 164, 168

- ul>
- getNumberInstance(), 364
- getNumImages(), 686
- getNumThumbnails(), 683, 687
- getObject(), 395
- GetObjectArrayElement(), 761, 763
- GetObjectClass(), 748, 751
- GetObjectField(), 748
- getOrientation(), 711
- getOriginatingProvider(), 679, 687, 688
- getOutline(), 669
- getOutputSize(), 560
- getOutputStream(), 225, 229, 245, 253
- getPageCount(), 712
- getParent(), 503, 616
- getParentNode(), 168
- getPassword(), 316, 539
- getPath(), 627
- getPaths(), 627
- getPathToRoot(), 612
- getPercentInstance(), 364
- getPixel(), 689, 693, 694
- getPixels(), 693
- getPointCount(), 650
- getPreviousSibling(), 168
- getPrincipals(), 531
- getPrinterJob(), 703, 710
- getPrintService(), 723
- getPrompt(), 539
- getProperty(), 757
- getProtectionDomain(), 512
- getQName(), 198
- getRaster(), 688, 693
- getReaderFormatNames(), 686
- getReaderMIMETypes(), 686
- getRequestProperties(), 250
- getResultSet(), 287
- getRGB(), 690, 694
- getRoot(), 634
- getRotateInstance(), 665, 666, 667
- getRow(), 311
- getRowCount(), 572, 573, 574
- getRowHeight(), 586
- getRowMargin(), 586
- getRowSelectionAllowed(), 587
- getSavepointId(), 329
- getSavepointName(), 329
- getScaleInstance(), 665, 667
- getSelectedColumns(), 582
- getSelectedNode(), 611
- getSelectionModel(), 578, 586
- getSelectionPath(), 615, 622, 626, 627
- getSelectionPaths(), 622, 627
- getShearInstance(), 665, 667
- getSQLState(), 291
- GetStaticFieldID(), 751, 752
- GetStaticMethodID(), 757, 760
- GetStaticXxxField(), 751, 752
- getStrength(), 383
- getString(), 286, 317, 395
- getStringArray(), 395
- GetStringChars(), 745
- GetStringLength(), 744
- GetStringRegion(), 744
- GetStringUTFChars(), 743, 744, 746, 777
- GetStringUTFLength(), 744
- GetStringUTFRegion(), 744
- getStringValue(), 589
- getSubject(), 531
- GetSuperClass(), 788
- getSymbol(), 371
- getSystemClassLoader(), 503
- getTableCellEditorComponent(), 597, 598, 600
- getTableCellRendererComponent(), 597, 599
- getTableName(), 316
- getTables(), 325
- getTagName(), 162, 168
- getTimeInstance(), 377
- getTranslateInstance(), 665, 667
- getTreeCellRendererComponent(), 619, 620
- getType(), 311
- getUpdateCount(), 288
- getURI(), 198
- getURL(), 315
- getUsername(), 315
- getValue(), 198, 589, 728, 775, 776
- getValueAt(), 572, 575, 596
- getValueCount(), 589
- getVendorName(), 687
- getVersion(), 679, 687
- getWidth(), 687, 705, 711
- getWriterFormatNames(), 682, 686
- getWriterMIMETypes(), 686
- GetXxxArrayElements(), 763
- GetXxxArrayRegion(), 762, 763
- GetXxxField(), 751
- GIF, 678, 720
- gniazdka, 224
 - adresy internetowe, 227
 - kanaly, 236
 - limity czasu, 225
 - nawiazanie polaczenia, 236
 - otwieranie, 224
 - polaczenia czesciowo zamkniete, 235
 - zamykanie, 231
- gniazdka, 229
- Gnu C, 737
- GradientPaint, 661, 662
- grafika, 635
 - drukowanie, 703
 - filtrowanie obrazow, 694
 - Java 2D, 635
 - klasy obiektow graficznych, 640
 - operacje na obrazach, 688
 - potok rysowania, 637
 - potokowe tworzenie, 635
 - prostokat ograniczajacy, 639
 - przekształcenia układu wspolrzędnych, 663
 - przezroczystosc, 670
 - przycinanie, 668
 - skladanie obrazow, 670
 - slad pędzla, 653
 - wspolrzedne, 639
 - wypelnianie obszaru, 661
 - zbiór Mandelbrota, 690
- Graphics, 635, 638, 669
 - getClip(), 669
 - setClip(), 669
- Graphics2D, 636, 638, 660, 662, 663, 667, 669, 671, 678
 - clip(), 669
 - draw(), 638
 - fill(), 638
 - getFontRendererContext(), 670
 - rotate(), 668
 - scale(), 668
 - setComposite(), 678
 - setPaint(), 662
 - setStroke(), 660
 - setTransform(), 667
 - shear(), 668
 - transform(), 667
 - translate(), 668
- gzip, 250
- ## H
- handle(), 539
 - handleGetObject(), 395
 - hashCode(), 441
 - HashPrintRequestAttributeSet, 703, 727
 - hasla, 533, 536
 - hasMoreElements(), 775, 776, 786
 - hierarchia klas ładowania, 495

- hierarchia klas pozwoleń, 510
- hierarchia klas Shape, 638
- host, 222
- HTML, 157, 223
- HTTP, 274
 - nagłówki żądań, 245
 - odpowiedzi, 246
- URLConnection, 258
 - getInputStream(), 258
- I**
- ICC, 690
- ID, 174
- identyfikator URI, 728
- IDREF, 174
- IIIOImage, 688
- IIOServiceProvider, 687
 - getVendorName(), 687
 - getVersion(), 687
- IllegalArgumentException, 765
- IllegalStateException, 683
- image/gif, 250
- ImageInputStream, 683
- ImageIO, 662, 678, 679, 685
 - createImageInputStream(), 686
 - createImageOutputStream(), 686
 - getImageReadersByFormat
 - Name(), 685
 - getImageReadersByMimeType(), 685
 - getImageReadersBySuffix(), 685
 - getImageWritersByFormat
 - Name(), 685
 - getImageWritersByMimeType(), 685
 - getImageWritersBySuffix(), 685
 - getReaderFormatNames(), 686
 - getReaderMIMETypes(), 686
 - getWriterFormatNames(), 686
 - getWriterMIMETypes(), 686
 - read(), 685
 - write(), 685
- ImageOutputStream, 686
- ImageReader, 686
 - getHeight(), 687
 - getNumImages(), 686
 - getNumThumbnails(), 687
 - getOriginatingProvider(), 687
 - getWidth(), 687
 - read(), 686
 - readThumbnail(), 687
- ImageReaderWriterSpi, 687
 - getFileSuffixes(), 687
 - getFormatNames(), 687
 - getMIMETypes(), 687
 - ImageWriteParam, 684
 - ImageWriter, 684, 687
 - canInsertImage(), 688
 - getOriginatingProvider(), 688
 - setOutput(), 687
 - write(), 687
 - writeInsert(), 687
 - IMPLIED, 174
 - implies(), 512, 520, 525
 - import, 497
 - IndexOutOfBoundsException, 683
 - InetAddress, 227, 228
 - getAddress(), 227, 228
 - getAllByName(), 227, 228
 - getByName(), 227, 228
 - getHostAddress(), 228
 - getHostName(), 228
 - getLocalHost(), 227, 228
 - InetSocketAddress, 241
 - isUnresolved(), 241
 - init(), 511, 560, 561
 - InitialContext, 331
 - initialize(), 535, 539
 - InputSource, 176
 - InputStream, 229, 241, 242
 - INSERT, 279, 286
 - INSERT INTO, 292
 - insertNodeInto(), 611, 616
 - insertRow(), 310, 312
 - instalacja JDBC, 280
 - Instrumentation, 462
 - int, 330
 - INT, 279, 330
 - INTEGER, 279, 330
 - IntegerSyntax, 728
 - interfejs
 - ActionListener, 436
 - adnotacje, 434
 - AnnotatedElement, 436
 - Annotation, 440
 - AttributeSet, 726
 - Attribute, 726
 - BufferedImageOp, 688, 694
 - CachedRowSet, 314
 - Callback, 537
 - Comparator, 378
 - ContentHandler, 194, 195
 - DataSource, 331
 - Doc, 720
 - EntityResolver, 161
 - ErrorHandler, 176
 - Instrumentation, 462
 - JNDI, 331
 - JNI, 740
 - MutableTreeNode, 603
 - Node, 161
 - Pageable, 711
 - Paint, 661
 - Printable, 703
 - PrintRequestAttributeSet, 703
 - PrivilegedExceptionAction, 528
 - PrivilegedAction, 527
 - ResultSet, 313
 - RowSet, 313
 - Shape, 650, 653
 - Source, 216
 - Stroke, 653
 - SupportedValuesAttribute, 726
 - TableCellEditor, 597
 - TableCellRenderer, 590
 - TreeCellRenderer, 619
 - TreeModel, 602, 628
 - TreeSelectionListener, 621
 - interfejs programowy wywołań
 - języka Java, 768, 773
 - interfejs ResultSet, 306
 - internacjonalizacja
 - czas, 371
 - data, 358, 371
 - komplety zasobów, 391
 - komunikaty, 384
 - liczby, 364
 - lokalizatory, 358
 - łańcuchy znaków, 393
 - porządek alfabetyczny, 377
 - waluta, 364, 369
 - zbiory znaków, 388
 - interpolacja, 695
 - interrupt(), 236
 - InterruptedException, 226
 - intValue(), 777
 - inżynieria kodu bajtowego, 456
 - BCEL, 456
 - modyfikacja kodu podczas ładowania, 461
 - IPv6, 227
 - isAfterLast(), 312
 - isAnnotationPresent(), 439
 - IsAssignableFrom(), 777, 788
 - isBeforeFirst(), 312
 - isCellEditable(), 575, 591, 592, 597, 600
 - isClosed(), 226
 - isConnected(), 226
 - isEchoOn(), 539
 - isFirst(), 312
 - isGroupingUsed(), 369
 - isIgnoringElementContent
 - Whitespaces(), 177

isInputShutdown(), 235
 isLast(), 312
 isLeaf(), 607, 608, 609, 632, 634
 isNamespaceAware(), 193, 197
 isOutputShutdown(), 235
 isParseIntegerOnly(), 369
 isUnresolved(), 241
 isValidating(), 177, 197
 Item, 462
 item(), 169
 Iterator, 286

J

JAAS, 526, 531
 moduł logowania, 532
 moduły, 531
 uwierzelnianie oparte na rolach, 532
 jaas.config, 530
 JAR, 242
 jararray, 761, 776
 jarsigner, 548, 554
 java, 565
 Java 2, 509
 Java 2D, 635
 figury, 637, 638
 geometria pól, 652
 klasy obiektów graficznych, 640
 krzywe, 638, 642
 krzywe Beziera, 643
 linie, 643
 łuk, 640
 operacje na polach, 653
 pola, 652
 prostokąt, 640
 przezroczystość, 670
 punkty kontrolne, 650
 składanie obrazów, 670
 śląd pędzla, 653
 wartość alfa, 670
 współrzędne, 639
 wypełnianie obszaru, 661
 Java Authentication and
 Authorization Service, 526
 java.net.Socket, 225
 java.nio, 234, 236
 java.security, 494, 540
 java.text, 364
 javah, 747
 javap, 753
 JavaServer Faces, 251
 javax.imageio, 678
 javax.security.auth.login.Login
 ↪Context, 530
 javax.security.auth.Subject, 531
 javax.sql.rowset, 313
 JAXP, 161
 JCE, 561
 JCheckBox, 596
 jclass, 748, 758
 JComboBox, 596, 650
 JComponent, 609
 putClientProperty(), 609
 JDBC, 271
 adres URL baz danych, 280
 aktualizacja danych, 271
 aktualizacja wsadowa, 327
 aktualizowalne zbiory wyników
 zapytań, 306, 309
 architektura, 272
 instalacja, 280
 JNDI, 331
 klient-serwer, 274
 menedżer sterowników, 283
 metadane, 317
 nawiązywanie połączenia, 281
 polecenia, 289
 polecenia przygotowane, 296
 połączenia krótkotrwałe, 289
 przewijalne zbiory wyników
 zapytań, 306, 307
 przewijanie zbioru rekordów, 308
 pula połączeń, 332
 rekordy wstawiania, 310
 serwer, 274
 SQL, 271, 274
 sterowniki, 272
 transakcje, 326
 warstwa pośrednia, 274
 wykonywanie zapytań, 295
 wypełnianie bazy danych, 292
 zamykanie zbioru wyników, 289
 zapytania, 271
 zarządzanie połączeniami, 289
 zastosowania, 274
 zbiory rekordów, 306, 313
 zbiory wyników, 289
 źródło danych, 280
 JDBC 3, 331
 JDBC API, 272
 jdbc.password, 293
 jdbc.property, 282
 jdbc.url, 293
 jdbc.username, 293
 jdbcRowSet, 313
 język
 C, 734
 C++, 736
 DDL, 287
 HTML, 157, 223
 SGML, 157
 SQL, 271, 274
 XML, 155, 157
 XML Schema, 178
 XPath, 186
 język SQL, 285
 jfieldID, 748
 JLabel, 618
 JNDI, 331
 nawiązywanie połączenia, 332
 pula połączeń, 332
 zarządzanie nazwami
 użytkowników, 332
 źródła danych, 331, 332
 JndiLoginModule, 527
 JNI, 740, 742
 konwencja wywołań, 742
 wywołania funkcji, 743
 JNI_CreateJavaVM(), 769, 773
 JNI_TRUE, 777
 JNICALL, 746
 JNIEXPORT, 746
 JobAttributes, 731
 JobHoldUntil, 729
 JobImpressions, 729
 JobImpressionsCompleted, 729
 jobject, 748, 776
 JobKOctets, 729
 JobKOctetsProcessed, 729
 JobMediaSheets, 729
 JobMediaSheetsCompleted, 729
 JobMessageFromOperator, 729
 JobName, 729
 JobOriginatingUserName, 729
 JobPriority, 729
 JobSheets, 729
 JobState, 729
 JobStateReason, 729
 JobStateReasons, 729
 JoinRowSet, 313
 JPanel, 707
 JPEG, 678, 679
 JScrollPane, 570
 jstring, 742, 758, 776
 JTable, 567, 571, 576, 586, 597, 599
 addColumn(), 587
 getCellSelectionEnabled(), 587
 getColumnSelectionAllowed(),
 587
 getDefaultEditor(), 599
 getDefaultRenderer(), 599
 getRowHeight(), 586
 getRowMargin(), 586
 getRowSelectionAllowed(), 587
 getSelectionModel(), 586

JTable
 moveColumn(), 587
 removeColumn(), 587
 setAutoResizeMode(), 586
 setColumnSelectionAllowed(), 587
 setRowHeight(), 586
 setRowMargin(), 586
 setRowSelectionAllowed(), 587
 JTextArea, 520
 JTextField, 596
 JTree, 601, 602, 604, 608, 610, 615, 627
 getLastSelectedPathComponent(), 615
 getSelectionPath(), 615, 627
 getSelectionPaths(), 627
 makeVisible(), 615
 scrollPathToVisible(), 615
 setRootVisible(), 608
 setShowsRootHandles(), 608
 jvalue, 760
 jvm, 769

K

kalkulator emerytalny, 396
 kanały, 236
 SocketChannel, 236
 Kernel, 700, 702
 KeyGenerator, 557, 561
 generateKey(), 561
 getInstance(), 561
 init(), 561
 KeyPairGenerator, 563
 KeyStoreLoginModule, 527
 keytool, 546, 551, 554
 klasa DefaultCellEditor, 596
 klasa JTree, 610
 klasy, 498
 AbstractCellEditor, 597
 AbstractTableModel, 572
 abstrakcyjne, 619
 ActionListenerInstaller, 435
 AffineTransform, 665
 AffineTransformOp, 695
 AllPermission, 520
 AllPermissions, 511
 AlphaComposite, 673
 Arc2D, 641
 ArcMaker, 651
 Area, 653
 Banner, 712
 BasicPermission, 515
 BasicStroke, 653, 655

BufferedImage, 662, 688
 ButtonFrame, 435
 ChoiceFormat, 387
 Cipher, 555
 CipherInputStream, 561, 562
 ClassLoader, 495, 498
 ClassNameTreeCellRenderer, 620
 ClassTreeFrame, 620
 Collator, 378
 Color, 661
 ColorConvertOp, 699
 ColorModel, 691
 ConvolveOp, 700
 Copies, 726, 728
 CopiesSupported, 726
 CubicCurve2D, 643
 Currency, 370
 DatabaseMetaData, 308, 318
 DateFormat, 373
 DefaultCellEditor, 612
 DefaultHandler, 195
 DefaultMutableTreeNode, 603
 DefaultTreeModel, 602, 611, 628
 DialogCallbackHandler, 536
 DocFlavor, 720
 DocPrintJob, 720
 Document, 161
 DocumentBuilder, 161, 202
 domena ochronna, 511
 DOMResult, 217
 DOMSource, 216
 DriverManager, 331
 Ellipse2D, 640
 EntryLogger, 462
 EnumSyntax, 728
 File, 603
 FilePermission, 510
 GeneralPath, 643
 GradientPaint, 661
 Graphics, 635, 638
 Graphics2D, 636
 HashPrintRequestAttributeSet, 703
 ImageInputStream, 683
 ImageIO, 678
 ImageWriter, 684
 InetAddress, 227
 informacyjne ziarnka, 433
 InputStream, 242
 IntegerSyntax, 728
 JComboBox, 650
 JLabel, 618
 JPanel, 707
 JTable, 576

JTextArea, 520
 JTree, 601
 Kernel, 700
 KeyGenerator, 557
 KeyPairGenerator, 563
 komplety zasobów, 393
 Line2D, 640
 ListResourceBundle, 394
 Locale, 361, 364
 LoginContext, 526
 LookupOp, 699
 ładowanie, 494
 MessageDigest, 542
 MessageFormat, 384, 387
 Number, 365
 NumberFormat, 364, 365
 PageFormat, 705
 Permission, 519
 Policy, 510
 pozwolenia, 519
 PreparedStatement, 297
 PrinterJob, 703
 PrintService, 720, 723
 PrintServiceLookup, 720
 PrintWriter, 253
 PrivilegedAction, 527
 Properties, 156
 Random, 557
 Raster, 690
 Reader, 216
 Rectangle2D, 640
 RescaleOp, 698
 ResourceBundles, 393
 ResultSetMetaData, 318
 RetinaScanCallback, 537
 RoundRectangle2D, 640
 rozwiązywanie, 494
 Runtime, 508
 SAXSource, 217
 Scanner, 236
 SecureRandom, 557
 SecurityManager, 511
 ServerSocket, 229, 231
 ShapeMaker, 650
 ShapePanel, 650
 SimpleDateFormat, 385
 SimpleLoginModule, 535
 SimplePrincipal, 533
 Socket, 225
 SocketChannel, 236
 StreamPrintService, 723
 StreamPrintServiceFactory, 723
 StreamSource, 216
 szyfrowanie plików, 503
 TableColumn, 577

- TableColumnModel, 576
 - TextLayout, 669
 - TexturePaint, 661, 662
 - ThreadedEchoHandler, 232
 - TreeNode, 610
 - TreePath, 610
 - TreeSelectionModel, 621
 - UnixNumericGroupPrincipal, 527
 - UnixPrincipal, 526
 - URI, 242
 - URL, 242
 - URLConnection, 242
 - WordCheckPermission, 521
 - WritableRaster, 690
 - klasy kolumn, 575
 - klient, 223
 - klucz, 557
 - klucz prywatny, 544
 - klucz publiczny, 544, 562
 - klucze, 556
 - klucze wygenerowane automatycznie, 306
 - kod ASCII, 357
 - kod bajtowy, 456
 - kod języków, 359
 - kod macierzysty, 733
 - kod Unicode, 357
 - kodowanie znaków, 388
 - kolory, 670
 - RGB, 670, 689
 - kolumny, 275, 575
 - ukrywanie, 582
 - wyświetlanie, 582
 - komórki
 - edycja, 591
 - rysowanie, 590
 - kompilator, 494
 - Gnu C, 737
 - komplety zasobów, 391
 - implementacja klas, 394
 - klasy, 393
 - ładowanie, 392
 - pliki właściwości, 393
 - komponent JTable, 567
 - komponenty
 - JTree, 601
 - komunikaty, 384
 - formatowanie z wariantami, 386
 - indeks znacznika, 385
 - konstruktory, 758
 - kontekst graficzny, 664, 705, 706
 - kontekst tworzenia czcionki, 668
 - kontrola dostępu, 493
 - kontrola poprawności dokumentów XML, 169
 - atributy, 173
 - ATTLIST, 173
 - byty, 174
 - CDATA, 174
 - definicja typu dokumentu, 170
 - DOCTYPE, 170
 - DTD, 170
 - ELEMENT, 170, 172
 - parser XML, 173
 - reguły zawartości elementów, 172
 - skrót, 174
 - typy atrybutów, 173
 - wartości domyślne atrybutów, 174
 - warunki kontroli, 170
 - XML Schema, 170, 178
 - kontrola pozwoleń, 512
 - kończenie pracy maszyny wirtualnej, 509
 - korzeń, 601
 - Krb5LoginModule, 527
 - kryptografia klucza publicznego, 544, 563
 - krzywe, 638, 642, 650
 - Beziera, 643
 - drugiego stopnia, 643
 - punkty kontrolne, 642
 - trzeciego stopnia, 643
 - kursory, 308
- ## L
- las, 601, 606, 607
 - last(), 312
 - layoutPages(), 712
 - LD_LIBRARY_PATH, 773
 - length(), 302
 - liczby, 364
 - formatowanie, 364
 - formaty, 365
 - lokalizatory, 365
 - losowe, 557
 - LIKE, 278
 - Line2D, 638, 640
 - lineTo(), 643, 652
 - linie, 643
 - Linux, 278, 772
 - ListResourceBundle, 394
 - ListSelectionModel, 588
 - setSelectionMode(), 588
 - liście, 601
 - loadClass(), 499
 - loadLibrary(), 737, 739
 - Locale, 360, 361, 363, 364
 - getCountry(), 363
 - getDefault(), 363
 - getDisplayCountry(), 364
 - getDisplayLanguage(), 363
 - getDisplayName(), 363
 - getLanguage(), 363
 - setDefault(), 363
 - toString(), 364
 - localFile, 515
 - LoggingPermission, 517
 - logika biznesowa, 528
 - login(), 530, 540
 - LoginContext, 526, 527, 530, 536
 - getSubject(), 531
 - login(), 530
 - logout(), 530
 - LoginModule, 539
 - abort(), 540
 - commit(), 540
 - initialize(), 539
 - login(), 540
 - logout(), 540
 - logout(), 530, 540
 - logowanie, 527, 538
 - lokalizacja, 396
 - kod, 509
 - zasoby, 392
 - lokalizatory, 358
 - czas, 371
 - data, 371
 - domyślny, 361
 - języki, 361
 - liczby, 365
 - lookup(), 331
 - LookupOp, 699, 701
 - lookupPrintServices(), 720
 - LookupTable, 699
- ## Ł
- ładowanie klas, 494
 - ClassLoader, 498
 - implementacja procedury ładującej, 498
 - klasy systemowe, 495
 - maszyna wirtualna, 494
 - procedury, 495
 - przestrzeń nazw, 497
 - łańcuch zaufania, 549
 - łańcuchy, 387
 - łączenie tabel, 277
 - łuk, 640, 650
- ## M
- macierz przekształceń, 665
 - mailto, 242
 - main(), 494
 - makeShape(), 651

makeVisible(), 612, 615
 maszyna wirtualna, 504
 MD5, 541
 MediaName, 729
 MediaSize, 729
 MediaSizeName, 730
 MediaTray, 730
 menedżer bezpieczeństwa, 494,
 508, 514
 checkExit(), 508
 domyślny, 509
 pliki polityki, 514
 pozwolenia, 508
 SecurityManager, 511
 MessageDigest, 542, 543
 digest(), 543
 reset(), 543
 update(), 543
 MessageFormat, 384, 385, 387
 applyPattern(), 385
 format(), 384, 385
 getLocale(), 385
 setLocale(), 385
 metaadnotacje, 449
 metadane, 317
 DatabaseMetaData, 318
 pozyskiwanie, 317
 ResultSetMetaData, 318
 Metal, 605
 Method, 436, 757
 metoda
 andFilter, 581
 dateFilter, 580
 notFilter, 581
 orFilter, 581
 regexFilter, 581
 metoda iterator(), 290
 metody
 main(), 494
 sygnatury, 752
 metody macierzyste
 alternatywne sposoby
 wywoływania metod, 758
 dostęp do pól instancji, 747, 751
 dostęp do pól statycznych, 751
 funkcje języka C, 734
 implementacja, 736
 interfejs programowy wywołań
 języka Java, 768
 jarray, 761
 język C++, 736
 JNI, 740
 konstruktory, 758
 łańcuchy znaków, 742, 752
 obsługa błędów, 764, 768

parametry numeryczne, 740
 przeciążanie identyfikatorów, 735
 rejestr systemu Windows, 773
 składowe obiektu, 747
 sygnatury, 752
 tablice, 760, 763
 wartości zwracane, 740
 wyrzucanie wyjątków, 764
 wywoływanie metod języka
 Java, 754, 759
 wywoływanie metod obiektów,
 754
 wywoływanie metod
 statycznych, 757
 Microsoft ASP, 251
 MIME, 679
 MissingResourceException, 392
 model drzewa, 602
 model kolorów, 689
 model tabeli, 568, 571
 moduł JAAS, 531
 moduł logowania, 527, 532
 hasła, 533, 536
 logowanie, 538
 nazwa użytkownika, 536
 options, 535
 SimpleLoginModule, 533
 moduł uwierzytelniania, 527
 modyfikacja kodu bajtowego
 podczas ładowania, 461
 modyfikacja kodu maszyny
 wirtualnej, 507
 modyfikatory, 434
 mostek JDBC/ODBC, 272
 moveColumn(), 587
 moveTo(), 643, 652
 moveToCurrentRow(), 310, 312
 moveToInsertRow(), 310, 312
 MultipleDocumentHandling, 730
 MutableTreeNode, 603, 609
 setUserObject(), 609

N

nagłówek, 591
 nagłówki żądań HTTP, 245
 NameCallback, 537, 539
 getDefaultName(), 539
 getName(), 539
 getPrompt(), 539
 setName(), 539
 NamedNodeMap, 164, 169
 getLength(), 169
 item(), 169
 negatyw obrazu, 699

NetPermission, 516
 NewByteArray(), 776
 newDocument(), 202
 newDocumentBuilder(), 167
 newInputStream(), 241
 newInstance(), 167, 189, 197, 205
 NewObject(), 760, 764
 NewObjectA(), 760
 NewObjectV(), 760
 newOutputStream(), 236, 241
 newSAXParser(), 197
 NewString(), 744
 NewStringUTF(), 744, 776
 newXPath(), 189
 NewXxxArray(), 762
 next(), 288
 nextElement(), 775, 776, 786
 NMTOKEN, 174
 NMTOKENS, 174
 Node, 161, 162, 168, 193
 appendChild(), 205
 getAttributes(), 168
 getChildNodes(), 168
 getFirstChild(), 168
 getLastChild(), 168
 getLocalName(), 193
 getNamespaceURI(), 193
 getNextSibling(), 168
 getNodeName(), 168
 getNodeValue(), 168
 getParentNode(), 168
 getPreviousSibling(), 168
 nodeChanged(), 611, 616
 NodeList, 162, 169
 getLength(), 169
 item(), 169
 NOT LIKE, 278
 NTLoginModule, 527
 NullPointerException, 765
 Number, 365
 NumberFormat, 364, 365, 368
 format(), 369
 getAvailableLocales(), 366
 getCurrencyInstance(), 369
 getMaximumFractionDigits(), 369
 getMaximumIntegerDigits(), 369
 getMinimumFractionDigits(), 369
 getMinimumIntegerDigits(), 369
 isGroupingUsed(), 369
 isParseIntegerOnly(), 369
 parse(), 369
 setGroupingUsed(), 369
 setMaximumFractionDigits(), 369
 setMaximumIntegerDigits(), 369
 setMinimumFractionDigits(), 369

setMinimumIntegerDigits(), 369
 setParseIntegerOnly(), 369
 NumberOfDocuments, 730
 NumberOfInterveningJobs, 730
 NumberUp, 730
 NUMERIC, 279, 330
 numeryczne parametry metod, 740

O

obiekt SQLException, 290
 obiekty
 dostęp do składowych, 747
 użytkownika, 603
 obiekty binarne, 301
 obiekty rysujące, 590
 obiekty znakowe, 301
 obrazy
 dostęp do danych, 688
 filtrowanie, 694
 model kolorów, 689, 690
 modyfikacja pikseli, 689
 negatyw, 699
 obróć, 695
 operacje, 688
 próbki piksela, 689
 przejrzystość, 670
 przyrostowe tworzenie, 688
 rozmycie, 699
 sekwencje, 683
 wczytywanie, 678
 wykrywanie krawędzi, 700
 zapisywanie, 678
 zbiór Mandelbrota, 690
 obrót, 663, 695
 obrys czcionek, 668
 obrys figury, 636
 obrys tekstu, 669
 obsługa błędów, 764
 obsługa zdarzeń
 adnotacje, 435
 ODBC, 272
 odcinki, 643
 odcisk palca, 541
 odczyt dużych obiektów, 301
 odszyfrowywanie danych, 561
 odwołanie transakcji, 326
 okna dialogowe
 drukowanie, 710
 openConnection(), 244, 249
 openInputStream(), 250
 openOutputStream(), 250
 openStream(), 242, 245, 249
 operacje na obrazach, 688
 ORDER BY, 286

OrientationRequested, 730
 OutOfMemoryError, 765
 OutputDeviceAssigned, 730
 OutputStream, 229, 241

P

Package, 436
 Pageable, 711
 PageAttributes, 731
 pageDialog(), 706, 710
 PageFormat, 705, 710, 711
 getHeight(), 711
 getImageableHeight(), 711
 getImageableWidth(), 711
 getImageableX(), 711
 getImageableY(), 711
 getOrientation(), 711
 getWidth(), 711
 PageRanges, 730
 PagesPerMinute, 730
 PagesPerMinuteColor, 730
 Paint, 661
 paint(), 636
 paintComponent(), 636, 659, 707
 pakiet OpenSSL, 551
 pakiet Swing, 567
 pakiety, 497, 498
 parse(), 167, 197, 220, 365, 369
 ParseException, 365
 parser
 SAX, 193
 parser XML, 160
 DOM, 160
 implementacja, 173
 SAX, 160
 parsowanie dokumentów XML,
 160
 DOM, 160, 163
 SAX, 160
 XML Schema, 180
 PasswordCallback, 537, 539
 getPassword(), 539
 getPrompt(), 539
 isEchoOn(), 539
 setPassword(), 539
 pathFromAncestorEnumeration(),
 617
 PCData, 172, 175
 PDLOverrideSupported, 730
 Permission, 519, 525
 getName(), 525
 implies(), 525
 piaskownica, 509
 piksel, 670
 docelowy, 671

PJA, 728
 PKCS#5, 556
 plik java.policy, 513
 pliki, 518
 class, 494
 JAR, 242
 pomocnicze, 433
 pozwoleń, 510
 właściwości, 156, 393
 XML, 156
 XML Schema, 170
 zasoby, 391
 pliki graficzne, 678
 animacje GIF, 685
 formaty, 678
 ImageIO, 679
 interfejs dostawcy, 679
 JPEG, 679
 MIME, 679
 obiekt odczytu, 679
 obiekty, 679
 sekwencje obrazów, 683
 zapisywanie, 678, 682
 pliki JAR, 281
 pliki polityki, 509
 baza kodu, 514
 grant, 514
 implementacja klasy pozwoleń,
 520
 klasy pozwoleń, 519
 menedżer bezpieczeństwa, 514
 niezależne od platformy
 systemowej, 519
 odczyt, 519
 operacje sieciowe, 518
 pozwolenia, 515, 523
 składnica kluczy, 554
 system plików, 518
 testowanie aplikacji, 514
 właściwości systemowe, 519
 zapis, 519
 pliki polityki bezpieczeństwa, 512
 PNG, 678
 pobieranie wartości kluczy, 306
 pochylanie, 663
 poczta elektroniczna, 221, 266
 SMTP, 266
 wysyłanie, 266
 podpis cyfrowy, 540, 550
 aplety, 540
 generator liczb losowych, 557
 MD5, 541
 MessageDigest, 542
 podpisywanie wiadomości, 544
 SHA1, 541

- podpis cyfrowy
 - skrót wiadomości, 541
 - weryfikacja, 545
- podpisywanie certyfikatów, 550
- podpisywanie kodu, 493, 552
 - jarsigner, 554
- podpisywanie wiadomości, 544
- Point2D, 650, 669
- pola, 652
 - add, 652
 - exclusiveOr, 653
 - intersect, 653
 - operacje, 653
 - subtract, 652
 - śląd pędzla, 653
 - tworzenie, 653
- polecenia przygotowane, 296
- polecenia SQL, 285
- Policy, 510
- polityka bezpieczeństwa, 509, 510
 - pliki, 512
- połączenia bazodanowe
 - JNDI, 331
- połączenia sieciowe
 - częściowo zamknięte, 235
 - gniazda, 224
 - klient, 223
 - porty, 222
 - serwer, 221
 - strumienie, 225
 - TCP, 225
 - UDP, 225
 - URL, 242
 - wysyłanie danych do formularzy, 251
- połączenie z bazą danych, 283
- populate(), 316
- porty, 222
- porządek alfabetyczny, 377
- POST, 252
- postOrderEnumeration(), 620
- postOrderTraversal(), 617
- PostScript, 723
- potok rysowania, 637
- potokowe tworzenie grafiki, 635
- pozwolenia, 508, 510, 523
 - implementacja klasy, 520
 - klasy, 519
 - operacje sieciowe, 518
 - parametry, 516, 517
 - pliki polityki, 515
 - stos wywołań metod, 511
 - system plików, 518
- PRA, 728
- premain(), 462
- preOrderEnumeration(), 620
- preOrderTraversal(), 617
- PreparedStatement, 296, 297, 301
 - clearParameters(), 301
 - executeQuery(), 301
 - executeUpdate(), 301
 - setXxx(), 301
- prepareStatement(), 301, 307, 311
- PresentationDirection, 730
- previous(), 311
- Principal, 531
 - getName(), 531
- Print, 707
- print(), 703, 705, 710, 711, 722, 754
- Printable, 703, 704, 710
 - print(), 710
- printDialog(), 703, 704, 710
- PrinterException, 704
- PrinterInfo, 730
- PrinterIsAcceptingJobs, 730
- PrinterJob, 703, 704, 705, 706, 710, 711
 - defaultPage(), 710
 - getPrinterJob(), 710
 - pageDialog(), 710
 - print(), 711
 - printDialog(), 710
 - setPrintable(), 710
- PrinterLocation, 730
- PrinterMakeAndModel, 730
- PrinterMessageFromOperator, 730
- PrinterMoreInfo, 730
- PrinterMoreInfoManufacturer, 730
- PrinterName, 730
- PrinterResolution, 730
- PrinterState, 730
- PrinterStateReason, 730
- PrinterStateReasons, 730
- PrinterURI, 730
- printf(), 734, 752
- PrintJob, 703
- PrintJobAttribute, 726, 728
- PrintQuality, 728, 730
- PrintRequestAttribute, 726, 728
- PrintRequestAttributeSet, 703
- PrintService, 720, 722, 723, 732
 - createPrintJob(), 722
 - getAttributes(), 732
- PrintServiceAttribute, 726, 728
- PrintServiceLookup, 720, 722
- PrintWriter, 229, 253, 754
- PrivilegedAction, 527, 531
 - run(), 531
- PrivilegedExceptionAction, 528, 531
 - run(), 531
- PrivilegedAction, 527, 528, 537
- problem uwierzytelniania, 548
- procedury ładowania klas
 - implementacja, 498
- procesor XSLT, 213
- processAnnotations(), 436
- profil ICC, 690
- programowanie baz danych, 271
- programowanie transakcji, 326
- Properties, 156
- PropertyPermission, 516
- prostokąt, 640, 650
 - ograniczający, 639
- ProtectionDomain, 512
 - getCodeSource(), 512
 - implies(), 512
- protokoły
 - HTTP, 245
 - SMTP, 266
 - TCP, 225
 - UDP, 225
- prywatne metody macierzyste, 509
- przeglądarka klas, 621
- przekształcenia afiniczne, 665, 695
- przekształcenia figur, 636
- przekształcenia układu
 - współrzędnych, 636, 663
 - macierz przekształceń, 665
 - obrót, 663
 - pochylenie, 663
 - przesunięcie, 663
 - skalowanie, 663
 - składanie przekształceń, 664
- przekształcenia XSL
 - Java, 216
 - style, 213
 - szablon przekształcenia, 213
 - XSLT, 213
- przestrzeń nazw, 190, 497
 - alias, 191
 - definiowanie, 192
 - identyfikatory, 191
 - URI, 190
 - XML, 190
- przesunięcie, 663
- przetwarzanie adnotacji, 452
- przetwarzanie dokumentów XML, 161
- przewijalne zbiory wyników
 - zapytań, 306, 307
- przezroczystość, 670
- przycinanie, 636, 668
 - określanie obszaru, 669

przyrostowe tworzenie obrazów, 688
 PSA, 728
 public, 434
 pula połączeń, 332
 punkty kontrolne transakcji, 327
 putClientProperty(), 606, 609

Q

QuadCurve2D, 638
 QuadCurve2D.Double, 651
 quadTo(), 643, 652
 QueuedJobCount, 731

R

Random, 557
 RandomAccessFile, 686
 Raster, 690, 693
 getDataElements(), 693
 getPixel(), 693
 getPixels(), 693
 read(), 236, 562, 679, 683, 685, 686
 ReadableByteChannel, 236
 Reader, 216
 readThumbnail(), 684, 687
 REAL, 279, 330
 Rectangle2D, 638, 639, 640
 ReferenceUriSchemesSupported, 731
 ReflectPermission, 517
 refleksja, 450
 REG_BINARY, 776
 REG_DWORD, 776
 REG_SZ, 776
 rejestr systemu Windows, 773
 edytor rejestru, 774
 funkcje kontroli typów, 788
 interfejs dostępu, 775
 klucze, 774
 metody macierzyste, 776
 pobieranie wartości, 776
 przeglądanie nazw kluczy, 777
 uchwyt klucza, 777
 węzły, 774
 Win32RegKey, 775
 Win32RegKeyName
 ↳ Enumeration, 777
 zapisywanie wartości, 777
 rejestracja klasy sterownika, 282
 rekordy, 275
 wstawiania, 310
 relative(), 308, 312
 relativize(), 244
 releaseSavepoint(), 327, 329
 ReleaseStringChars(), 745
 ReleaseStringUTFChars(), 744, 746
 ReleaseXxxArrayElements(), 763
 reload(), 611, 616
 REMARKS, 325
 remove(), 731
 removeCellEditorListener(), 601
 removeColumn(), 582, 587
 removeNodeFromParent(), 611, 616
 removeTreeModelListener(), 632, 635
 RequestingUserName, 731
 REQUIRED, 174
 RescaleOp, 698, 701
 reset(), 543
 resolve(), 244
 resolveEntity(), 176
 ResourceBundle, 392, 395
 getBundle(), 392, 395
 getKeys(), 395
 getObject(), 395
 getString(), 395
 getStringArray(), 395
 handleGetObject(), 395
 ResourceBundle, 393
 Result, 216
 ResultSet, 286, 288, 289, 302, 306, 313, 325
 absolute(), 311
 afterLast(), 312
 beforeFirst(), 312
 cancelRowUpdates(), 312
 close(), 288
 column(), 288
 CONCUR_READ_ONLY, 307
 CONCUR_UPDATABLE, 309
 deleteRow(), 312
 first(), 312
 getConcurrency(), 311
 getMetaData(), 325
 getRow(), 311
 getType(), 311
 getXxx(), 288
 insertRow(), 312
 isAfterLast(), 312
 isBeforeFirst(), 312
 isFirst(), 312
 isLast(), 312
 last(), 312
 moveToCurrentRow(), 312
 moveToInsertRow(), 312
 next(), 288
 previous(), 311
 relative(), 312

TYPE_SCROLL_INSENSITIVE, 307, 309
 updateRow(), 312
 updateXxx(), 312
 ResultSetMetaData, 318, 326
 getColumnCount(), 326
 getColumnDisplaySize(), 326
 getColumnLabel(), 326
 getColumnName(), 326
 RetentionPolicy, 449, 450
 RetinaScanCallback, 537
 return, 764
 RGB, 670, 689
 role, 532
 rollback(), 327, 329
 rotate(), 664, 668
 RoundRectangle2D, 638, 639, 640
 RoundRectangle2D.Double, 651
 RowSet, 313, 315
 execute(), 316
 getCommand(), 316
 getPassword(), 316
 getURL(), 315
 getUsername(), 315
 setCommand(), 316
 setPassword(), 316
 setURL(), 315
 setUsername(), 315
 rozmycie obrazu, 699
 rozwiązywanie klasy, 494
 RSA, 545, 563
 klucze, 563
 run(), 531
 Runtime, 508
 RuntimePermission, 516
 rysowanie
 figur, 636
 potok, 637
 węzłów, 618
 rysowanie komórek, 590
 rysunki, 635

S

Savepoint, 329
 getSavepointId(), 329
 getSavepointName(), 329
 SAX, 160, 193
 wyszukiwanie elementów, 195
 SAXParseException, 177
 getColumnNumber(), 177
 getLineNumber(), 177
 SAXParser, 195
 parse(), 197

- SAXParserFactory, 195, 197
 - isNamespaceAware(), 197
 - isValidating(), 197
 - newInstance(), 197
 - newSAXParser(), 197
 - setNamespaceAware(), 197
 - setValidating(), 197
- SAXSource, 216, 217, 220
- scale(), 663, 664, 668
- Scanner, 229, 236
- scrollPathToVisible(), 612, 615
- SecretKeySpec, 561
- SecureRandom, 557
- SecurityException, 509, 511
- SecurityManager, 511, 512
 - checkPermission(), 512
- SecurityPermission, 517
- sekwencje obrazów, 683
- sekwencje sterujące, 303
- SELECT, 277
 - FROM, 277
 - LIKE, 278
 - NOT LIKE, 278
 - WHERE, 277
- Serializable, 450, 451
- SerializablePermission, 517
- ServerSocket, 229, 231
 - accept(), 231
 - close(), 231
- serwer, 221, 274
 - aplikacji, 332
 - FTP, 246
 - gniazda, 229
 - HTTP, 229
 - implementacja, 228
 - obsługa wielu klientów, 231
 - połączenia, 221
 - wątki, 232
 - Web, 221, 252
 - wysyłanie danych do formularzy, 251
- serwlety, 251, 332
- set(), 637
- setAllowsChildren(), 608, 609
- setAsksAllowsChildren(), 608, 609
- setAttribute(), 203, 205
- setAttributeNS(), 205
- setAutoCommit(), 326, 328
- setAutoResizeMode(), 586
- SetByteArrayRegion(), 776
- setCellEditor(), 600
- setCellRenderer(), 600
- setCellSelectionEnabled(), 578
- setClip(), 668, 669, 705
- setClosedIcon(), 621
- setColumnSelectionAllowed(), 578, 587
- setCommand(), 314, 316
- setComposite(), 637, 673, 678
- setConnectTimeout(), 249
- setContentHandler(), 220
- setContextClassLoader(), 504
- setDataElements(), 690, 693
- setDecomposition(), 383
- setDefault(), 363
- setDefaultRenderer(), 591
- setDoInput(), 245, 249
- setDoOutput(), 245, 249, 253
- SetDoubleField(), 748
- setEditable(), 612
- setEntityResolver(), 176
- setErrorHandler(), 176
- setGroupingUsed(), 369
- setHeaderRenderer(), 591, 600
- setHeaderValue(), 591, 600
- setIfModifiedSince(), 249
- setIgnoringElementContent
 - ↳ Whitespace(), 175, 177
- setInput(), 683
- SetIntField(), 748, 777
- setLeafIcon(), 621
- setLocale(), 361, 385
- setLogWriter(), 285
- setMaximumFractionDigits(), 369
- setMaximumIntegerDigits(), 369
- setMaxWidth(), 577, 588
- setMinimumFractionDigits(), 369
- setMinimumIntegerDigits(), 369
- setMinWidth(), 577, 588
- setModifiedSince(), 245
- setName(), 539
- setNamespaceAware(), 180, 192, 193, 195, 197
- SetObjectArrayElement(), 761, 765
- SetObjectField(), 748
- setOpenIcon(), 621
- setOutput(), 687
- setOutputProperty(), 205
- setPageable(), 711
- setPaint(), 636, 661, 662
- setParseIntegerOnly(), 369
- setPassword(), 314, 316, 539
- setPixel(), 689, 694
- setPixels(), 689, 694
- setPreferredWidth(), 577, 588
- setPrintable(), 710
- setReadTimeout(), 249
- setRenderingHints(), 636
- setRequestProperty(), 245, 246, 250
- setResizable(), 577, 588
- setRootVisible(), 606, 608
- setRowFilter(), 588
- setRowHeight(), 577, 578, 586
- setRowMargin(), 578, 586
- setRowSelectionAllowed(), 578, 587
- setSavepoint(), 327, 329
- setSecurityManager(), 514
- setSeed(), 557
- setSelectionMode(), 578, 588
- setShowsRootHandles(), 606, 608
- setSortable(), 588
- setSoTimeout(), 225, 226
- SetStaticXxxField(), 751
- setStrength(), 383
- setString(), 296
- setStroke(), 636, 653, 655, 659, 660
- setTableName(), 316
- setToRotation(), 665, 667
- setToScale(), 665, 667
- setToShear(), 665, 667
- setToTranslation(), 665, 667
- setTransform(), 665, 666, 667
- setURL(), 314, 315
- setUsername(), 314, 315
- setUserObject(), 603, 609
- setValidating(), 177, 197
- setValue(), 775, 776, 777
- setValueAt(), 575, 599
- setWidth(), 577, 588
- setXxx(), 301
- SetXxxArrayRegion(), 762, 764
- SetXxxField(), 751, 752
- Severity, 731
- SGML, 157
- SHA1, 541
- Shape, 650, 653
- ShapeMaker, 650
- ShapePanel, 650
- shear(), 664, 668
- SheetCollate, 731
- short, 330
- ShortLookupTable, 699
- shouldSelectCell(), 598, 600
- shutdownInput(), 235
- shutdownOutput(), 235
- Sides, 731
- sieć, 221
 - poczta elektroniczna, 266
 - przesyłanie danych, 229
- SimpleDateFormat, 385
- SimpleDoc, 720, 722
- SimpleLoginModule, 533, 535
- SimplePrincipal, 533
- SINGLE_TREE_SELECTION, 621
- skalowanie, 663

- składanie obrazów, 670
 - CLEAR, 672
 - DST, 672
 - DST_ATOP, 672
 - DST_IN, 672
 - DST_OUT, 672
 - DST_OVER, 672
 - piksel docelowy, 671
 - projektowanie reguły, 671
 - reguły Portera-Duffa, 672
 - reguły składania, 670
 - SRC, 672
 - SRC_ATOP, 672
 - SRC_IN, 672
 - SRC_OUT, 672
 - SRC_OVER, 672
 - XOR, 672
- składanie przekształceń, 664
- składnica kluczy, 546, 547, 548, 554
- składowe obiektu, 747
- skrót wiadomości, 541
- skrypty CGI, 251
- SMALLINT, 279, 330
- SMTp, 266
- Socket, 225, 226, 235
 - connect(), 226
 - getInputStream(), 225
 - getOutputStream(), 225
 - isClosed(), 226
 - isConnected(), 226
 - isInputShutdown(), 235
 - isOutputShutdown(), 235
 - setSoTimeout(), 225, 226
 - shutdownInput(), 235
 - shutdownOutput(), 235
- SocketChannel, 236, 241
- SocketPermission, 516
- SocketTimeoutException, 249
- sort(), 378
- sortowanie
 - porządek alfabetyczny, 377
- sortowanie wierszy, 579
- Source, 216
- spot, 699
- spójność bazy danych, 326
- sprawdzanie uprawnień, 508
- SQL, 271, 274, 285
 - aktualizowalne zbiory wyników
 - zapytań, 309
 - analiza wyjątków, 289
 - ARRAY, 330
 - CREATE TABLE, 279, 286
 - DDL, 287
 - DROP TABLE, 286
 - FROM, 277
 - funkcje, 279
 - INSERT, 279
 - LIKE, 278
 - łączenie tabel, 277
 - metadane, 317
 - modyfikacja danych, 278
 - NOT LIKE, 278
 - polecenia, 289
 - polecenia przygotowane, 296
 - sekwencje sterujące, 303
 - SELECT, 277
 - słowa kluczowe, 277
 - tworzenie tabel, 279
 - typy danych, 279, 330
 - typy wyjątków, 290
 - WHERE, 277, 278
 - wstawianie danych, 279
 - wykonywanie zapytań, 295
 - wynik zapytania, 276
 - wypełnianie bazy danych, 292
 - zapytania, 277
 - zarządzanie połączeniami, 289
 - zbiory wyników, 305
 - zbiór wyników, 289
- SQLException, 291, 327
 - getErrorCode(), 291
 - getNextException(), 291
 - getSQLState(), 291
- SQLPermission, 517
- SRC, 672
- SRC_ATOP, 672
- SRC_IN, 672
- SRC_OUT, 672
- SRC_OVER, 672
- sRGB, 690
- startDocument(), 194, 197
- startElement(), 194, 195, 198
- Statement, 289, 305, 306, 307, 329
 - addBatch(), 329
 - close(), 288, 289
 - createStatement(), 285
 - execute(), 287
 - executeBatch(), 329
 - executeQuery(), 287
 - executeUpdate(), 286, 287
 - getResultSet(), 287
 - getUpdateCount(), 288
- static, 434
- stdarg.h, 760
- sterowniki JDBC, 272
 - typ 1, 272
 - typ 2, 273
 - typ 3, 273
 - typ 4, 273
- stopCellEditing(), 598, 599, 600
- StreamPrintService, 723
- StreamPrintServiceFactory, 723
 - getPrintService(), 723
- StreamResult, 205
- StreamSource, 216, 217, 219
- String, 330, 754
- Stroke, 653
- strona WWW, 251
- struktura dokumentu XML, 158
- struktury danych
 - nieskończone, 634
- strumienie, 225, 253
 - usługi drukowania, 722
- strumienie szyfrujące, 561
 - CipherInputStream, 561
- Subject, 531
 - doAs(), 531
 - doAsPrivileged(), 531
 - getPrincipals(), 531
- SupportedValuesAttribute, 726
- supportsBatchUpdates(), 329
- supportsResultSetConcurrency(), 308, 313
- supportsResultSetType(), 308, 313
- SVG, 210
- Swing
 - drzewa, 601
 - JTree, 601
 - tabele, 567
- sygnatury metody, 752
- SyncProviderException, 315, 316
- System, 739
 - loadLibrary(), 737, 739
 - setSecurityManager(), 514
- szyfr Cezara, 502
- szyfrowanie, 502, 555
 - AES, 555, 557, 562
 - algorytmy, 555
 - Cipher, 555
 - DES, 555, 556
 - dopełnienie ostatniego bloku, 556
 - klucze, 556, 557
 - pliki klas, 503
 - RSA, 545, 563
 - strumienie, 561
 - symetryczne, 555
 - tryb pracy algorytmu, 556
- szyfrowanie kluczem publicznym, 562

ścieżka drzewa, 610
ścieżki drzewa, 610

śląd pędzla, 636, 653
 połączenia, 654
 przerywany wzór, 655
 szerokość, 654
 wartość graniczna, 655
 zakończenia, 654

T

tabele, 275, 567
 implementacja edytora
 komórek, 597
 JTable, 567
 kolumny, 575
 model, 568, 571
 model wyboru, 578
 obiekt rysujący, 575
 prezentacja danych, 575
 przesuwanie kolumny, 570
 szerokość kolumn, 570
 tworzenie, 279
 tworzenie edytorów, 597
 ukrywanie kolumn, 582
 widoki, 570
 wiersze, 575
 wybór kolumn, 578
 wybór komórek, 578
 wybór wierszy, 578
 wysokość komórek, 577
 wyświetlanie kolumn, 582
 zmiana rozmiaru kolumn, 577
 zmiana rozmiaru wierszy, 577
 TABLE_CAT, 325
 TABLE_NAME, 325
 TABLE_SCHEM, 325
 TABLE_TYPE, 325
 TableCellEditor, 597, 598, 600
 getTableCellEditorComponent(),
 600
 TableCellRenderer, 590, 591, 599
 getTableCellRendererComponent(),
 599
 TableColumn, 577, 587, 600
 setMaxWidth(), 588
 setMinWidth(), 588
 setPreferredWidth(), 588
 setResizable(), 588
 setWidth(), 588
 TableColumnModel, 576, 587
 getColumn(), 587
 setCellEditor(), 600
 setCellRenderer(), 600
 setHeaderRenderer(), 600
 setHeaderValue(), 600

TableModel, 574, 586
 getColumnCount(), 574
 getColumnName(), 575
 getRowCount(), 574
 getValueAt(), 575
 isCellEditable(), 575
 setValueAt(), 575
 tablice, 758, 760
 C, 760
 C++, 761
 jarray, 761
 rozmiar, 761
 TCP, 225
 testowanie, 433
 Text, 164
 text/plain, 250
 TextField, 365
 TextLayout, 669, 670
 getAdvance(), 670
 getAscent(), 670
 getDescent(), 670
 getLeading(), 670
 TexturePaint, 661, 662
 Thread, 504
 getContextClassLoader(), 504
 setContextClassLoader(), 504
 ThreadedEchoHandler, 232
 Throw(), 764, 768
 ThrowNew(), 764, 768
 Time, 330
 TIME, 279, 330
 Timestamp, 330
 TIMESTAMP, 279, 330
 TimeZone, 377
 getAvailableIDs(), 377
 toArray(), 732
 Tomcat, 332
 toString(), 364, 370, 441, 603, 650
 transakcje, 326
 aktualizacje wsadowe, 327
 automatyczne zatwierdzanie, 326
 odwołanie, 326
 punkty kontrolne, 327
 tworzenie, 326
 transform(), 205, 216, 636, 666, 667
 Transformer, 205
 setOutputProperty(), 205
 transform(), 205
 TransformerFactory, 205, 219
 newInstance(), 205
 translate(), 664, 668, 712
 TreeCellRenderer, 618, 619, 620
 getTreeCellRenderer
 ↳Component(), 620

TreeModel, 602, 609, 628, 634
 addTreeModelListener(), 635
 getChild(), 634
 getChildCount(), 634
 getIndexOfChild(), 634
 getRoot(), 634
 isLeaf(), 609, 634
 removeTreeModelListener(), 635
 valueForPathChanged(), 635
 TreeModelEvent, 635
 TreeModelListener, 635
 treeNodesChanged(), 635
 treeNodesInserted(), 635
 treeNodesRemoved(), 635
 treeStructureChanged(), 635
 TreeNode, 603, 608, 610, 616
 children(), 616
 getAllowsChildren(), 609
 getChildAt(), 616
 getChildCount(), 616
 getParent(), 616
 isLeaf(), 608
 treeNodesChanged(), 635
 treeNodesInserted(), 635
 treeNodesRemoved(), 635
 TreePath, 610, 615, 622
 getLastPathComponent(), 615
 TreeSelectionEvent, 622, 627
 getPath(), 627
 getPaths(), 627
 TreeSelectionListener, 621, 627
 valueChanged(), 627
 TreeSelectionModel, 621
 treeStructureChanged(), 635
 trim(), 164, 365
 tworzenie
 certyfikatów, 546
 dokumentów XML, 202
 drzewa DOM, 202
 grafiki, 635
 klas pozwoleń, 519
 tworzenie zbiorów rekordów, 313
 TYPE_BILINEAR, 695
 TYPE_BYTE_GRAY, 691
 TYPE_FORWARD_ONLY, 307
 TYPE_INT_ARGB, 689
 TYPE_SCROLL_INSENSITIVE,
 307, 309
 TYPE_SCROLL_SENSITIVE, 307
 typy danych C, 740
 typy danych Java, 330, 740
 typy danych SQL, 279, 330
 typy wyjątków SQL, 290

U

UDP, 225
 układ współrzędnych, 663
 Unicode, 357
 uniform resource identifiers, 242
 uniform resource locator, 242
 uniform resource name, 242
 UnixLoginModule, 527
 UnixNumericGroupPrincipal, 527
 UnixPrincipal, 526
 UnknownHostException, 224
 UPDATE, 286, 297
 update(), 543, 556, 560
 updateDouble(), 309
 updateRow(), 309, 310, 312
 uporządkowanie łańcuchów, 378
 uporządkowanie słownikowe, 378
 uprawnienia, 508
 URI, 190, 242, 243, 728
 absolutny, 243
 hierarchiczny, 243
 identyfikatory, 243
 nieprzenikalny, 243
 relatywizacja, 244
 rozwiązywanie, 243
 specyfikacja, 242
 względny, 243
 URL, 191, 242, 249, 514
 nagłówki żądań, 245
 openConnection(), 249
 openStream(), 249
 pobieranie informacji, 244
 URLConnection, 242, 244, 245, 249, 253
 connect(), 250
 getConnectTimeout(), 249
 getContent(), 250
 getContentEncoding(), 250
 getContentLength(), 250
 getContentType(), 250
 getDate(), 250
 getDoInput(), 249
 getDoOutput(), 249
 getExpiration(), 250
 getHeaderField(), 250
 getHeaderFieldKey(), 250
 getHeaderFields(), 250
 getIfModifiedSince(), 249
 getLastModified(), 250
 getRequestProperties(), 250
 openConnection(), 244
 openInputStream(), 250
 openOutputStream(), 250
 setConnectTimeout(), 249
 setDoInput(), 245, 249
 setDoOutput(), 245, 249
 setIfModifiedSince(), 249
 setModifiedSince(), 245
 setReadTimeout(), 249
 setRequestProperty(), 245, 250
 URLDecoder, 259
 decode(), 259
 URLEncoder, 259
 encode(), 259
 URN, 242
 uruchamianie bazy danych, 281
 usługi drukowania, 720
 GIF, 720
 rodzaje dokumentów, 721
 strumień, 722
 źródło danych, 721
 usługi sieciowe, 221
 usługi uwierzytelniania, 526
 UTF-16, 391, 742, 743
 UTF-32, 743
 UTF-8, 391, 742
 uwierzytelnianie
 oparte na rolach, 532
 uwierzytelnianie użytkowników, 526
 grant, 527
 JAAS, 526
 moduł logowania, 527
 moduły, 527
 nadzorca, 527
 podmiot, 527
 pozwolenia, 528
 uwierzytelnianie wiadomości, 548
 klucze, 549
 łańcuch zaufania, 549
 podpis zaufanego pośrednika, 549
 zaufany pośrednik, 549

V

va_list, 760
 valueChanged(), 621, 627
 valueForPathChanged(), 632, 635
 VARCHAR, 279, 330
 Variable, 633, 634
 vm_args, 769

W

W3C, 194
 waluta, 364, 369
 formatowanie, 369
 identyfikatory, 370
 warning(), 176, 177
 warstwa pośrednia, 274

wartość alfa, 670
 wątki, 232
 Web, 221, 251, 252
 WebRowSet, 313
 weryfikacja dokumentu XML, 175
 weryfikacja kodu maszyny
 wirtualnej, 504
 weryfikacja podpisu cyfrowego, 545
 weryfikacja podpisu plików JAR,
 548
 weryfikator kodu, 504, 507
 węzły, 601
 nadrzędne, 601
 podrzędne, 601
 przeglądanie, 616
 rysowanie, 618
 WHERE, 277, 278
 wielokąty, 638, 643, 650
 wiersze, 575
 filtrowanie, 580
 sortowanie, 579
 wybieranie, 578
 Win32RegKey, 775
 Win32RegKeyNameEnumeration,
 777
 Windows, 772, 773
 rejestr, 773
 WordCheckPermission, 520
 WritableByteChannel, 236
 WritableRaster, 688, 690, 693
 setDataElements(), 693
 setPixel(), 694
 setPixels(), 694
 write(), 236, 562, 679, 685, 687
 writeInsert(), 684, 687
 współrzędne, 639
 ekranowe, 663
 użytkownika, 663
 wygląd drzewa, 605
 wyjątek SQLException, 289
 wyjątki
 ArrayIndexOutOfBoundsException
 ↳ Exception, 765
 ArrayStoreException, 765
 IllegalStateException, 683
 IndexOutOfBoundsException,
 683
 MissingResourceException, 392
 ParseException, 365
 PrinterException, 704
 SecurityException, 509, 511
 SQLException, 327
 SyncProviderException, 315
 UnknownHostException, 224

wykonywanie zapytań SQL, 295
 wykrywanie krawędzi, 700
 wynik zapytania, 276
 wypełnianie obszaru, 636, 638, 661
 gradient, 661
 kolory, 661
 obrazek wzorca, 662
 prostokąt zakotwiczenia, 662
 wyrażenia XPath, 186
 wyrzucanie wyjątków, 764
 wysyłanie danych do formularzy, 251
 wysyłanie poczty elektronicznej, 266
 wyświetlanie nagłówka, 591
 wywoływanie funkcji języka C, 734
 parametry, 737
 printf(), 734
 wywoływanie metod języka Java, 754, 759
 wywoływanie metod obiektów, 754
 wywoływanie metod statycznych, 757
 wzorce model-widok-nadzorca, 602

X

XML, 156
 atributy, 158, 159
 ATTLIST, 173
 CDATA, 160, 174
 deklaracja typu dokumentu, 158
 DOM, 161
 element korzenia, 158
 instrukcje przetwarzania, 160
 JAXP, 161
 komentarze, 160
 kontrola poprawności dokumentów, 169
 mieszana zawartość, 159
 parser, 161
 parsowanie dokumentów, 160
 PCDATA, 172
 pliki, 156
 przestrzeń nazw, 190
 przetwarzanie dokumentów, 161

referencje bytów, 160
 referencje znaków, 160
 SAX, 161, 193
 struktura dokumentu, 158
 wartości atrybutów, 157
 wartości domyślne atrybutów, 174
 wielkość znaków, 157
 XPath, 186
 znaczniki, 157
 XML Schema, 170, 178, 191
 atributy, 180
 definicje elementów, 180
 parsowanie dokumentu XML, 180
 powtórzenia elementów, 179
 przestrzeń nazw, 178
 typ elementu, 178
 typy proste, 178
 typy złożone, 179
 xmlns, 191
 xmlns:alias, 192
 XMLReader, 220
 parse(), 220
 setContentHandler(), 220
 XPath, 186, 190, 213
 evaluate(), 190
 funkcje, 187
 wartość wyrażenia, 187
 wyrażenia, 186
 wyznaczanie wyrażeń, 187
 zbiór węzłów, 187
 XPathConstants, 187
 NODE, 187
 XPathFactory, 189
 newInstance(), 189
 newXPath(), 189
 xsd:attribute, 180
 xsd:boolean, 178
 xsd:choice, 179
 xsd:int, 178
 xsd:schema, 180
 xsd:sequence, 179
 xsd:string, 178
 XSL Schema Definition, 178
 xsl:apply-templates, 213
 xsl:output, 213
 xsl:template, 213

xsl:value-of, 214
 XSLT, 203, 213

Z

zadania drukowania, 703
 zapis dużych obiektów, 301
 zapytania SQL, 277
 przygotowane, 296
 zarządzanie połączeniami, 331
 zasada Gödla, 504
 zasada składania obrazów, 636, 637
 zasoby, 391
 lokalizacja, 392
 zbiory atrybutów drukowania, 727
 zbiory pozwoleń, 509
 zbiory rekordów, 306, 309, 313
 aktualizowalne, 309
 buforowane, 314
 CachedRowSet, 314
 modyfikacja, 315
 przewijalne, 307
 RowSet, 313
 sprawdzanie, 315
 zbiory znaków, 388
 zbiór Mandelbrota, 690
 zestawy znaków, 388
 zmiana rozmiaru kolumn, 577
 zmiana rozmiaru wierszy, 577
 zmienne
 LD_LIBRARY_PATH, 773
 znaczniki XML, 157
 znaki, 388

Ż

źródło danych, 332
 źródło danych JDBC, 280
 źródło danych JNDI, 331
 źródło kodu, 509
 certyfikaty, 509
 lokalizacja kodu, 509

Ż

żądania certyfikatu, 551

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

-
1. ZAREJESTRUJ SIĘ
 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

JAVA: NOWOCZESNY STYL, NAJLEPSZE PRAKTYKI, SPRAWDZONE ROZWIĄZANIA!

Java jest dojrzałym językiem programowania, który pozwala na pisanie kodu dla wielu rodzajów komputerów służących do różnych celów i działających na różnych platformach. Jest świetnym wyborem dla programistów, którym zależy na tworzeniu bezpiecznych aplikacji o wyjątkowej jakości. Wokół Javy skupia się duża społeczność, dzięki której język ten wciąż się rozwija, unowocześnia i wzbogaca o nowe elementy. Osoby, które swoje zawodowe życie wiążą z pisanem programów w Javie, muszą poznać zaawansowane zagadnienia i mniej oczywiste funkcjonalności Javy, również te niedawno zaimplementowane. To konieczność dla każdego profesjonalnego programisty Javy.

Oto kolejne, przejrane, zaktualizowane i uzupełnione wydanie znakomitego podręcznika dla zawodowych programistów Javy. Znalazł się tu dokładny opis sposobów tworzenia interfejsu użytkownika, stosowania rozwiązań korporacyjnych, sieciowych i zabezpieczeń, a także nowości wprowadzonych w JDK 11. Przedstawiono techniki programowania baz danych oraz umiędzynarodowienia aplikacji Javy. Sporo uwagi poświęcono bibliotece Swing oraz jej wykorzystaniu do tworzenia realistycznej grafiki i efektów specjalnych. Ponadto w książce zostały pokazane nowe możliwości języka — zademonstrowano, jak dzięki nim uzyskać wyjątkową jakość aplikacji, a zamieszczone przykłady opracowano pod kątem zrozumiałości i wartości praktycznej.

W TEJ KSIĄŻCE MIĘDZY INNYMI:

- API wejścia-wyjścia Javy, serializacja i wyrażenia regularne
- efektywne korzystanie z usług sieciowych
- klienci, serwery i pobieranie danych z internetu
- moduły platformy Javy
- nowoczesne mechanizmy bezpieczeństwa w Javie

CAY S. HORSTMANN pochodzi z Niemiec. Od niemal 30 lat wykłada informatykę na Uniwersytecie Stanowym w San Jose, współpracuje też z innymi uczelniami — w Niemczech, Szwajcarii czy Wietnamie. Wcześniej z sukcesem rozwinął startup internetowy. Zdobył tytuł Java Champion. Napisał kilkanaście książek dla profesjonalnych programistów i studentów informatyki.

 PRENTICE HALL
PEARSON EDUCATION

  helion.pl HELION SA ul. Kościuszki 1c 44-100 Gliwice tel.: 32 230 98 63 helion@helion.pl	<i>Sprawdź nasze szkolenia!</i> SZKOLENIA AKADEMIA IT & BUSINESS WWW.SZKOLENIA.HELION.PL	KOD KORZYŚCI <i>Sięgnij po więcej!</i> ISBN 978-83-283-6066-2 9 788328 360662 Cena: 149,00 zł
INFORMATYKA W NAJLEPSZYM WYDANIU		